GMINA I MIASTO WĘGLINIEC

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY WĘGLINIEC

- PROJEKT -
WYŁOŻENIE DO PUBLICZNEGO WGLĄDU

TEKST UJEDNOLICONY
z uwzględnieniem
zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgliniec
przyjętej uchwałą nr ……. z dnia …….:

Węgliniec, 2019 r.

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgliniec sporządzona została na podstawie uchwały nr 996/XLII/18 Rady Miejskiej Węglińca z dnia 26 czerwca 2018 r. opracowana przez:

Pracownię Projektowo-Usługową „Witkowski & Sławik s.c.
Ul. Krótka 5 57-100 Strzelin

Zespół autorski:
mgr Lesław Witkowski - Główny Projektant
mgr inż. Marcin Sławik – Projektant.

SPIS TREŚCI: **STRONA**

I. WSTĘP 5
1. Podstawy prawne 5
2. Materiały wejściowe 6
3. Przedmiot opracowania 8
II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU 8
1. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA 9
2. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE 12
1. Rzeźba terenu i budowa geologiczna 12
2. Surowce naturalne 15
3. Hydrografia 17
3.1. Wody powierzchniowe 17
3.2. Wody podziemne 18
4. Warunki klimatyczne 19
5. Gleby 19
6. Lasy 20
7. Ochrona przyrody na terenie Gminy Węgliniec 32
7.1 Flora chroniona 33
7.1.1. Pomniki przyrody 30
7.1.2. Rezerwaty przyrody 34
7.1.3. Obszar Chronionego Krajobrazu 35
7.1.4. Użytki ekologiczne 35
7.1.5. Obszary Sieci NATURA 2000 35
7.2. Fauna chroniona: 36
8. Zagrożenia powodziowe i erozyjne 37
3. UWARUNKOWANIA KULTUROWE 35
1. Rys historyczny 37
2. Tereny i obiekty chronione 37
3. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków 36
4. Wykaz obiektów ujętych w ewidencji zabytków 40
5. Stanowiska archeologiczne na terenie Gminy Węgliniec 49
4. CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO 50
1. Demografia 51
2. Aktywność zawodowa 55
2.1 Rynek pracy 53
2.2 Bezrobocie 54
2.2 Pomoc społeczna 56
3. Zasoby mieszkaniowe 59
4. Oświata i wychowanie 62
5. Kultura 64
6. Ochrona zdrowia 64
7. Turystyka, sport, rekreacja, ... 64
8. Gospodarka i rynek pracy 64
9. Rolnictwo 67
5. KOMUNIKACJA 78
1. Komunikacja drogowa 78
2.Obsługa komunikacji 79
3.Komunikacja kolejowa 79
4.Ścieżki rowerowe 81
6. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA 82
1 Gospodarka wodno-ściekowa 80

2. Gospodarka odpadami....81
3. Zaopatrzenie w gaz 83
4 Zaopatrzenie w energię elektryczną....83
5 Telekomunikacja 84
6. Gospodarka cieplna....82
7 Produkcja energii ze źródeł odnawialnych 84
III. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO 86
1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej....84
2. Wytyczne w zakresie zmian struktury przestrzennej, przeznaczenia terenów oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów....86
3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody....100
4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej 102
5. Zasady i kierunki rozwoju układu komunikacyjnego 105
5.1 Komunikacja drogowa 105
5.2 Komunikacja kolejowa 106
6. Zasady i kierunki rozwoju infrastruktury technicznej 106
6.1 Zaopatrzenie w wodę 109
6.2 Gospodarka ściekowa....110
6.3 Wody opadowe i roztopowe....111
6.4 Gospodarka odpadami....111
6.5 Zaopatrzenie w gaz 111
6.6 Zaopatrzenie w energię elektryczną....112
6.7 Telekomunikacja....113
6.8 Gospodarka cieplna....113
6.9 Odnawialne źródła energii 113
7. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym 116
8. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym 116
9. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planów miejscowych....116
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej 118
10.1 Rolnicza przestrzeń produkcyjna……..……118
10.2 Leśna przestrzeń produkcyjna……...……118
11.Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych....119
11.1 Ochrona przeciwpowodziowa……...……119
11.2 Obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych……119
12. Obszary eksploatacji kopalin, dla których wyznacza się filary ochronne 119
13. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji 120
14. Obszary pomników zagłady....121
15. Tereny zamknięte....121
16. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym 121
IV. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM 122
V. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM - 2018 125

I. WSTĘP

1. Podstawy prawne

Niniejsze opracowanie jest zmianą „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgliniec" przyjętego przez Radę Gminy i Miasta Węgliniec uchwałą nr 46/VIII/03 z dnia 8 maja 2003 r. Studium obejmuje cały teren gminy w granicach administracyjnych.

Podstawowymi przesłankami braku aktualności dotychczas obowiązującego studium są:

1) zmiana przepisów o planowaniu przestrzennym – studium z 2003r. opracowane zostało na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r., nowa ustawa z dnia 27 marca 2003r. oraz jej kolejne zmiany (ostatni tekst jednolity Dz. U. z 2015 poz. 199, ze zmianami) wprowadziła dodatkowe wymagania zakresu ustaleń studium,
2) zmiany w faktycznym zagospodarowaniu terenów – pojawiły się nowe elementy infrastruktury technicznej i komunikacji, wyznaczono nowe obszary chronione, nowe tereny eksploatacji złóż, pojawiła się problematyka odnawialnych źródeł energii.

Dodatkowo w trakcie obowiązywania studium z 2003r. składane były wnioski dotyczące zagospodarowania terenów składane przez osoby fizyczne i podmioty gospodarcze, wskazujące na nowe możliwości i potrzeby rozwoju gospodarczego gminy i regionu.

Na podstawie zebranych wniosków do zmiany studium, w tym złożonych przez instytucje oraz organy właściwe do opiniowania i uzgadniania projektu, a także przez osoby fizyczne i podmioty gospodarcze przygotowany został projekt zmiany studium spełniający wymogi ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Do sporządzenia projektu zmiany studium wykorzystano podkład mapy topograficznej w skali 1:10 000 pozyskany z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Zakres wprowadzonych zmian obowiązującego studium oraz wymóg dostosowania do obowiązujących przepisów spowodował konieczność opracowania nowego tekstu i rysunku studium. Ze względu na brak możliwości wprowadzenia zmian do dotychczasowego tekstu studium oraz ze względu na brak możliwości wprowadzenia zmian na załączniku graficznym do „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgliniec" uchwalonym przez Radę Gminy i Miasta Węgliniec uchwałą nr 46/VIII/03 z dnia 8 maja 2003 r., wykonanym w mało czytelnej technice w skali 1:26800, został opracowany nowy, zamienny tekst i załącznik w skali 1:10 000. Zaznaczenie wymaganych zmian na dotychczas obowiązującym załączniku tekstowym i graficznym było niemożliwe.

Prawną regulacją określającą cel, zakres i tryb sporządzania studium jest ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015r. poz. 199, ze zmianami).

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgliniec została opracowania na podstawie uchwały nr 996/XLII/18 Rady Miejskiej Węglińca z dnia 26 czerwca 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgliniec dla terenu położonego w obrębie Stary Węgliniec w zakresie naniesienia granicy udokumentowanego złoża iłów kamionkowych oraz wskazania terenu eksploatacji złoża kopaliny.

Niniejsze opracowanie składa się z następujących dokumentów:

1) części tekstowej – załącznik nr 1 do uchwały,
2) kierunki zagospodarowania przestrzennego – rysunek - skala 1:20000

Zmianę studium w części tekstowej sporządzono w formie tekstu jednolitego ze zmianami oznaczonymi kolorem niebieskim.

Zmianę studium w części graficznej sporządzono w formie jednolitej z wprowadzeniem odpowiednich oznaczeń na rysunku kierunków zagospodarowania przestrzennego.

2. Materiały wejściowe

1) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, uchwalony przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr XLVIII/873/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 roku., zmieniony uchwałą nr XLVIII/1622/14 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2014 r.
2) „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgliniec" przyjęte przez Radę Gminy i Miasta Węgliniec uchwałą nr 46/VIII/03 z dnia 8 maja 2003 r.
3) Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2010 – 2013 z perspektywa na lata 2014 – 2017; opracowanie EKO – LOG Sp. z o.o. ul. Dobrowita 16, 61-063 Poznań, Poznań, 2010 r.,
4) Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2005-2008 z perspektywa na lata 2009-2012, opracowanie: BBF Sp. Z o.o., ul. Dąbrowskiego 461; 60-451 Poznań; 2005 r.,
5) Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2005-2008 z perspektywą na lata 2009-2012; opracowanie: BBF Sp. z o.o., ul. Dąbrowskiego 461; 60-451 Poznań; 2005 r.,
6) Strategia Rozwoju Gminy Węgliniec na lata 2007 – 2015, załącznik do Uchwały nr 62/X/07 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 27 czerwca 2007 roku, autor: dr Andrzej Sztando, Węgliniec, czerwiec 2007 r.,
7) Prognoza Oddziaływania na Środowisko Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2010 – 2013 z perspektywą na lata 2014 – 2017, autor: Eko – Log Sp. Z o.o. ul. Dobrowita 16, 61-063 Poznań, Poznań, 2010 r.,
8) Program Rozwoju Oświaty w Gminie Węgliniec w latach 2008 – 2013, załącznik do Uchwały Nr 149/XXIII/08 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 27 sierpnia 2008 r., Węgliniec, czerwiec 2008 r.,
9) Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Zgorzeleckiego na lata 2009– 2012 z perspektywą na lata 2013 – 2016, autor: BBF Sp. z o.o., ul. Dąbrowskiego 461, 60-451 Poznań, styczeń 2010 r.,
10) Koncepcja Subregionalnego Produktu Turystycznego Gmina i Miasto Węgliniec na tle Subregionu Borów Dolnośląskich, autor: Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., ul. 1 Maja 27, 58-500 Jelenia Góra, Jelenia Góra 2009 r.,
11) Wędrówki po powiecie zgorzeleckim, autor: Waldemar Bena, z inicjatywy Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu, wydawca: Drukarnia KWADRAT, 33-300 Nowy Sącz, ul. Lwowska 218B,
12) Plan Urządzeniowo-Rolny Gminy Węgliniec, opracowanie Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu, 2008 r.
13) Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Ruszów na okres od 1 styczna 2005 r. do 31 grudnia 2014 r.. Program Ochrony Przyrody, Program opracowano w Nadleśnictwie Ruszów, autorzy: mgr inż. Witold Winkler , Urszula Dubiel, Brzeg 2005 r.
14) Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Pieńsk na okres od 1 styczna 2006 r. do 31 grudnia 2015 r., Opis Ogólny Lasów Nadleśnictwa, Plan opracowano w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu, autor: Kierownik Drużyny Urządzania Lasu BUL i GL Oddział w Brzegu mgr Jarosław Wierzbicki, Brzeg 2006 r.
15) Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Węgliniec na okres od 1 styczna 2005 r. do 31 grudnia 2014 r., Program Ochrony Przyrody, Plan opracowano w Nadleśnictwie Węgliniec autor: mgr inż. Barbara Zawadzka, Brzeg 2005 r.
16) Geografia regionalna Polski, autor: Jerzy Kondracki; PWN, Warszawa 2002 r.,

17) Geografia regionalna Polski, autor: Jerzy Kondracki; PWN, Warszawa 2000 r.,
18) Regionalizacja przyrodniczo- leśna, autorzy: Trampler T., Kliczkowska A., Dmyterko E., Sierpińska A, PWRiL, Warszawa, 1990 r.,
19) Strona internetowa Urzędu Gminy i Miasta Węgliniec www.wegliniec.pl/,
20) Strona internetowa Zakładu Usług Komunalnych w Węglińcu http://www.zukwegliniec.pl/,
21) Strona internetowa Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska http://natura2000.gdos.gov.pl,
22) Strona internetowa Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocław http://bip.wroclaw.rdos.gov.pl/,
23) Strona internetowa Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/,
24) Strona internetowa Sołectwa Piaseczna http://www.piaseczna.eu/index.htm,
25) Mapa Podziału Hydrograficznego Polski wykonana przez Zakład Hydrografii i Morfologii Koryt Rzecznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej na zamówienie Ministra Środowiska i sfinansowana ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
26) Dane Głównego Urzędu Statystycznego, strona internetowa: www.stat.gov.pl,
27) Dane Urzędu Gminy i Miasta Węgliniec, wnioski do studium.

3. Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest zmiana obowiązującego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgliniec" przyjętym przez Radę Gminy i Miasta Węgliniec uchwałą nr 46/VIII/03 z dnia 8 maja 2003 r. określająca zasadnicze cele rozwoju gminy wynikające z przyjętej polityki przestrzennej (w zakresie kierunków i zasad ich realizacji) oraz istniejące uwarunkowania rozwoju.

W ramach niniejszego opracowania przeprowadzono szereg analiz i studiów w zakresie:

- stanu istniejącego i dotychczasowych kierunków rozwoju zainwestowania oraz skutków dotychczasowej działalności w środowisku,
- standardów wyposażenia i warunków zamieszkiwania oraz usług podstawowych,
- wyposażenia w infrastrukturę techniczną
- potrzeb, możliwości i ograniczeń w przekształcaniu istniejących układów przestrzennych,
- występowania obiektów i obszarów chronionych na podstawie przepisów o ochronie przyrody, środowiska oraz o ochronie dóbr kultury,
- charakterystyki środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- stanu władania gruntami.

Opracowane na podstawie zebranych materiałów robocze studia i analizy, składające się z części opisowej (uwarunkowania rozwoju) oraz części graficznej (mapy analityczne w skali 1 : 25 000) wraz z dokumentacją prac planistycznych, stanowią część dokumentacji niniejszego Studium.

Na podstawie zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Węgliniec " Rada Gminy i Miasta Węgliniec będzie podejmować decyzje odnośnie potrzeb i zakresu opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy. Studium traktowane jako akt wewnętrznego kierownictwa służyć będzie koordynacji prac związanych ze sporządzaniem planów. Analizy stanowiące część dokumentacji studium mogą służyć również jako materiały do prowadzenia dalszych prac planistycznych na szczeblu gminy, powiatu lub województwa.

Na elaborat niniejszej zmiany "Studium ..." składają się:

1) mapa w skali 1 : 10 000 pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego",
2) tekst studium - część opisowa wraz z dokumentacją formalno-prawną,

Zmianę studium opracował zespół autorski Pracowni Projektowo-Usługowej "Witkowski & Sławik" s.c., ul. Krótka 5, 57-100 Strzelin, w składzie:

- mgr Lesław Witkowski - Główny Projektant,
- mgr inż. Marcin Sławik – projektant,
- mgr Wojciech Marszałek – projektant, współpraca,
- mgr Katarzyna Witkowska – asystent projektanta.

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA

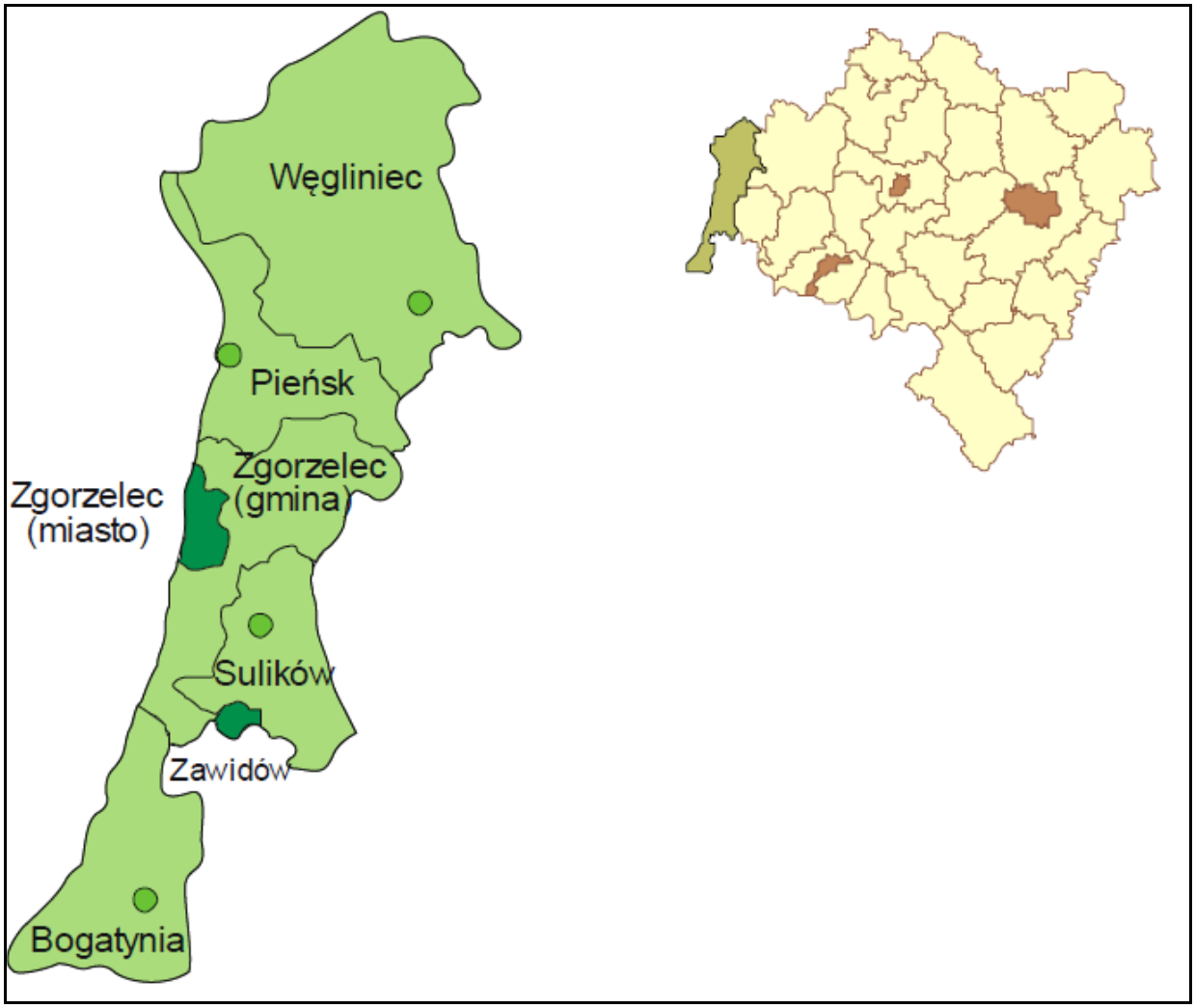

Rys. 1. Powiat Zgorzelecki wraz z Gminą Węgliniec na tle Województwa Dolnośląskiego.
Źródło: „Plan gospodarki odpadami dla powiatu zgorzeleckiego na lata 2009– 2012 z perspektywą na lata 2013 – 2016", BBF Sp. z o.o., Styczeń 2010

Gmina Węgliniec położona jest na północnym skraju województwa dolnośląskiego w pobliżu zachodniej granicy Polski, w powiecie zgorzeleckim. Gmina zajmuje obszar o powierzchni 338,44 km ², co stanowi 1,69 % powierzchni województwa. Natomiast powierzchnia miasta Węgliniec to 8,73 km ^{2}. Gęstość zaludnienia gminy wynosi 26,1 osób/km ² i jest niższa od średniej województwa dolnośląskiego, która wynosi 146,15 osób/km^2.

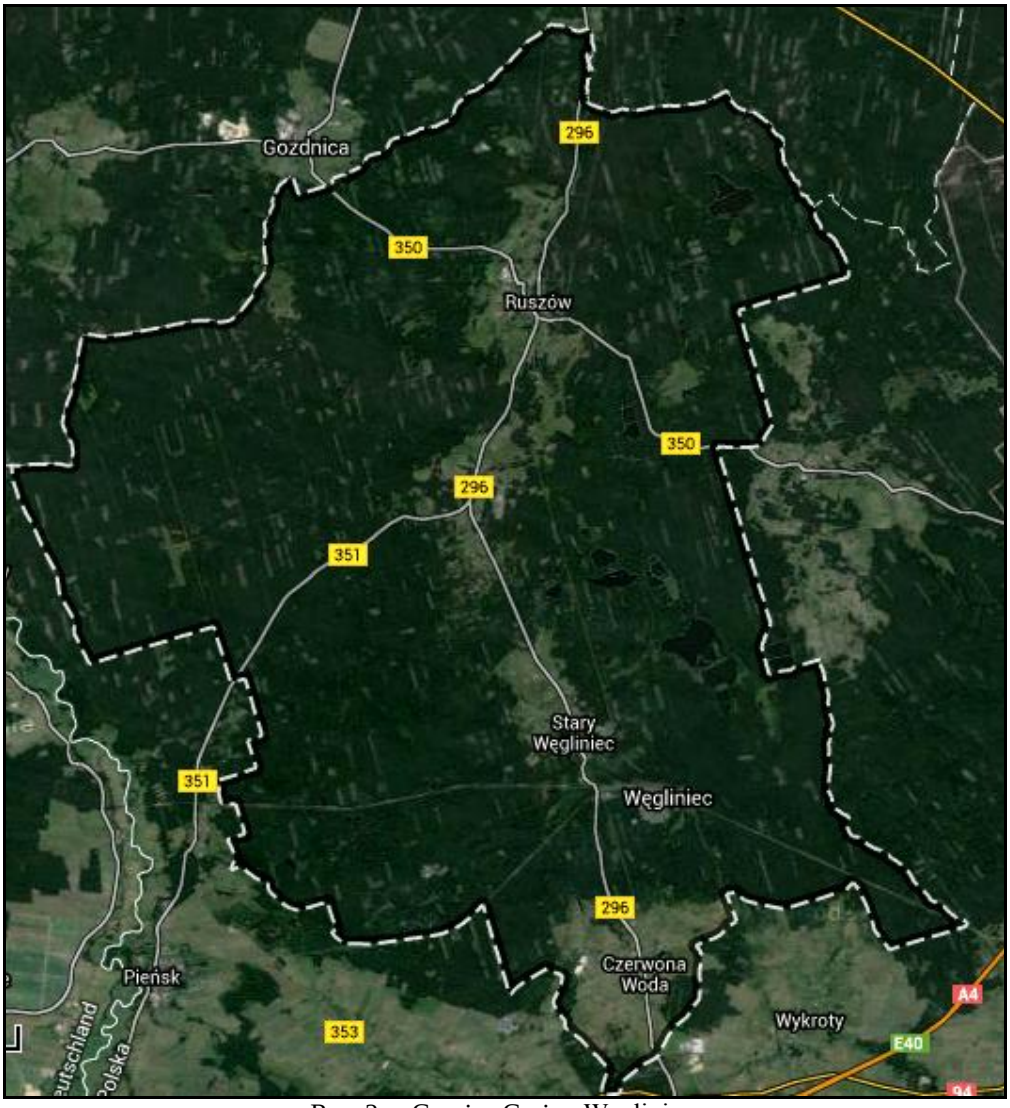

Rys. 2. Granice Gminy Węgliniec.
Źródło: https://maps.google.pl/maps

Gmina Węgliniec graniczy z:
- Województwem Lubuskim od północy,
- Gminą Osiecznica (Powiat Bolesławiecki) od wschodu,
- Gminą Nowogrodziec (Powiat Bolesławiecki) od południowego –wschodu,
- Gminą Pieńsk od południa i zachodu.

Miasto Węgliniec położone jest w południowej części gminy, w odległości ok. 150 km od Wrocławia, ok. 85 km od Legnicy i ok. 30 km od Zgorzelca. Na północ od granic Węglińca znajdują się Gminy: Przewóz i Iłowa oraz miasto Gozdnica należące do województwa lubuskiego.

Administracyjnie gmina Węgliniec składa się z miasta Węgliniec oraz siedmiu sołectw: Ruszów, Kościelna Wieś, Jagodzin, Piaseczna, Stary Węgliniec, Czerwona Woda, Zielonka oraz trzech osad: Dębówek, Polana, Okrąglica. Gmina Węgliniec jest największą terytorialnie gminą w powiecie zgorzeleckim.

Rys. 3. Gmina Węgliniec.
Źródło: http://www.wegliniec.pl/pl/article/13

Centralnie z północy na południe gminy przebiega droga wojewódzka nr 296, łącząca Kożuchów (województwo lubuskie) i Lubań (województwo dolnośląskie). Na terenie Gminy Węgliniec droga biegnie przez miejscowości Ruszów, Jagodzin, Węgliniec, Czerwona Woda.
Przez teren gminy przebiega również droga wojewódzka nr 351 (DW351), łącząca drogę wojewódzką nr 296 (DW296), ze Zgorzelcem, a także droga wojewódzka nr 350 (DW350), która łączy Łęknicę (powiat żarski, województwo lubuskie) z Bolesławcem (powiat bolesławiecki, województwo dolnośląskie). Na terenie gminy Węgliniec droga wojewódzka nr 350 przebiega przez miejscowość Ruszów.

Około 82% powierzchni gminy stanowią lasy, przede wszystkim sosnowe, które dostarczają surowca dla przemysłu drzewnego, przetwórstwa runa leśnego i gospodarki łowieckiej. Na terenie Gminy występują również lasy bukowe oraz mieszane. Charakterystycznym elementem krajobrazu wokół Węglińca są śródleśne stawy hodowlane, opuszczone stawy i oczka wodne, gdzie występują stanowiska unikatowych roślin torfowiskowych. Stawy te są również ostoją ptactwa wodnego. Okolice Węglińca i Ruszowa to także tereny łowieckie.

Na terenie Gminy Węgliniec znajdują się 2 rezerwaty przyrody:

- rezerwat przyrody „Torfowisko pod Węglińcem” - chroni torfowisko przejściowe z pierwotną roślinnością oraz reliktowym stanowiskiem sosny błotnej (osobliwością na skalę europejską).

- rezerwat przyrody „Wrzosiec koło Piasecznej" - chroni unikalne torfowiska w Borach Dolnośląskich, z okresowym stanowiskiem mszaru wrzoścowego oraz gatunkami roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych wyginięciem.

Na terenie Gminy Węgliniec występują 3 obszary sieci NATURA 2000:
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk – Dyrektywa Siedliskowa „Uroczyska Borów Dolnośląskich" - kod obszaru PLH080027,
- Specjalny Obszar Ochrony Ptaków – Dyrektywa Ptasia „Bory Dolnośląskie" – kod obszaru PLB020005.
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk – Dyrektywa Siedliskowa „Przyjełkowisko koło Gozdnicy" - kod obszaru PLH080055

Na terenie gminy znajdują się złoża surowców naturalnych eksploatowanych: surowiec ilasty ceramiki budowlanej, kwarcoplast, kruszywa, żwiry, kaolin. Występują tu również złoża węgla brunatnego z dużą zawartością substancji bitumicznych i aromatycznych oraz piaski szklarskie i formierskie.

Według danych z roku 2002 użytkowanie gruntów w podstawowych kategoriach przedstawia się na terenie Gminy Węgliniec następująco:
- użytki rolne: 9%
- użytki leśne: 82% (Bory Dolnośląskie)

Gmina Węgliniec stanowi ok. 40 % powierzchni Powiatu Zgorzeleckiego

2. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE

1. Rzeźba terenu i budowa geologiczna

Przez teren gminy przebiega granica głównych jednostek fizycznogeograficznych, powodując znaczne różnice miedzy północną i środkową, a południową częścią gminy. Rzeźba i budowa geologiczna części północnej i środkowej jest związana w całości z utworami i procesami plejstoceńskimi i holoceńskimi, natomiast w budowie geologicznej południowej części gminy zaznaczają się utwory starsze.

Gmina Węgliniec, według podziału fizycznogeograficznego J. Kondrackiego (1994r.) położona jest w obrębie następujących jednostek:

Część północna i środkowa gminy:
- megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa,
- prowincja: Niż Środkowoeuropejski,
- podprowincja: Nizina Sasko- Łużycka (317) ,
- makroregion: Nizina Śląsko- Łużycka(317.7),
- mezoregion: Bory Dolnośląskie (317.74),
- mikroregion: Równina Węgliniecka (318.74).

Część południowa gminy:
- megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa,
- prowincja: Masyw Czeski,
- podprowincja: Sudety z Przedgórzem Sudeckim (332) ,
- makroregion: Pogórze Zachodniosudeckie (332.2),
- mezoregion: Pogórze Izerskie (332.26).

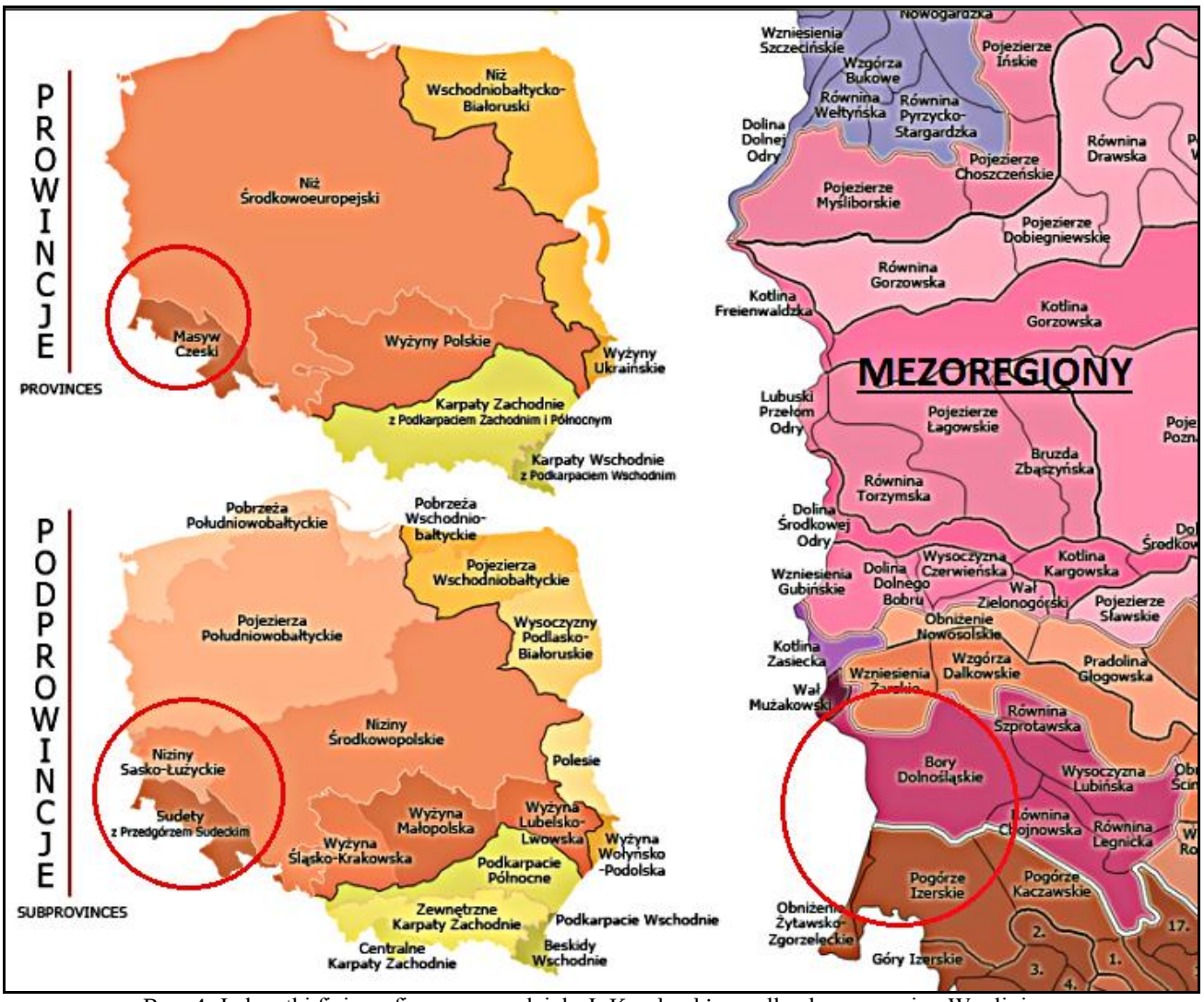

Rys. 4. Jednostki fizjograficzne wg podziału J. Kondrackiego, dla obszaru gminy Węgliniec.
Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Physico-Geographical_Regionalization_of_Poland.png

Obszar objęty opracowaniem posiada zróżnicowaną i skomplikowaną budowę geologiczną. Cały jej obszar położony jest w obrębie bloku dolnośląskiego, należącego do obszaru fałdowań paleozoicznych tworzonego przez Sudety wraz z Blokiem Przedsudeckim.

Teren opracowania położony jest na 2 mezoregionach wg podziału geograficznego Polski J. Kondrackiego:

1. Pogórze Izerskie - północne przedpole Gór Izerskich, jest rozległą częścią makroregionu Pogórza Zachodniosudeckiego pomiędzy Obniżeniem Żytawsko-Zgorzeleckim na zachodzie, doliną Bobru na wschodzie, Górami Izerskimi na południu, a Borami Dolnośląskimi na północy. Podłoże większej części Pogórza Izerskiego stanowi blok karkonosko-izerski.
2. Bory Dolnośląskie - są częścią makroregionu Niziny Śląsko-Łużyckiej, położoną między czołowomorenowymi Wzniesieniami Żarskimi i Wzgórzami Dalkowskimi od północy a Pogórzem Izerskim od południa. Od strony zachodniej sąsiadują z położonymi w Niemczech Borami Mużakowskimi i Równiną Górnołużycką, od strony wschodniej z Równiną Szprotawską, Wysoczyzną Lubińską, Równiną Legnicką i Równiną Chojnowską, zaliczonymi również do Niziny Śląsko-Łużyckiej.

Najstarszymi utworami geologicznymi występujące w podłożu na całym terenie są piaskowce kwarcowe górnokredowe. Stanowią nieliczne przykłady skał masywnych odsłaniających się na

powierzchni na terenie gminy. Piaskowce kwarcowe składają się głównie z dobrze obtoczonych i wysortowanych ziaren kwarcu. Piaskowce kwarcowe o spoiwie krzemionkowym, które uległy rekrystalizacji, zwane są piaskowcami kwarcytowymi lub ortokwarcytami. Są to skały bardzo odporne na wietrzenie, z których powstają silnie szkieletowe, płytkie i bardzo ubogie gleby. Natomiast drobno i średnioziarniste piaskowce kwarcowe są przeważnie słabo spokojne spoiwem krzemionkowym, rzadziej ilastym. Łatwo wietrzeją, rozpadając się na piasek.
Najpospolitszymi utworami powierzchniowymi na terenie gminy są różnego wieku i genezy piaski i żwiry z zawartością frakcji pylastej i drobnoziarnistej oraz zwietrzałych skaleni.
W holocenie powstały osady rzeczne t.j. żwiry, piaski oraz osady torfowiskowe – torfy, które zlegają w lokalnych zagłębieniach. Podczas zlodowacenia środkowopolskiego nagromadziły się olbrzymie masy piasków przepłukanych przez wody topniejącego lądolodu.

Rys. 5. Zasięg zlodowaceń obejmujących obszar Polski.
Źródło: http://www.wiking.edu.pl/article.php?id=285

Charakterystyczną cechą krajobrazu obszaru opracowania jest znaczna ilość stawów rozsianych wśród rozległych lasów oraz występowanie śródleśnych torfowisk i wydm śródlądowych.

Opisywany obszar znajduje się w obrębie niecki północnosudeckiej. Na jej terenie skały krystaliczne metamorfiku kaczawskiego występują na znacznych głębokościach przykryte przez młodsze serie osadowe. Niecka północnosudecka to rozległa jednostka geologiczna (tektoniczna) w północno-zachodniej części Sudetów. Skały wypełniające nieckę północnosudecką budują podłoże części Gór Kaczawskich, Pogórza Kaczawskiego i Pogórza Izerskiego, a w części północno-zachodniej również Niziny Śląsko-Łużyckiej (Borów Dolnośląskich). Zbudowana jest ze skał osadowych i skał wulkanicznych, powstałych w okresie od górnego karbonu do górnej kredy. Utwory wypełniające nieckę północnosudecką przykryte są na zachodzie osadami miocenu i pliocenu. Lokalnie przebijają je trzeciorzędowe bazalty, należące do środkowoeuropejskiej prowincji bazaltowej.
Pagórkowata kraina Pogórza Izerskiego zbudowana jest z glin morenowych, zalegających na zlepieńcach permskich i gnejsach. W okresie miocenu doszło tutaj do intensywnego wulkanizmu, którego dowodami są wzgórza bazaltowe.
Cały obszar gminy położony jest na terenie Borów Dolnośląskich, tylko południowy skrawek należy do Pogórza Izerskiego. Na południe od Czerwonej Wody usytuowane są najwyższe wzgórza w gminie - Czartowska Góra o wysokości 246,8 m n.p.m. oraz Góra Wilczyna - 246,7 m n.p.m. Pozostała część gminy jest płaska. Zasadnicza rzeźbę terenu stanowią doliny rzek, równiny moreny dennej i terasy wyższe rzek.

2. Surowce naturalne

Na terenie Gminy Węgliniec znajdują się cenne złoża surowców naturalnych eksploatowanych. Są to surowce ilaste ceramiki budowlanej, kwarcoplast, kruszywa, żwiry, kaolin. Należą do nich:

1. złoże „Czerwona Woda" w miejscowości Czerwona Woda (kod w systemie MIDAS KN1203, proponowana zmiana kodu PF1203) – iły kamionkowe.
   - użytkownik: Bolesławieckie Zakłady Materiałów Ogniotrwałych sp. o. o.,
   - koncesja na wydobywanie nr 105/92 z dnia 9.12.1992 r. wydana przez MOŚZNiL,
   - termin ważności koncesji: 31.12.2037 r.
   - obszar i teren górniczy: „Łucjan".
   - kierunek rekultywacji: leśno-wodny.
2. złoże „Czerwona Woda" w miejscowości Czerwona Woda (kod w systemie MIDAS KA 1095,) – kaolin (złoże pozabilansowe).
   - użytkownik: ----------
   - koncesja na wydobywanie ----------,
   - termin ważności koncesji: ----------.
   - obszar i teren górniczy: „Zofia".
   - kierunek rekultywacji: ……..
3. złoże „Zebrzydowa Zachód I" w miejscowości Osada Zielonka (kod w systemie MIDAS GC10336) – gliny ceramiczne kamionkowe – z granicą poszerzonego udokumentowanego złoża.
   - użytkownik: EKOCERAMIKA sp. o. o.,
   - koncesja na wydobywanie nr 5/E/2006 z dnia 19.06.2006 r. wydana przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego, w brzmieniu ustalonym w decyzji Marszałka Województwa Dolnośląskiego nr 36/2014 z dnia 3.11.2014 r.
   - termin ważności koncesji: 31.12.2040 r.
   - obszar i teren górniczy „Zebrzydowa Zachód I".
   - kierunek rekultywacji: leśny.
4. złoże „Kaławsk Południe" w miejscowości Osada Zielonka (kod w systemie MIDAS GK5100) – iły kamionkowe.
   - użytkownik: ----------.,
   - koncesja na wydobywanie: brak
   - termin ważności koncesji:: ----------
   - obszar i teren górniczy: ----------
   - kierunek rekultywacji: leśny.
5. złoże „Kaławsk Południe" w miejscowości Zielonka (kod w systemie MIDAS kod Wb5100) – węgiel brunatny.
   - użytkownik: ----------.,
   - koncesja na wydobywanie: brak..
   - termin ważności koncesji:: ----------
   - obszar i teren górniczy: ----------
   - złoże zostało zdjęte z zasobów bilansowych ze względu na niską jakość surowca.
6. złoże „Kaławsk – szyb główny" w miejscowości Zielonka (kod w systemie MIDAS Wb419) – węgiel brunatny.
   - użytkownik: ----------.,
   - koncesja na wydobywanie: brak..
   - termin ważności koncesji:: ----------
   - obszar i teren górniczy: ----------
   - złoże zdjęte z zasobów bilansowych.

7. złoże „Kamienna” w miejscowości Kościelna Wieś (kod w systemie MIDAS IB2004) – surowiec ilasty.
   - użytkownik: ----------.,
   - koncesja na wydobywanie: brak.
   - termin ważności koncesji:: ----------
   - obszar i teren górniczy: ----------
   - złoże zdjęte z zasobów bilansowych (eksploatacje prowadzono do końca lat 60-tych.
8. złoże „Rychlinek” w miejscowości Okrąglica - surowiec ilasty.
   - użytkownik: ----------.,
   - koncesja na wydobywanie: brak.
   - termin ważności koncesji:: ----------
   - obszar i teren górniczy: ----------
   - złoże zdjęte z zasobów bilansowych.

Występujące na terenie Gminy Węgliniec złoża węgla brunatnego były eksploatowane do lat 70 ubiegłego wieku. Ze względu na niską jakość surowca i brak zbytu jego eksploatacja stała się nieopłacalna.

3. Hydrografia

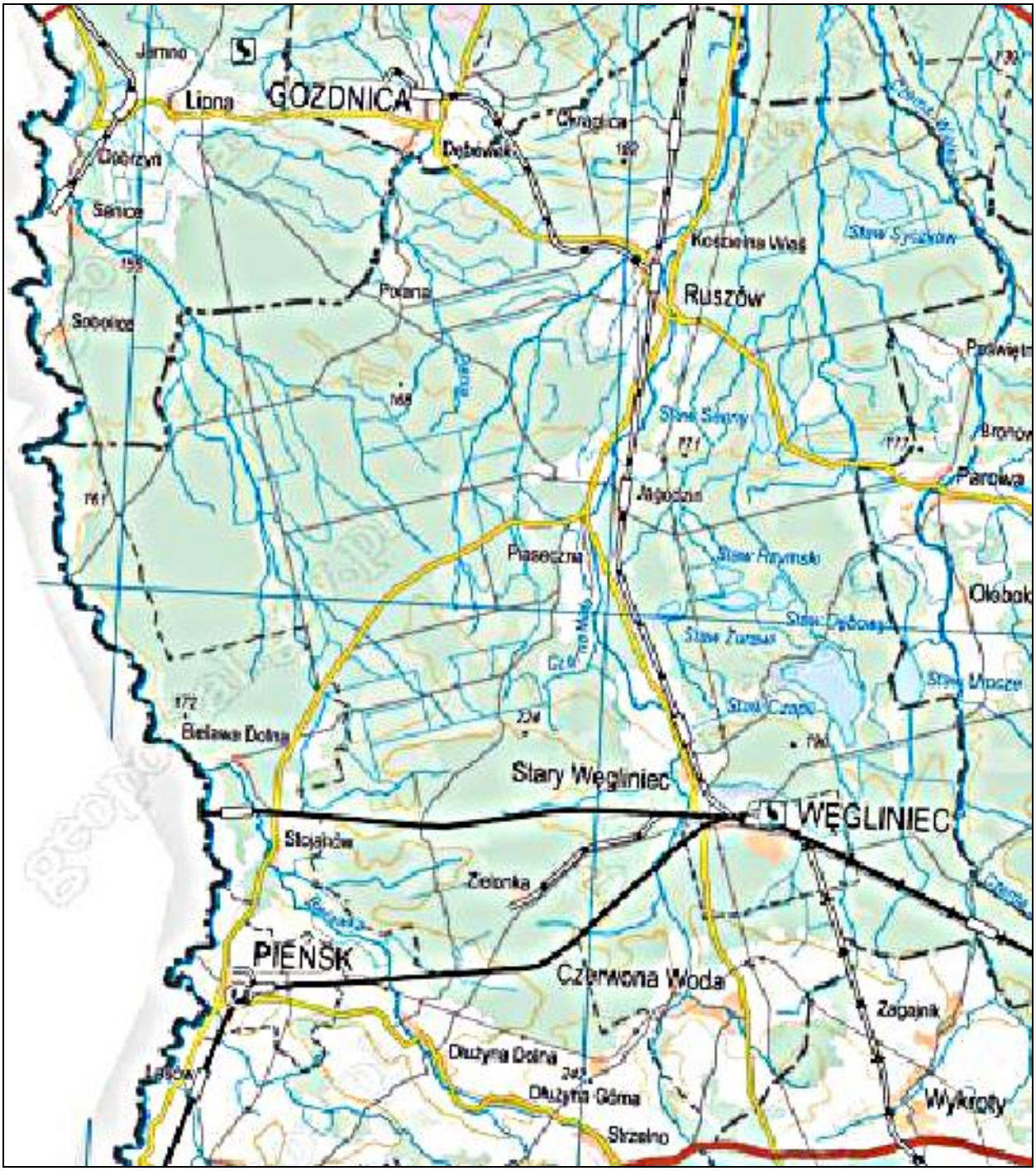

Rys. 6. Sieć hydrograficzna Gminy Węgliniec.
Źródło: http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/

3.1. Wody powierzchniowe

Gmina Węgliniec posiada gęstą sieć rzeczną. Głównym jej ciekiem jest Czerna Mała (stanowiąca oś hydrograficzną gminy) wraz ze swym lewobrzeżnym dopływem Gumnicą. Wzdłuż wschodnich krańców gminy płynie Czerna Wielka, jej źródła znajdują się na Pogórzu Izerskim, ale prawie cała zlewnia należy do Borów Dolnośląskich. Oprócz nich przez teren gminy przepływa rzeka Ziębina, będąca lewobrzeżnym dopływem Czernej Wielkiej. Cieki wodne w gminie Węgliniec są dobrze rozwinięte. Gmina należy do zlewni rzeki Bóbr i jest odwadniana głównie przez rzekę Czerna

Mała uchodzącą do Czernej Wielkiej. Koryta rzek utrzymywane są w stanie naturalnym, a zabudowa na odcinkach regulowanych ma charakter zabudowy biologicznej (faszyna, kamienie). Mury oporowe chronią jedynie nieliczne, ważniejsze miejsca o charakterze gospodarczym.

Wody powierzchniowe gminy Węgliniec to niezbyt duże cieki oraz liczne stawy należące do dorzecza Bobru i Nysy Łużyckiej. Na mało wyraźnym wododziale pomiędzy Czerną Małą a Czerną Wielką na zachodzie gminy, zbudowano 32 stawy hodowlane o łącznej powierzchni 625 ha, zlokalizowane głównie na obszarach leśnych.

Głównymi źródłami zanieczyszczającymi wody powierzchniowe są nieszczelne szamba i odprowadzanie ścieków bytowych do rowów melioracyjnych i rzek.
Doliny cieków pełnią rolę korytarzy ekologicznych. Pomimo ich przekształcenia umożliwiają one w dalszym ciągu rozprzestrzenianie się gatunków i łączność pomiędzy zachowanymi w mało zmienionym stanie ostojami przyrody.

3.2. Wody podziemne

Na obszarze Gminy Węgliniec występują dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (naturalne zbiorniki wodne znajdujące się pod powierzchnią ziemi, gromadzące wody podziemne): kredowe i czwartorzędowe. Pierwszy poziom wód podziemnych występuje w utworach holoceńskich (namułach i osadach piaszczystych oraz torfach) na głębokości 0,4-0,5 m p.p.t. (w czasie stanów wysokich- blisko powierzchni). Na większości terenu gminy I poziom wód występuje w utworach plejstoceńskich (piaszczystych). Na znacznych obszarach występują one płytko pod powierzchnią terenu, tworząc liczne podmokłości, lokalnie jednak (w wyższych położeniach topograficznych i przy większej miąższości utworów przepuszczalnych) mogą być na głębokości ponad 3 m. Wody te cechują duże pionowe wahania sezonowe co powoduje, że wytwarzają się siedliska borów i borów mieszanych wilgotnych, ale nie bagiennych. Na obszarach występowania płytko pod powierzchnią spoistych utworów trzeciorzędowych brak jest płytkich wód podziemnych.

Główne użytkowe piętro wodonośne występuje w utworach czwartorzędowych. W utworach kredowych wody występują w postaci wód szczelinowych.

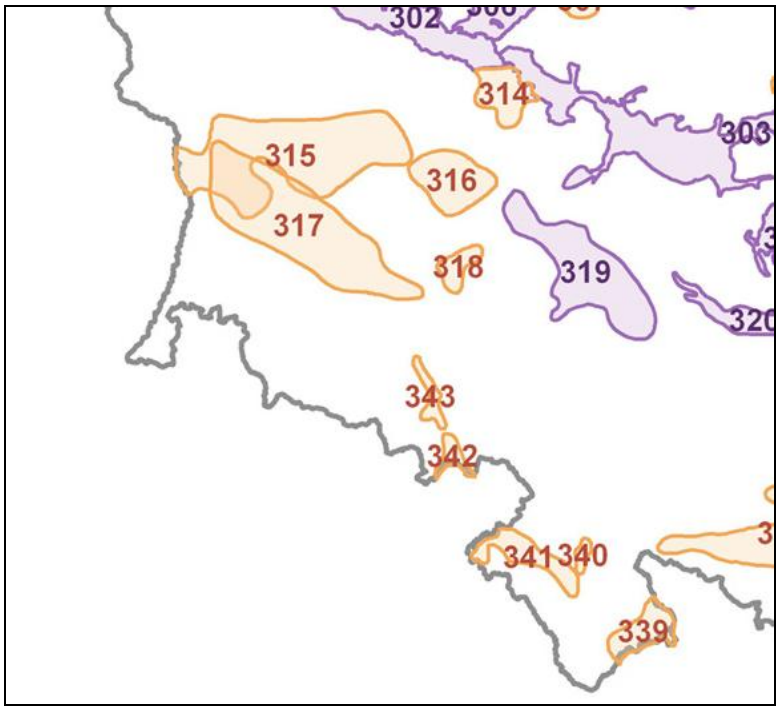

Rys. 7. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych Polski Południowo-Zachodniej
Źródło: http://www.psh.gov.pl/plik/id,5167.jpg

Tab.1. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na obszarze gminy Węgliniec.

Numer GZWP	Nazwa zbiornika	Powierzchnia	Średnia głębokość ujęcia	**Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tys. m3/dobę**
nr 315 (zbiornik czwartorzędowy)	Zbiornik Chocianów-Gozdnica	1052 m^2	60 metrów	292
nr 317 (zbiornik kredowy)	Niecka zewnętrzno-sudecka Bolesławiec	1000 m^2	100 -200 metrów	80

Źródło: Opracowanie własne

4. Warunki klimatyczne

Warunki środowiskowe gminy w dużym stopniu uzależnione są od położenia geograficznego, z niego wynika odrębność danego regionu. W zależności od położenia kształtują się warunki przyrodnicze oraz klimatyczne danego obszaru.

Klimat Gminy Węgliniec, zaliczany jest do kategorii klimatów umiarkowanych o cechach przejściowych między klimatem morskim i kontynentalnym. Współwystępowanie morskich i kontynentalnych cech klimatu, jak również sporadyczny napływ mas powietrza arktycznego i zwrotnikowego, warunkują dość wysoką zmienność typów pogody w ciągu roku. W województwie dolnośląskim wyróżniono 8 regionów klimatycznych. Gmina Węgliniec należy do Regionu Zgorzeleckiego. Obszar ten leży w klimatycznym piętrze a –ciepłym. Jest najcieplejszym regionem sudeckim, ze średnią roczną temperaturą powietrza powyżej 8°C. Okres wegetacyjny rozpoczyna się w trzeciej dekadzie marca i trwa około 220 dni. Lato termiczne (Td > 15°C) trwa około 90 dni i jest najdłuższe w Sudetach.

Dominującymi wiatrami są tu wiatry z kierunku zachodniego, z przewagą wiatrów południowo-zachodnich. Obszar gminy znajduje się w strefie znacznych rocznych opadów atmosferycznych. Roczna suma opadów wynosi 700 – 750 mm, przy czym najbardziej deszczowymi miesiącami są miesiące letnie. W okresie od maja do sierpnia spada około 45 % rocznego opadu. Najmniejsze opady przypadają na listopad i luty.

5. Gleby

Gleba jest bardzo złożonym utworem, o własnościach fizycznych i chemicznych zależnych od rodzaju skały, z której powstała oraz czasu działania i kierunku przebiegu naturalnych procesów glebotwórczych prowadzących do jej powstania.

Gleby są środowiskiem będącym w stanie równowagi biochemicznej do czasu aż ten stan nie ulegnie przekształceniu, bądź degradacji przez rolniczą i pozarolniczą działalność człowieka.

Na podłoże terenów Gminy składają się czwartorzędowe utwory piaszczysto - żwirowe pochodzenia rzecznego i fluwioglacjalnego oraz gliny zwałowe pochodzenia wodnolodowcowego i morenowego. Cienkie warstwy mad i torfów utworzyły się w obrębie dolin rzecznych. Gleby o różnej gliniastości wytworzone z piasków są mało żyzne, przepuszczalne. Najczęściej są to gleby bielicowe, nie preferujące rozwoju rolnictwa na terenie Gminy. Również negatywnymi czynnikami są stosunkowo wysoki poziom degradacji rolnej oraz występujące zanieczyszczenia. Występujące gleby, są glebami niskiej jakości, ponieważ zaliczane są do V i VI klasy. Nie osiągają one wysokiej efektywności, mimo przeprowadzanych kosztownych zabiegów.

Główne zagrożenia dla gleb na terenie Gminy Węgliniec:

- zanieczyszczenie gleb wzdłuż odcinków dróg o dużym natężeniu ruchu,
- erozja gleb na terenach o urozmaiconej rzeźbie terenu,
- zanieczyszczenie gleb wynikające z rolnictwa i działalności przemysłowej,
- zanieczyszczenie gleb wynikające z działalności bytowej mieszkańców.

Około 86% powierzchni Gminy stanowią lasy, przede wszystkim sosnowe. Grunty użytkowane rolniczo stanowią jedynie 3,572 ha powierzchni Gminy, co w połączeniu z niską klasą bonitacyjną gleb (od IV do VI) nie stwarza większych możliwości dla rozwoju rolnictwa.

6. Lasy

Lasy na terenie Gminy Węgliniec zarządzane są przez 3 nadleśnictwa – Węgliniec, Ruszów i Pieńsk.

W Gminie dominują siedliska ubogich lasów liściastych: kwaśnych dąbrów, kwaśnych buczyn i ubogich grądów, znaczny jest też udział siedlisk suboceanicznych borów sosnowych o zróżnicowanej wilgotności, od suchych aż do bagiennych. W rozproszeniu, ale licznie, występują siedliska bagienne zróżnicowanej żyzności: od borów bagiennych do olsów, wzdłuż cieków ciągną się pasy siedlisk łęgowych.

W rzeczywistej roślinności terenu Gminy dominują lasy, jednak tylko na siedliskach borowych przypominają one zbiorowiska naturalne. Większość lasów jest bardzo silnie zniekształcona w wyniku dawnej gospodarki protegującej sosnę. Na siedliskach żyźniejszych (od boru mieszanego) dominują drzewostany sosnowe, pod którymi wykształcają sie fitocenozy typu "borów mieszanych", zbiorowiska nie występującego tu naturalnie. Również zbiorowiska leśne na osuszonych siedliskach wilgotnych i bagiennych mają charakter zbiorowisk silnie zdegenerowanych.

<u>Nadleśnictwo Węgliniec:</u>

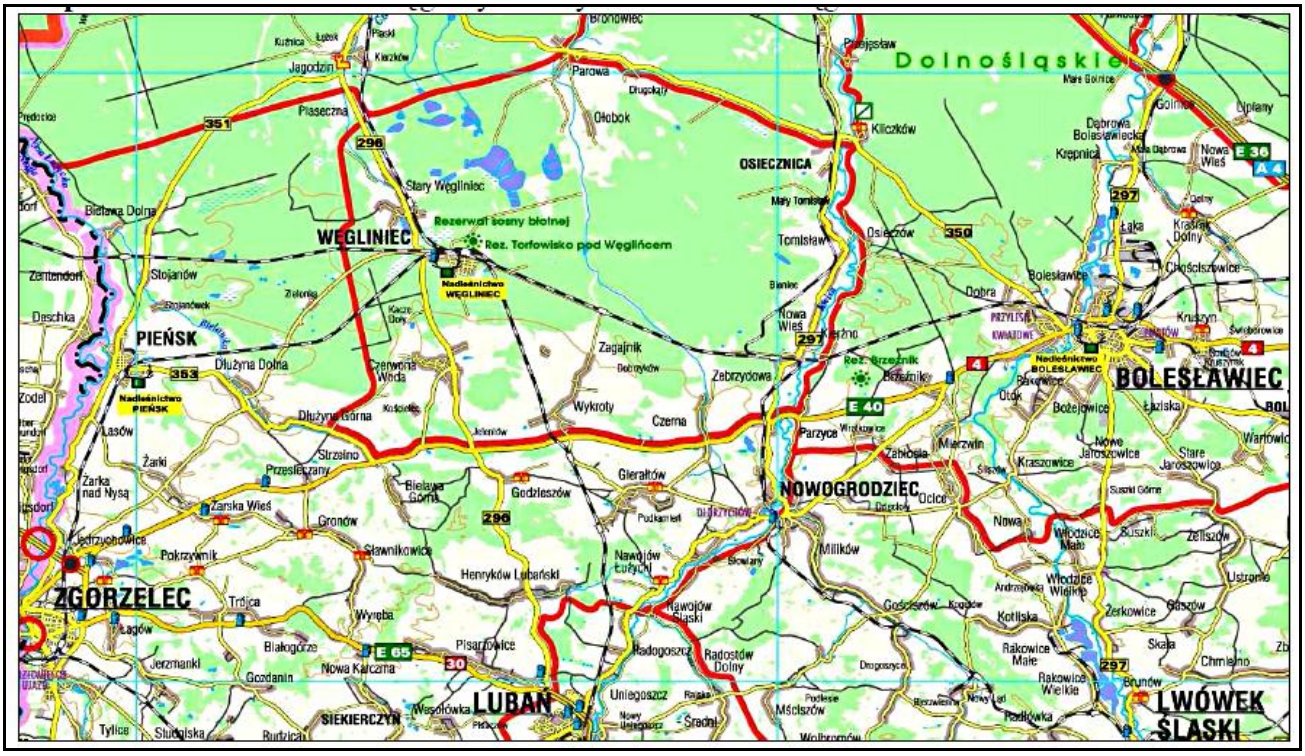

Rys. 8. Zasięg Nadleśnictwa Węgliniec.
Źródło: Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Węgliniec na okres od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2014 r. Program Ochrony Przyrody, mgr inż. Barbara Zawadzka, Brzeg 2005 r.

Nadleśnictwo Węgliniec wchodzi w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu. Nadleśnictwo Węgliniec w obecnych granicach zostało utworzone Zarządzeniem nr 2 Naczelnego Dyrektora Lasów Państwowych z dnia 30 stycznia 1981 r. z dwóch Nadleśnictw Węgliniec i Osiecznica.

Z informacji pozyskanych z Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Węgliniec na okres od 1 styczna 2005 r. do 31 grudnia 2014 r., autorstwa mgr inż. Barbary Zawadzkiej wynika, według stanu na 01.01.2005 r. powierzchnia Nadleśnictwa Węgliniec wynosi 17 696,74 ha. Powierzchnia leśna nadleśnictwa wynosi 16 675,82 ha, a nieleśna 1 020,92 ha. Aktualnie decyzją Ministra Środowiska nr DLP-I-611-68/32218/15/ŁP z dnia 26.08.2015 r. został zatwierdzony nowy Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Węgliniec na lata 2015 – 2024.

Nadleśnictwo tworzą dwa obręby; Węgliniec i Osiecznica. Administracyjnie obszar Nadleśnictwa Węgliniec leży w województwie dolnośląskim, na terenie powiatu bolesławieckiego i zgorzeleckiego.

Lasy Nadleśnictwa Węgliniec stanowią część Puszczy Bolesławiecko- Zgorzeleckiej, należącej do kompleksu Borów Dolnośląskich.

Lasy Nadleśnictwa Węgliniec, wg regionalizacji przyrodniczo-leśnej [Trampler i in. 1990] położone są w Krainie Śląskiej:

Kraina Śląska	*(V)*
Dzielnica Równiny Dolnośląskiej	*(V.1)*
Mezoregion Pogórza Nowogrodzieckiego	*(V.1.c)*
Mezoregion Borów Dolnośląskich	*(V.1.b)*

Pod względem podziału fizyczno-geograficznego lasy Nadleśnictwa Węgliniec położone są w następujących jednostkach fizyczno-geograficznych Polski [Kondracki, 2000]:

Obszar: Europa Zachodnia	
Podobszar: Pozaalpejska Europa Zachodnia	*(3)*
Prowincja: Niż Środkowoeuropejski	*(31)*
Podprowincja: Niziny Sasko-Łużyckie	*(317)*
Makroregion: Niziny Śląsko-Łużyckie	*(317.7)*
Mezoregion: Bory Dolnośląskie	*(317.74)*
Mikroregion: Równina Węgliniecka	*(318.74)*

Obszar nadleśnictwa leży w zasięgu naturalnego występowania wszystkich ważniejszych gatunków lasotwórczych: sosny zwyczajnej, dęba szypułkowego i bezszypułkowego, jesiona wyniosłego, buka zwyczajnego, świerka pospolitego i jodły pospolitej.

Nadleśnictwo Węgliniec położone jest w typowo nizinnym krajobrazie Borów Dolnośląskich, w mikroregionie Równiny Węglinieckiej, w dorzeczu Czernej Małej, Czernej Wielkiej i Kwisy. Obszar między Czerną Małą a Czerną Wielką jest niemal całkowicie płaski. Na zachód od Czernej Małej i na wschód od Czernej Wielkiej rzeźba terenu jest bardziej urozmaicona. Na terenie Nadleśnictwa wyróżnić można wiele form morfologicznych: spłaszczenia denudacyjne, twardziele, tarasy akumulacyjne pradoliny Kwisy, powierzchnie pokryw akumulacji wodnolodowcowej, równiny denudacyjne, powierzchnie deluwiów gliniastych, wydmy i pola piasków lotnych.

Na terenie nadleśnictwa najwyższe wysokości bezwzględne osiągają kompleksy w okolicach Czerwonej Wody – Czartowska Góra 247m n.p.m., oraz w okolicach Nowej Wsi – Dębniak 238 m n.p.m. oraz Leśna Góra 236 m n.p.m. Najniżej położony punkt znajduje się w okolicy Parowej – 165 m n.p.m.

Lasy Nadleśnictwa Węgliniec, ze względu na pełnione funkcje, można podzielić na trzy podstawowe grupy.

- lasy ochronne ogólnego przeznaczenia – są to lasy wodochronne, glebochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, projektowane rezerwaty i ostoje zwierząt,
- lasy ochronne specjalnego przeznaczenia – są to wyłączone drzewostany nasienne,

- lasy wielofunkcyjne (gospodarcze).

Formy ochrony przyrody na gruntach nadleśnictwa Węgliniec:

Na obszarze Nadleśnictwa Węgliniec istnieją dwa rezerwaty przyrody – „Torfowisko pod Węglińcem" o pow. 1,35 ha i „Wrzosiec koło Piasecznej" o pow. 54,46 ha.

Istnieją dwa specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) Natura 2000: „Uroczyska Borów Dolnośląskich" i „Dolina Dolnej Kwisy" (poza Gminą Węgliniec), które łącznie zajmują 5 124,69 ha pow. nadleśnictwa oraz obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) „Bory Dolnośląskie" zajmujący 14 613,19 ha pow. nadleśnictwa.

Na obszarze Nadleśnictwa Węgliniec istnieje 17 pomników przyrody (poza Gminą Węgliniec). Szesnaście z nich stanowią drzewa, jeden to pomnik przyrody nieożywionej - skała (piaskowiec koniacki) w dolinie rzeki Kwisy, zwana „Dzbanem". Istnieje także jedno stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej - wychodnia skalna (piaskowiec kwarcytowy) zwana „Siwym Kamieniem" (poza Gminą Węgliniec).

Rezerwat –„ Torfowisko pod Węglińcem". Utworzony został w 1959 roku. Zajmuje niewielką powierzchnię wynoszącą zaledwie 1,35 ha. Gatunkiem ściśle chronionym, dla którego został założony rezerwat jest sosna błotna zwana też drzewokosą (Pinus x rhaetica Brőgger) . Jest ona introgresywnym (przepływ genów z puli genowej jednego gatunku do puli genowej drugiego w procesie krzyżowania) mieszańcem sosny zwyczajnej (Pinus sylvestris L.) i kosodrzewiny (Pinus mugo Turra), występującym głównie w górskich rejonach środkowo-wschodniej części Europy. W Polsce gatunek ten należy do rzadkich, prawnie chronionych oraz zagrożonych. W rezerwacie pod Węglińcem sosna błotna jest reprezentowana wyłącznie przez okazy o pokroju drzewa, natomiast nie występują tam osobniki o wzroście pośrednim między drzewem a krzewem, jakie przeważają w populacjach na Podtatrzu i w Tatrach . Rezerwat sosny błotnej w Nadleśnictwie Węgliniec jest jedynym w Polsce nizinnym stanowiskiem tego mieszańca. Na terenie rezerwatu stwierdzono występowanie 64 gatunków roślin naczyniowych oraz 11 gatunków mchów. Główną przyczyną tak ubogiej flory jest mała powierzchnia omawianego obiektu i niewielkie zróżnicowanie terenu. Do roślin podlegających ochronie gatunkowej oprócz sosny błotnej należą: bagno zwyczajne *Ledum palustre* i kruszyna pospolita *Frangula alnus*, które objęte są ochroną częściową. Na uwagę zasługuje występowanie gatunku górskiego *Senecio fuchsii*, a z grzybów gęsto porek cynobrowy *Piptoporus cinnabarinus*. To jedyne stanowisko sosny błotnej na nizinach jest poważnie zagrożone, ponieważ przesuszony bór bagienny, w którym rośnie ten gatunek przekształca się powoli w bór trzęślicowy. Pod wpływem zmienionych warunków wodnych – znacznego obniżenia poziomu wód gruntowych nastąpiło wyraźne zmurszenie wierzchnich warstw gleby. W rezerwacie zmniejsza się ilość osobników i brak jest naturalnych odnowień tej chronionej sosny. Nadleśnictwo prowadzi cały czas zabiegi mające na celu zabezpieczenie istniejących warunków oraz rozmnożenie tego gatunku w warunkach szkółki leśnej. Ponadto rezerwat jest pod ciągłą opieką Katedry Dendrologii Akademii Rolniczej w Poznaniu.

Rezerwat przyrody „Wrzosiec koło Piasecznej" o powierzchni 54,46 ha. Celem ochrony są lasy grądowe, łęgowe i podmokłe łąki z unikalną florą. Celem utworzenia rezerwatu było zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych unikalnych torfowisk o charakterze atlantyckim w Borach Dolnośląskich, z kresowym stanowiskiem mszaru wrzoścowego oraz gatunkami roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych wyginięciem.

Rys. 9. Rezerwat przyrody „Wrzosiec koło Piasecznej”
Źródło: http://www.piaseczna.eu/index_pliki/Page1343.htm

Parki krajobrazowe:

Obecnie brak jest na terenie Gminy Węgliniec parków krajobrazowych.

Ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej:

Na terenie Nadleśnictwa Węgliniec istnieje 5 stref chroniących stanowiska zwierząt – gatunków zagrożonych wyginięciem. Ustanowione są Rozporządzeniem nr 34 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 5 lipca 2002 roku. Dotyczą głuszca (poza granicami Gminy Węgliniec), bielika i bociana czarnego.

Pomniki przyrody:

Na obszarze Nadleśnictwa Węgliniec, ale poza granicami Gminy Węgliniec, znajdują się zarejestrowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody pomniki przyrody, których wykaz podaje się w tabeli poniżej.

Tab.2. Pomniki przyrody w zasięgu Nadleśnictwa Węgliniec.

Lp.	Numer rejestru wojew.	Numer i data zarządzenia	Dziennik Urzędowy Wojewody	Położenie		Opis obiektu					
				oddział, pododz.	gmina, leśnictwo	rodzaj	wiek	obwód	wys	stan zdrowotny, zagrożenia	powierzchnia (ha)
1	223	12/89 30.03.1989			gm. Osiecznica	Sosna	140	300	15	Stan dobry, drzewo z dwoma prowadnikami, 30% posuszu – 9 konarów o śr. 15 cm w dolnej partii korony, zbyt zwięzła więźba – podrost liściasty, w pniu 2 haki po sieci telefonicznej	
2	82/672	19/94 1.04.1964	58/64		gm. Osiecznica	Lipa drobnolistna	200	430	20	Średni, drzewo miało dwa prowadniki, jeden jest wyłamany, dziupla 120x 60 cm, 15% posuszu w koronie	
3	126/673	19/94 13.05.1994	126/82		gm. Osiecznica	Dąb szypułkowy	400	620	20	Średni, ok. 15% posuszu, 2 ubytki wgłębne po wyłamanych konarach	
4	128/674	19/94 13.05.1994	128/82		gm. Osiecznica	Dąb szypułkowy	300	650	16	Zły, drzewo miało 3 prowadniki, z czego 2 wyłamane, 40% posuszu, 3 grube tyłce po złamanych konarach	
5	40	03.04.1995			gm. Nowogrodziec	Dąb szypułkowy	300	410	26	Dwa złamane suche konary. od wschodu listwa od uderzenia pioruna, trzy obumierające konary, ogólny stan dobry.	
6	363	29.10.1992			gm. Nowogrodziec	Świerk pospolity i wiąz szypułkowy	250	267	35	Zrost dwóch drzew różnych gatunków. Ogólny stan bardzo dobry.	
7	519	4/91 10.05.1991			gm. Nowogrodziec	Sosna wejmutka	200	370	33	Drobny posusz w koronie. Ogólny stan – bardzo dobry	
8	487				gm. Nowogrodziec	Buk pospolity	200	455	32	Złamany jeden z dwóch głównych konarów, drobny posusz w koronie. Pień do wysokości 8 m opanowany przez hubę. Wewnątrz pnia komin i dziupla wiewiórki. Ogólny stan – zły.	

Lp.	Numer rejestru wojew.	Numer i data zarządzenia	Dziennik Urzędowy Wojewody	Położenie		Opis obiektu					
				oddział, pododz.	gmina, leśnictwo	rodzaj	wiek	obwód	wys	stan zdrowotny, zagrożenia	powierzchnia (ha)
10					gm. Nowogrodziec	Dąb szypułkowy					
11	129/675			427d	gm. Osiecznica	Lipa drobnolistna		455	22		
12	130/676			398b	gm. Osiecznica	Modrzew europejski		390	20		
13	234				gm. Osiecznica	Dąb szypułkowy		640	18	Stan bardzo zły	
14				427d	gm. Osiecznica	Dąb szypułkowy		720	22	Drzewo ma rozległe uszkodzenia po wyłamanym drugim prowadniku. Kwalifikuje się do pielęgnacji.	
15				428p	gm. Osiecznica	Dąb szypułkowy					
16				453a	gm. Osiecznica	Dąb szypułkowy					
17				453a	gm. Osiecznica	skała					

Źródło: Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Węgliniec na okres od 1 styczna 2005 r. do 31 grudnia 2014 r. Program Ochrony Przyrody, mgr inż. Barbara Zawadzka, Brzeg 2005 r.

OBSZARY NATURA 2000:

1. **Bory Dolnośląskie (PLB 020005)**– 172 093,40 ha (pow. całkowita),obszar specjalnej ochrony ptaków- stanowi jeden z największych kompleksów leśnych Polski położony w dorzeczu Odry. Główna rzeką jest Bóbr. W obszarze znajduje się większa część gruntów Nadleśnictwa Węgliniec.

W obszarze występuje co najmniej 19 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej i 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Jest to najważniejsza ostoja bielika *(Heliaeetus albicilla)*, cietrzewia *(Tetrao tetrix)* i głuszca *(Tetrao urogallus)* w Polsce południowo- zachodniej. Stwierdzono tu także jedne z największych liczebności włochatki *(Aegolius funereus)* i sóweczki *(Glaucidium passerinum*) w porównaniu z innymi ostojami krajowymi.

2. **Uroczyska Borów Dolnośląskich (PLH 020072)-** 8 039 00 ha (pow. całk.), specjalny obszar ochrony siedlisk, jest to jeden z największych obszarów leśnych w Środkowej Europie. Połowa pow. obszaru znajduje się na gruntach Nadleśnictwa Węgliniec. W ostoi stwierdzono występowanie aż 21 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, choć sumarycznie zajmują one bardzo niewielką powierzchnię. W Polsce jest to główny obszar koncentracji atlantyckich gatunków roślin na krańcach ich zasięgu *(Eleocharis multicaulis, Erica tetralix, Rhynchospora fusca).* Występuje tu 16 gatunków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. W obszarze występują ważne stanowiska trzepli zielonej *(Ophiogomphus cecilia)* i zalotki większej *(Leucorrhinia pectoralis).* Obszar ten jest też ważną ostoją wilka *(Canis lupus)*, występuje tu także wiele gatunków prawnie chronionych w Polsce.

<u>Nadleśnictwo Ruszów:</u>

Rys. 10. Zasięg Nadleśnictwa Ruszów.
Źródło: Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Ruszów na okres od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2014 r., Program Ochrony Przyrody, Brzeg 2005 r., mgr inż. Witold Winkler , Urszula Dubiel.

Nadleśnictwo Ruszów położone jest w całości na terenie Województwa Dolnośląskiego , w jego zachodniej części przy granicy z Niemcami na terenie Gmin: Węgliniec, Pieńsk i Osiecznica.

W Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Ruszów na okres od 1 styczna 2005 r. do 31 grudnia 2014 r., autorstwa mgr inż. Witold Winkler , Urszula Dubiel przedstawiono, iż Lasy Nadleśnictwa Ruszów wg rejonizacji przyjętej w „Regionalizacji przyrodniczo– leśnej na podstawach ekologiczno – fizjograficznych" (PWRiL Warszawa 1990 r.) znajdują się w całości w V - Śląskiej Krainie Przyrodniczo – Leśnej, w 1 Dzielnicy Równiny Dolnośląskiej, mezoregionie Borów Dolnośląskich.

Obszar Nadleśnictwa ma charakter typowo nizinny o terenie równym, z lokalnymi niewielkimi wzniesieniami i zagłębieniami terenu. Wysokość nad poziom morza waha się w granicach 140 – 180 m. n.p.m. Tereny Nadleśnictwa położone są w Dorzeczu Nysy Łużyckiej oraz w dorzeczach lewych dopływów Bobru - Czernej Małej i Czernej Wielkiej.

Pod względem podziału fizyczno-geograficznego lasy nadleśnictwa Ruszów położone są w następujących jednostkach fizyczno-geograficznych Polski (Kondracki 2000):

Obszar:	Europa Zachodnia	
Podobszar:	Pozaalpejska Europa Zachodnia	(3)
Strefa:	Lasów Mieszanych	
Prowincja:	Niż Środkowoeuropejski	(31)
Podprowincja:	Niziny Sasko- Łużyckie	(317)
Makroregion:	Nizina Śląsko- Łużycka	(317.7)
Mezoregion:	Bory Dolnośląskie	(317.74)

Według „Podziału hydrograficznego Polski" cały obszar nadleśnictwa należy do zlewni Odry. Przez teren Nadleśnictwa Ruszów przepływają następujące cieki wodne:

Nysa Łużycka zlewnia II rzędu
poprzez zlewnie II rzędu – rzeki Bóbr
Czerna Wielka zlewnia III rzędu
Ziębina zlewnia IV rzędu
Czerna Mała zlewnia IV rzędu
Gumnica

Nysa Łużycka wypływa z południowo zachodnich Gór Izerskich, w rezerwacie przyrody na terenie Czech. Rzeka zbiera wody z obszaru 4297 km^2 i odprowadza do Odry w 542,4 km jej lewego brzegu. Długość Nysy wynosi 251,6 km. Górny odcinek o długości 53,8 km i powierzchni zlewni 357,3 km^2 znajduje się na terenie Czech. Od km 197,8 Nysa Łużycka jest rzeką graniczną Polski i Niemiec.

Czerna Wielka – (Czarna) Bierze początek na wysokości ok. 270 m n.p.m. na Pogórzu Izerskim. Zlewnię tej rzeki charakteryzuje gęsta i dobrze rozwinięta sieć wodna. Jest rzeką graniczną nadleśnictwa i wraz z licznymi dopływami w istotny sposób kształtuje warunki wodne na dużym jego obszarze.

Czerna Mała – wypływa na Pogórzu Izerskim, zlewnia zbudowana jest z piasków akumulacji lodowcowej.

Ziębina – sieć wodna rzeki jest zawikłana. Na obszarze jej zlewni istnieje gęsta sieć cieków naturalnych i rowów oraz kompleks stawów.

Z powierzchni leśnej Nadleśnictwa wyodrębniono :

- lasy o charakterze ochronnym, które stanowią 55% ogólnej powierzchni Nadleśnictwa i są to lasy wodochronne, glebochronne, lasy stanowiące ostoje zwierząt chronionych, lasy w II strefie uszkodzeń przemysłowych, glebowe powierzchnie wzorcowe i drzewostany nasienne wyłączone,

- lasy gospodarcze stanowiące 45% ogólnej powierzchni Nadleśnictwa .

Zgodnie z regionalizacją klimatyczną Wiszniewskiego i Chełchowskiego obszar nadleśnictwa położony jest w regionie Lubusko-Dolnośląskim. Region ten oznacza się dużą zmiennością klimatyczną oraz cechami klimatu oceanicznego charakteryzującego się łagodnymi i krótkimi zimami. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, najzimniejszym styczeń. Najbardziej deszczowymi miesiącami są miesiące letnie: czerwiec i lipiec, a najmniejsze opady przypadają na luty. Przeciętna liczba dni w roku z szatą śnieżną wynosi około 40 dni. Długość okresu wegetacyjnego od końca marca do pierwszej dekady listopada wynosi 220 dni i jest zbliżony do wartości maksymalnych w kraju. Na terenie nadleśnictwa dominują wiatry z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego.

Dominują tutaj, tak jak w całych Borach Dolnośląskich siedliska borowe, które zajmują ponad 90 % areału nadleśnictwa. Bory świeże, zaliczane do zespołu *Leucobryo-Pinetum*, porośnięte głownie sosną z mniejszą lub większą domieszką brzozy zajmują ponad 41 % powierzchni nadleśnictwa. Najpospolitszymi roślinami występującymi w runie borów świeżych są: borówka czarna i brusznica, śmiałek pogięty oraz wrzos zwyczajny. Bory wilgotne i mieszane wilgotne występują na piaszczystych glebach z wyższym poziomem wód gruntowych zajmują około 44 % powierzchni nadleśnictwa. W drzewostanie sosnowym występuje większy udział brzozy, a w runie dominuje trzęślica modra (zespół *Molinio-Pinetum*). Na podłożu rosną torfowce, a niekiedy widłaki. Bory bagienne (zespół *Vaccinio uliginosi-Pinetum*) występują nielicznie, a typowymi roślinami są w nich bagno zwyczajne, żurawina błotna i trzęślica modra.

W nadleśnictwie wyróżniono 12 typów i 27 podtypy gleb. Największy udział mają gleby bielicowe – 83,64 % z silnie wykształconą próchnicą typu mor. Na powierzchni mineralnej gleb bielicowych gromadzi się zawsze kilkunastocentymetrowa warstwa kwaśnej substancji organicznej barwy brunatnoszarej, zasobnej w trudno rozkładające się resztki organiczne. Bielicowaniu gleb, oprócz klimatu umiarkowanego, sprzyja środowisko lasów iglastych oraz podłoże utworów polodowcowych (piasków, żwirów). Pozostałe typy gleb zajmują niewielki procent powierzchni nadleśnictwa, ale znacznie urozmaicają teren i są bardzo cenne dla środowiska.

Formy ochrony przyrody na gruntach Nadleśnictwa Ruszów:

Na terenie Nadleśnictwa Ruszów nie występują rezerwaty przyrody. Propozycja utworzenia rezerwatu przyrody z odkrywki ze „Stanowiskiem roślinności plioceńskiej" wymaga dalszych prac dokumentacyjnych.

Parki Krajobrazowe:

Na terenie nadleśnictwa Ruszów nie ma parków krajobrazowych i nie projektuje się ich powstania.

Stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej:

Na terenie nadleśnictwa występuje jedno stanowisko przyrody nieożywionej znajdujące się w leśnictwie Okrąglica w oddziale 105o. Odkrywka ta jest unikalnym w Polsce i jednym z nielicznych w Europie stanowisk liściowej, nasiennej i pyłkowej flory plioceńskiej i jedynym stanowiskiem w Polsce flory górnoplioceńskiej. W sąsiedztwie odkrywki występują rzadkie i podlegające ochronie rośliny jak: rosiczka okrągłolistna i bagno zwyczajne. Obszar ten wskazany jest do utworzenia rezerwatu przyrody. Propozycja utworzenia rezerwatu przyrody wymaga dalszych prac dokumentacyjnych.

Pomniki przyrody:

Na terenie zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Ruszów brak jest projektowanych pomników przyrody, znajdują się natomiast zarejestrowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody pomniki przyrody, których wykaz podaje się w tabeli poniżej.

Tab.3. Pomniki przyrody w zasięgu Nadleśnictwa Ruszów.

Lp.	Gatunek drzewa	Nr rejestr.	Lokalizacja
1	Aleja lipowa 95 szt Lp, 1 szt Gb, 1 szt Db	491	w. Prędocice działka 2/3
2	Buk zwyczajny	120	w. Ruszów ul. Zgorzelecka 2
3	Tulipanowiec amerykański	121	w. Jagodzin (koło szkoły)
4	Dąb szypułkowy	165	w. Ruszów ul. Kantowicza
5	Dąb szypułkowy	338	w. Polana nr 19
6	Wiąz szypułkowy	339	w. Polana przy drodze
7	Dąb szypułkowy	340	w. Polana oddz. 153 o
8	Buk zwyczajny	341	w. Kościelna Wieś
9	Cis pospolity szt. 2	76	w. Parowa obok leśniczówki

Źródło: Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Ruszów na okres od 1 styczna 2005 r. do 31 grudnia 2014 r., Program Ochrony Przyrody, Brzeg 2005 r., mgr inż. Witold Winkler , Urszula Dubiel.

Istniejące i projektowane ostoje zwierząt:

Na terenie Nadleśnictwa Ruszów istnieją 3 ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, są to: jedna ostoja orła bielika i po jednej ostoi cietrzewia i głuszca. Ostoja cietrzewia została utworzona na podstawie zarządzenia nr 19 MOSZNiL z dn. 15.02.1996 r. a ostoja głuszca i orła bielika na podstawie Rozporządzenia Nr 12 Woj. Dolnośląskiego z dnia 18.03.2002r. W strefach ochronnych rozrodu i regularnego przebywania zgodnie z rozporządzeniem MOŚZNiL z dnia 6 stycznia 1995 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt zabrania się: „w odległości do 200 m od tych miejsc w okresie całego roku, a w odległości do 500 m od tych miejsc w okresie od 1 lutego do dnia 31 sierpnia dokonywania zmian obejmujących wycinanie drzew i krzewów, prowadzenie robót melioracyjnych, wznoszenie obiektów, urządzeń i instalacji oraz innych prac mających wpływ na ochronę miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych, a także zabrania się przebywania poza miejscami wyznaczonymi.”

Obszar Nadleśnictwa Ruszów nie wyróżnia się szczególną różnorodnością przyrodniczą i zasobnością siedlisk leśnych. Wynika to z dominujących tu siedlisk borowych, gdzie gatunkiem dominującym jest sosna. O walorach przyrodniczych nadleśnictwa świadczą ostoje ptactwa, miejsca bytowania bobrów i również licznie występujące mrowiska.

Na terenie nadleśnictwa bagna zajmują około 128 ha, utworzono z nich 69 pododdziałów i 20 bagien nie stanowiących wyłączenia. Są to tereny bagienne znajdujące się w różnych fazach sukcesji naturalnej, wkomponowane w otaczające drzewostany.

Na terenie Nadleśnictwa Ruszów wyznaczono :

1 794,44 ha - ostoi zagrożonych i ginących gatunków (HCVF 1.2)
16 513,13 ha - kompleksów leśnych odgrywających znaczącą rolę w krajobrazie (HCVF 2.1)
134,33 ha - ekosystemów skrajnie rzadkich i ginących (HCVF 3.1)
97,63 ha - ekosystemów rzadkich i zagrożonych w skali Europy (HCVF 3.2)
7 382,70 ha - lasów wodochronnych (HCVF 4.1)
97,28 ha - lasów glebochronnych (HCVF 4.2)
141,00 ha - lasów kluczowych dla tożsamości kulturowej (HCVF 6.1)

Nadleśnictwo Ruszów znajduje się w zasięgu 3 specjalnych obszarów ochrony SOO:

1. Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej (PLH 020086) – obejmującego powierzchnię 205.15 ha gruntów w zarządzie nadleśnictwa (poza Gminą Węgliniec).
2. Przygiełkowiska koło Gozdnicy (PLH 080055) – obejmującego na terenie Gminy Węgliniec powierzchnię 194,86 ha gruntów, w zarządzie nadleśnictwa.

3. Uroczyska Borów Dolnośląskich (PLH 020072) – obejmującego powierzchnię 1 117,56 ha gruntów w zarządzie nadleśnictwa.

oraz jednego obszaru specjalnej ochrony OSO: Bory Dolnośląskie (PLB 020005) – obejmującego powierzchnię 19 129,07 ha gruntów w zarządzie nadleśnictwa.

<u>Nadleśnictwo Pieńsk</u>

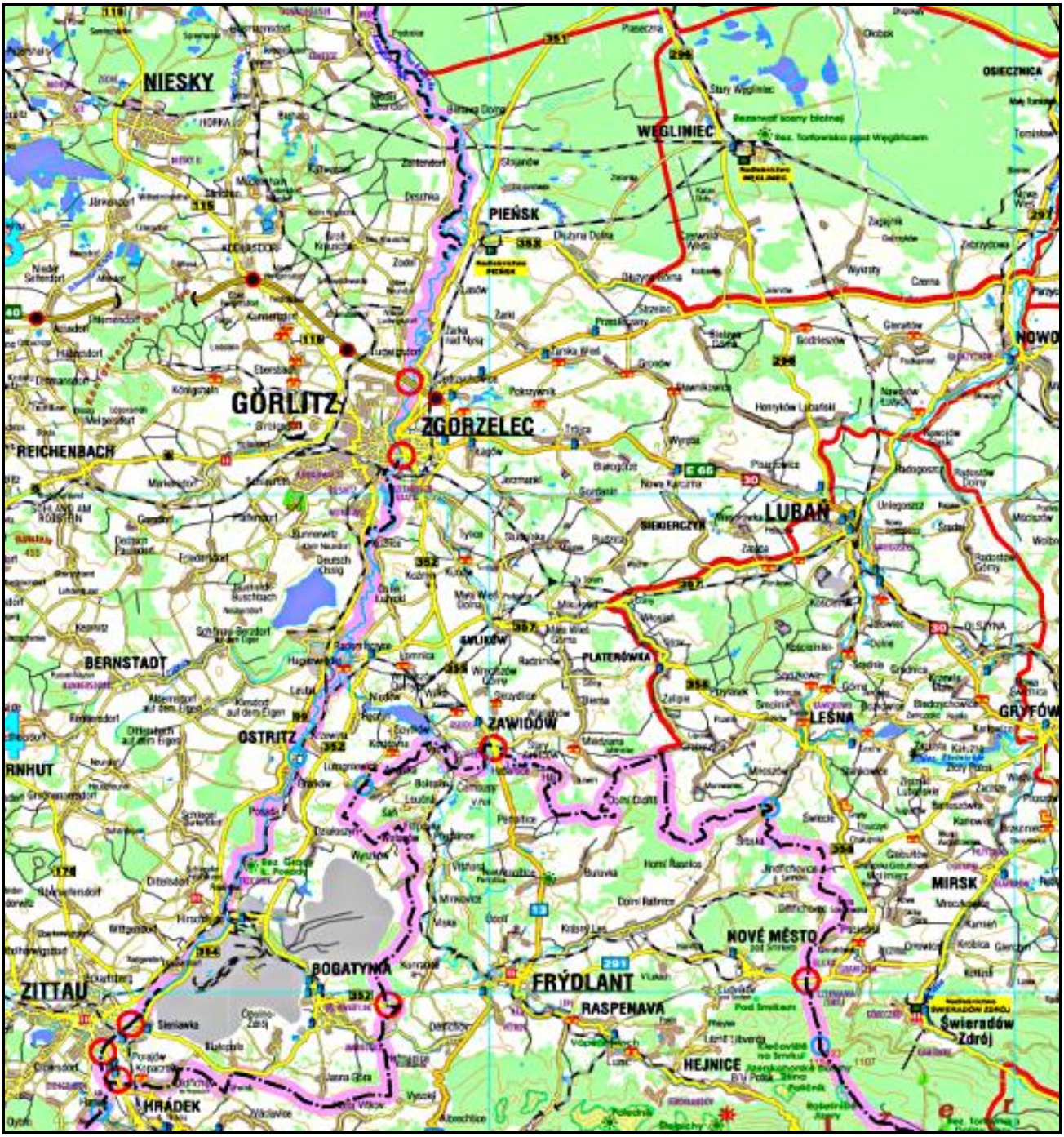

Rys. 11. Zasięg Nadleśnictwa Pieńsk.
Źródło: http://www.piensk.wroclaw.lasy.gov.pl/polozenie

Nadleśnictwo Pieńsk obejmuje swym zasięgiem administracyjnym tereny położone między miejscowościami: Piaseczna na północny, Nowogrodziec na wschodzie, granicą Państwa z Republiką Czeską na południu, granicą Państwa z Republiką Federalną Niemiec na zachodzie. Obszar za-

sięgu jest bardzo rozległy, tworzy go w obrębie Pieńsk głównie jeden zwarty kompleks leśny natomiast w obrębie Zgorzelec kilka większych kompleksów oraz kilkaset mniejszych.

Nadleśnictwo Pieńsk sąsiaduje z następującymi leśnymi jednostkami administracyjnymi (nadleśnictwami RDLP Wrocław):

– od północy z Nadleśnictwem Ruszów,
– od wschodu z Nadleśnictwami Węgliniec, Lwówek Śląski, Świeradów.

W obecnych granicach Nadleśnictwo zostało utworzone dnia 1 stycznia 1972 r. z dwóch Nadleśnictw Pieńsk i Zgorzelec. Położenie gruntów Nadleśnictwa Pieńsk, w odniesieniu do podziału administracyjnego kraju (w tym przynależność do gminy Węgliniec) przedstawia się następująco:

Tab. 4. Położenie gruntów Nadleśnictwa Pieńsk, w odniesieniu do podziału administracyjnego kraju.

WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE	**16949,32 ha**	
POWIAT BOLESŁAWIECKI	854,29 ha	
gmina Nowogrodziec		816,13 ha
miasto Nowogrodziec		38,16 ha
POWIAT LUBAŃSKI	1598,45 ha	
gmina Lubań		1010,86 ha
gmina Siekierczyn		281,06 ha
gmina Platerówka		303,07 ha
miasto Lubań		3,46 ha
POWIAT ZGORZELECKI	14496,58 ha	
gmina Pieńsk		3442,36 ha
gmina Węgliniec		5452,81 ha
gmina Zgorzelec		2007,97 ha
gmina Sulików		1376,54 ha
gmina Zawidów		0,33 ha
gmina Bogatynia		877,72 ha
miasto Pieńsk		167,74 ha
miasto Zgorzelec		15,92 ha
miasto Bogatynia		1155,19 ha

Źródło: Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Pieńsk na okres od 1 styczna 2006 r. do 31 grudnia 2015 r.; Opis Ogólny Lasów Nadleśnictwa; mgr Jarosław Wierzbicki, Brzeg 2006 r.

Według autorów Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Pieńsk okres od 1 styczna 2006 r. do 31 grudnia 2015 r. Lasy Nadleśnictwa Pieńsk, wg regionalizacji przyrodniczo-leśnej (Trampler i in. 1990) położone są w Krainie Śląskiej.

KRAINA ŚLĄSKA *(V)*
DZIELNICA RÓWNINY DOLNOŚLĄSKIEJ *(V.1)*
Mezoregion Borów Dolnośląskich *(V.1.b)*
obręb Pieńsk oddziały: 1-107
Mezoregion Pogórze Nowogrodzieckie *(V.1.c)*
obręb Pieńsk oddziały: 108-285
obręb Zgorzelec oddziały: 1-111A, 117-125, 252-295
KRAINA SUDECKA *(VII)*
DZIELNICA SUDETY ZACHODNIE *(VII.1)*
Mezoregion Pogórze Zachodnioizerskie *(VII.1.a)*
obręb Zgorzelec oddziały : 112-116, 126-251, 292-303A

Pod względem podziału fizyczno-geograficznego lasy Nadleśnictwa Pieńsk, położone są w następujących jednostkach fizyczno-geograficznych Polski [Kondracki 2000]:

OBSZAR:	EUROPA ZACHODNIA	
PODOBSZAR:	POZAALPEJSKA EUROPA ZACHODNIA	*(3)*
PROWINCJA:	NIŻ ŚRODKOWOEUROPEJSKI	***(31)***
Podprowincja:	Niziny Sasko-Łużyckie	***(317)***
Makroregion:	Niziny Śląsko-Łużyckie	***(317.7)***
Mezoregion:	Bory Dolnośląskie	***(317.74)***
	obręb Pieńsk oddziały: 1-272B, 284-285	
Mikroregion:	Równina Węgliniecka	(318.742)
PROWINCJA:	MASYW CZESKI	***(33)***
Podprowincja:	Sudety z Przedgórzem Sudeckim	***(332)***
Makroregion:	Pogórze Zachodniosudeckie	***(332.2)***
Mezoregion:	Obniżenie Żytawsko-Zgorzeleckie	***(332.25)***
	obręb Pieńsk oddziały: 273-275B, 277-283	
	obręb Zgorzelec oddziały : 56A, 84-104, 117-136, 145, 150-161A, 173, 204-216, 225-232, 247-248, 292-303A	
Mikroregion:	Kotlina Turoszowska	(332.251)
Mikroregion:	Dolina Nysy	(332.252)
Mikroregion:	Obniżenie Zawidowskie	(332.253)
Mikroregion:	Równina Zgorzelecka	(332.254)
Mezoregion:	Pogórze Izerskie	***(332.26)***
	obręb Zgorzelec oddziały : 1-56, 57-83, 105-116, 137-144, 146-149, 162-172, 174-203, 217-224, 252-291	
Mikroregion:	Wysoczyzna Siekierczyńska	(332.262)
Mikroregion:	Wzgórza Zalipiańskie	(332.263)
Mikroregion:	Dolina Kwisy	(332.264)
Makroregion:	Sudety Zachodnie	***(332.3)***
Mezoregion:	Góry Izerskie	***(332.34)***
	obręb Zgorzelec oddziały: 233-246, 249-251	

Obszar nadleśnictwa leży w zasięgu naturalnego występowania wszystkich ważniejszych gatunków lasotwórczych: sosny zwyczajnej, dębu szypułkowego i bezszypułkowego, jesionu wyniosłego, buka zwyczajnego, świerka pospolitego i jodły pospolitej.
Nadleśnictwo Pieńsk ze względu na ukształtowanie terenu można podzielić na część północną nizinną wchodzącą w skład Niziny Śląsko-Łużyckiej (przynależne także w części do gminy Węgliniec) oraz południową, wyżynną i górską należącą w części wyżynnej do Pogórza Zachodniosudeckiego, a górskiej do Sudetów Zachodnich. Północna część nizinna stanowi fragment Borów Dolnośląskich i charakteryzuje się piaszczystymi nizinami, z licznie występującymi stawami, torfowiskami oraz płatami wilgotnych siedlisk.
Według „Podziału hydrograficznego Polski" cały obszar nadleśnictwa należy do zlewni Odry; poprzez zlewnie II rzędu – rzeki Bóbr oraz Nysy Łużyckiej.

Formy ochrony przyrody na gruntach Nadleśnictwa Pieńsk:
Rezerwaty:

W nadleśnictwie Pieńsk funkcjonuje jeden rezerwat „Grądy koło Posady o powierzchni 5,27 ha., powołany na mocy Rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego z dn. 12 czerwca 2002 r. (Dz. Urz. Woj. D. 2002, nr 135, poz. 1856). Został utworzony na terenie gminy Bogatynia (poza Gminą Węgliniec).

Obszary „NATURA 2000”:
1. Bory Dolnośląskie PLB020005. Dyrektywa ptasia - OSO
2. Uroczyska Borów Dolnośląskich PLH020072. Dyrektywa siedliskowa – SOO
2. Przygiełkowiska koło Gozdnicy (PLH 080055) – Dyrektywa siedliskowa – SOO,
3. Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej PLH020086. Dyrektywa siedliskowa – SOO (poza Gminą Węgliniec).
4. Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej PLH020066. Dyrektywa siedliskowa – SOO (poza Gminą Węgliniec).

Ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej:
Gatunki dziko występujących zwierząt, dla których ustalono strefy ochrony ostoi, miejsca rozrodu lub regularnego przebywania: bielik, głuszec.

Pomniki przyrody:
Na terenie zasięgu terytorialnego nadleśnictwa brak jest pomników przyrody.

Parki krajobrazowe:
Na terenie nadleśnictwa Pieńsk nie ma parków krajobrazowych.

7. Ochrona przyrody na terenie Gminy Węgliniec

W Programie Ochrony Środowiska i Planie Gospodarki Odpadami dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2005- 2008 z perspektywą na lata 2009-2012, wyróżniono specyficzne elementy przyrody Gminy Węgliniec, odróżniające ją od innych gmin pasa przygranicznego, należą do nich:
- obecność elementów unikatowych, rangi ponadregionalnej i regionalnej,
- leśny charakter gminy wynikający z rozległości i zwartości kompleksu Borów Dolnośląskich,
- powszechna obecność pozostałości borów o charakterze bagiennym; nasycenie terenu płatami siedlisk wilgotnych i bagiennych o zróżnicowanej żyzności.

7.1 Flora chroniona

7.1.1 Pomniki przyrody:

Tab. 5. Rejestr pomników przyrody w Gminie Węgliniec.

Data utworzenia pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Wys. [m]	Gmina	Miejscowość	Obręb ewidencyjny	Nr działki ewidencyjnej	Położenie geograficzne (długość geograficzna, szerokość geograficzna)			Opis lokalizacji	Forma własności	Rodzaj gruntów	Sprawujacy nadzór	Ochrona w zakresie prawa międzynarod.
									stopnie [°]	minuty [′]	sekundy [″]					
1994-05-13	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia	Buk pospolity (*Fagus sylvatica*)	533	27	Węgliniec	Ruszów	Ruszów	873	15 51	10 23	47 31	Rośnie na poboczu drogi, ok.50 m od	Woj.Dolnośląskie,Władający-Zarząd	dr	Burmistrz Gminy i Miasta	
1994-05-13	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*)	420	26	Węgliniec	Ruszów	Ruszów	869	15 51	10 23	46 57	Rośnie w centrum miejscowości, ok.30	Gmina Węgliniec	dr	Burmistrz Gminy i Miasta	NIE
1992-03-24	Rozporządzenie Nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia	Buk pospolity (*Fagus sylvatica*)	490	28	Węgliniec	Kościelna Wieś	Koscielna Wieś	205/1	15 51	11 24	9 54	Rośnie w odległości ok. 5 m od pawilonu	Skarb Państwa, władający-os.	PsVI, Bi	Burmistrz Gminy i Miasta	NIE
1992-03-24	Rozporządzenie Nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*)	312	25	Węgliniec	Zielonka	Stary Węgliniec	oddział lasu 241	15 51	8 15	12 46	Rośnie przy szosie z Dłużyny Dolnej,	Skarb Państwa, zarządzający-	Ls	Burmistrz Gminy i Miasta	NIE
1992-03-24	Rozporządzenie Nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*)	330	26	Węgliniec	Zielonka	Stary Węgliniec	oddział lasu	15 51	8 15	18 53	rośnie przy szosie z Dłużyny Dolnej, ok.	Skarb Państwa, zarządzający-	Ls	Burmistrz Gminy i Miasta	NIE
1992-03-24	Rozporządzenie Nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*)	454	26	Węgliniec	Polana	Polana	153/2137	15 51	5 23	40 49	Rośnie na terenie posesji nr 22,	Prywatne	B-RV	Burmistrz Gminy i Miasta	NIE
1992-03-24	Rozporządzenie Nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 24 marca 1992 r. (Dz. Urz. Woj.	Wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*)	340	28	Węgliniec	Polana	Polana	oddział lasu 154f	15 51	5 24	29 5	Rośnie przy drodze gruntowej do Gozdnicy, po lewej	Skarb Państwa, zarządzający-Nadleśnictwo	Ls	Burmistrz Gminy i Miasta Węgliniec	NIE
1989-03-30	Zarządzenie Nr 12/89 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 30 marca 1989 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa dolnośląskiego	Stanowisko roślinności plioceńskiej, o pow. 2,05 ha, wraz z otuliną o pow. 8,00 ha			Węgliniec	Ruszów	Ruszów	oddział lasu 105j				Znajduje się w lesie, ok.1000 m na północ od ostatnich zabudowań Ruszowa, przy wjeździe w stronę Gozdnicy, Leśnictwo	Skarb Państwa, zarządzający-Nadleśnictwo Ruszów	Ls	Burmistrz Gminy i Miasta Węgliniec	NIE

Źródło: http://wroclaw.rdos.gov.pl

Rzadkie i chronione gatunki roślin.

Najpełniejsze dane o występowaniu na terenie gminy rzadkich i chronionych gatunków roślin zawiera "Inwentaryzacja przyrodnicza województwa jeleniogórskiego". Na terenie gminy stwierdzono występowanie 31 gatunków, objętych ochroną całkowitą oraz 7 gatunków, objętych ochroną częściową. Występują stanowiska niektórych gatunków roślin wyższych, znajdujących się na Polskiej Czerwonej Liście jako gatunki rzadkie (1 gat., 21 stanowisk) lub zagrożone wyginięciem (6 gat.). Gatunki te występują najczęściej w zbiorowiskach torfowisk oraz w borach bagiennych, niektóre z nich – w zbiornikach wodnych. Na podkreślenie zasługuje fakt, że szereg stanowisk rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków występuje w stawach poeksploatacyjnych na zachód i północny zachód od Zielonki, mimo iż naturalna sukcesja roślinności zaczęła się tam stosunkowo niedawno.

Stwierdzono ponadto („Inwentaryzacja przyrodnicza...") bardzo liczne występowanie najcenniejszych grzybów jadalnych, a także 8 gatunków grzybów rzadkich, umieszczonych na Polskiej Czerwonej Liście.

7.1.2. Rezerwaty przyrody

Rezerwat „Torfowisko pod Węglińcem" znajduje się w odległości około 500 metrów na północ od węzła kolejowego w Węglińcu. Jest to obszar lasu o powierzchni 1,35 ha w Leśnictwie Krucze Gniazdo Nadleśnictwa Węgliniec. Rezerwat został utworzony w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych torfowiska przejściowego z pierwotną roślinnością oraz relikto-wym stanowiskiem sosny błotnej (Pinus ulginosa).

Akt prawny: Zarządzenie nr 12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 2 października 2012 r. w sprawie Rezerwatu Przyrody „Torfowisko pod Węglińcem" (Dz. U Woj Dolnośl. z 2012 r., poz. 3298).

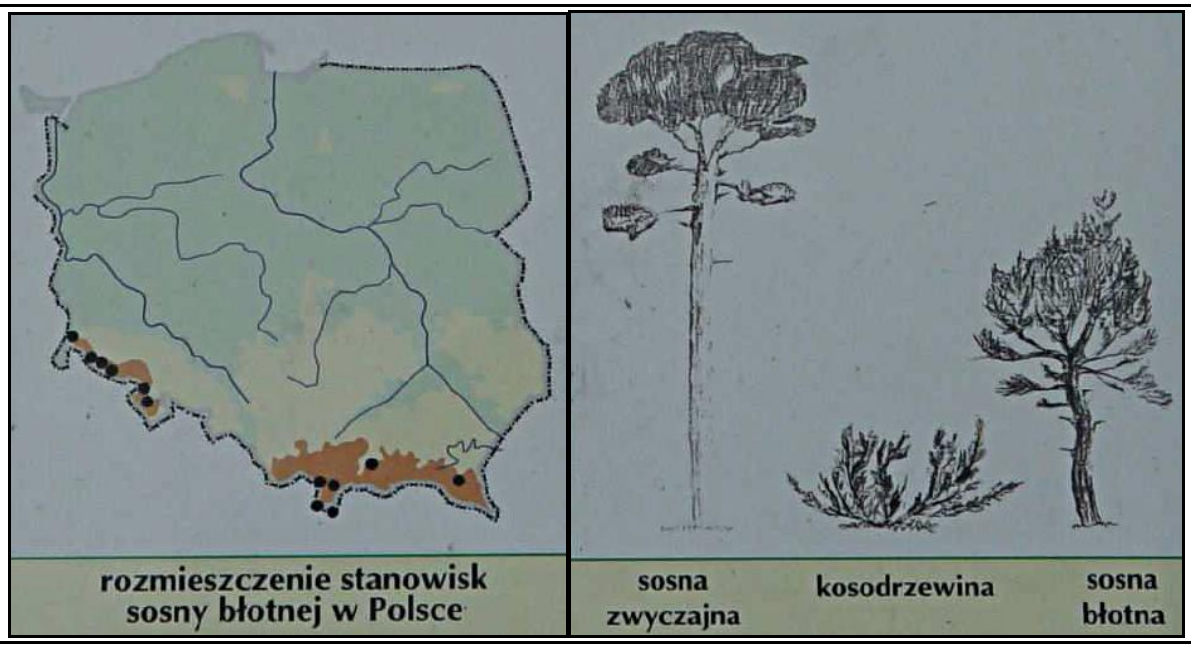

Ryc. 12. Stanowiska sosny błotnej w Polsce.
Źródło: http://www.wegliniec.bip.pbox.pl/public/get_file_contents.php?id=80328

Rezerwat "Wrzosiec koło Piasecznej" znajduje się około 500 m na północ od ostatnich zabudowań miejscowości Stary Węgliniec leżących po wschodniej stronie drogi wojewódzkiej nr 296. Obszar ten leży w obrębie leśnictwa Stawiska, w Nadleśnictwie Węgliniec. Rezerwat ma po-wierzchnię 40,16 ha. Celem utworzenia rezerwatu było zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych unikalnych torfowisk o charakterze atlantyckim w Borach Dolnoślą-

skich, z kresowym stanowiskiem mszaru wrzoścowego oraz gatunkami roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych wyginięciem.
Akt prawny: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2014 r. w sprawie Rezerwatu Przyrody „Wrzosiec Koło Piasecznej" (Dz. U Woj Dolnośl. z 2014 r., poz. 2026).

7.1.3. Obszar Chronionego Krajobrazu
Na terenie Gminy Węgliniec nie ma wyznaczonych Obszarów Chronionego Krajobrazu.

7.1.4. Użytki ekologiczne
Na terenie Gminy Węgliniec nie ma wyznaczonych użytków ekologicznych ani zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

7.1.5. Obszary Sieci NATURA 2000.
Gmina Węgliniec znajduje się w zasięgu obszarów specjalnej ochrony przyrody sieci Natura 2000:

1. Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk – Dyrektywa Siedliskowa „Uroczyska Borów Dolnośląskich" - kod obszaru PLH080027,
2. Specjalnego Obszaru Ochrony Ptaków – Dyrektywa Ptasia „Bory Dolnośląskie" – kod obszaru PLB020005.
2. Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk – Dyrektywa Siedliskowa „Przygiełkowiska koło Gozdnicy" – kod obszaru PLH 080055.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Uroczyska Borów Dolnośląskich" (kod obszaru PLH020072) – obszar zajmuje powierzchnię 12 227,39 ha, położony jest w zachodniej oraz północno-zachodniej części Borów Dolnośląskich. Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 21 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Na szczególna uwagę zasługują siedliska podmokłe o charakterze priorytetowym (torfowiska wysokie, bory bagienne) oraz wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym. Wśród zwierząt występujących na omawianym terenie wymienić należy jelonka rogacza, trzeplę zieloną czy pachnicę dębową - relikt pierwotnych lasów.

Bory Dolnośląskie (kod obszaru PLB020005) - Bory Dolnośląskie obejmują jeden z największych w Polsce zwartych kompleksów leśnych. Bory leżą w dorzeczu Odry, a główna rzeka regionu jest Bóbr, do którego uchodzą Kwisa, Czerna Wielka i Czerna Mała. Dominują tu ubogie, piaszczyste siedliska borowe. Drzewostan budują bory sosnowe z ubogim runem, które stanowi wrzos i borówki. W piętrze podszytu występują jedynie żarnowiec i jałowiec. Dominującym gatunkiem jest sosna z domieszką dębów, brzozy, buka oraz jodły i świerka. Na żyźniejszych siedliskach występują płaty borów mieszanych i fragmenty lasów liściastych: buczyn i gradów. Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 19 lęgowych gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. 9 gatunków ptaków zostało umieszczonych na liście ptaków zagrożonych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt. Bory są najważniejszą w południowo-zachodniej części Polski ostoją bielika, cietrzewia i głuszca.

Przygiełkowiska koło Gozdnicy (kod obszaru PLH 080055) – obejmującego powierzchnię 1767.7 ha, w większości na terenie województwa lubuskiego.
Obszar położony jest w granicach mezoregionu Bory Dolnośląskie. Stanowi on fragment obszaru "Uroczyska Borów Dolnośląskich". Szata roślinna zdominowana jest przez bory sosnowe, występują tam jednak rzadkie w skali kraju zbiorowiska roślinne, związane z ekosystemami wodno-błotnymi i torfowiskowymi W granicach obszaru znajduje się największe w Polsce skupisko przygiełki brunatnej Rhynchospora fusca. Fitocenozy zespołu Rhynchosporetum fuscae są

najcenniejsza postacią siedliska 7150. Znajduje się tam również największe w kraju stanowisko ponikła wielołodygowego Eleocharis multicaulis, gatunku charakterystycznego dla siedliska 3130. Te ostatnie reprezentowane są również przez zespoły Ranunculo-Juncetum bulbosi i Sphagnetum cuspidato-obesi. W granicach obiektu występują
małopowierzchniowe, dobrze zachowane i typowo wykształcone torfowiska wysokie z wrzoścem bagiennym Erico-Sphagnetum. W płatach tego zespołu stwierdzono występowanie wielu gatunków charakterystycznych klasy Oxycocco-Sphagnetea, przede wszystkim rzadkich przedstawicieli roślin zarodnikowych (pkt. 3.3). Inne zespoły torfowisk wysokich to m.in.: Sphagnetum magellanici, Sphagnetum papillosi i Ledo-Sphagnetum magellanici. Murawy bliśniczkowe rozproszone są zwłaszcza w południowej części obszaru, nie zajmują tam jednak większych powierzchni. Torfowiska przejściowe charakteryzują się stosunkowo małym zróżnicowaniem zbiorowisk roślinnych. Najczęstszym są fitocenozy zespołu Sphagno recurvi-Eriophoretum angustifolii, spotkać tam można rówiez: Sphagno apiculati-Caricetum rostratae, Carici-Agrostietum caninae, Caricetum lasiocarpae oraz niektóre postaci Sphagno tenelli-Rhynchosporetum albae. Bory bagienne zajmują niewielką powierzchnię. Weryfikacji wymagają zakwalifikowane do tego siedliska kompleksy borów bagiennych na płytkich torfach i murszach, które według danych z inwentaryzacji siedlisk Natura 2000 w LP zajmują tam aż 61.01ha. Według wstępnych obserwacji i podejmowanych dyskusji, reprezentują one trudne do sklasyfikowania zbiorowiska, przynajmniej częściowo będące postaciami degeneracyjnymi lub leśnymi zbiorowiskami zastępczymi innych dynamicznych kręgów roślinności.

7.2. Fauna chroniona:

Bory Dolnośląskie stanowią i potencjalnie stanowić mogą ważną ostoję licznych ginących gatunków zwierząt, szczególnie tych, których populacje dla swojego funkcjonowania wymagają dużych obszarów. Jako przykład służyć mogą kuraki leśne - regularnie gniazdujące tu cietrzew *Tetrao tetrix* i głuszec *Tetrao urogallus* oraz spotykany sporadycznie jarząbek *Bonasia bonasia*. Populacje tych gatunków, odizolowane od głównego zasięgu w Polsce południowej i wschodniej, nawiązują do populacji występujących po drugiej stronie Nysy Łużyckiej. Znaczna liczebność, a także notowane ostatnio, szczególnie w przypadku cietrzewia, wzrostowe trendy populacji, stwarzają szanse ich zachowania. Rozległe, zwarte kompleksy Borów Dolnośląskich stanowią również potencjalnie odpowiednie środowisko innych gatunków puszczańskich, np. pojawiającego się tu coraz częściej wilka *Canis lupus*.

Występowanie na terenie gminy Węgliniec wielkiego, zwartego kompleksu leśnego oraz dużych kompleksów stawów powoduje, że fauna tego terenu jest bogata i zróżnicowana. Stwierdzono na tym terenie występowanie stałe lub okresowe występowanie 38 gatunków ssaków (nie licząc nietoperzy), w tym 12 gatunków ssaków objętych ochroną gatunkową (dwa gatunki – wilk i łoś – nie mają na terenie gminy stałych ostoi, lecz regularnie pojawiają się osobniki przechodnie). Liczne są populacje gatunków łownych – dzika, jelenia, sarny, lisa.

Badania przeprowadzone w ramach „Inwentaryzacji przyrodniczej województwa jeleniogórskiego" wykazały na terenie gminy Węgliniec występowanie 10 gatunków nietoperzy. Jest to grupa zwierząt uznanych w skali Europy za szczególnie zagrożoną wyginięciem, objęta jest szeregiem konwencji międzynarodowych; w Polsce wszystkie gatunki są objęte ochroną gatunkową.

Na obszarze gminy Węgliniec stwierdzono („Inwentaryzacja przyrodnicza województwa jeleniogórskiego") występowanie 187 gatunków ptaków, w tym 143 gatunki lęgowe i 44 – przelotne lub zalatujące. W tej liczbie występują zarówno ptaki związane z kompleksami leśnymi, jak i z kompleksami stawów. Zespół stawów we wschodniej części gminy został uznany za ostoję ptaków rangi międzynarodowej, bardzo cenne tereny występują też w lasach na zachód od Jagodzina i na północ od Zielonki, przede wszystkim ze względu na obecność ginącego już w skali Polski i Europy gatunku, jakim jest głuszec.

Na terenie gminy stwierdzono występowanie 6 gatunków płazów i 6 gatunków gadów (wszystkie objęte ochroną gatunkową).

Uboga liczebnie (poza stawami rybnymi) oraz mało urozmaicona gatunkowo jest natomiast fauna ryb na terenie gminy. Żółta Woda wraz z dopływami, lewe dopływy Czernej Małej, Czerna Mała na odcinku między Piaseczną a Ruszowem i Czerna Wielka na odcinku stanowiącym południowo-wschodnią granicę gminy są całkowicie pozbawione ryb, na pozostałych odcinkach występują głównie okoń i śliz, a więc gatunki szczególnie odporne na zanieczyszczenie wód; nieco bogatszy skład gatunkowy ma tylko zbiornik na Czernej Małej poniżej Ruszowa. Autorzy „Inwentaryzacji przyrodniczej woj. jeleniogórskiego" przyczyny tego stanu widzą w niewłaściwej regulacji cieków wodnych oraz ich zanieczyszczeniu ściekami przemysłowymi i bytowo-rolniczymi.

8. Zagrożenia powodziowe i erozyjne

Zagrożenia powodziowe na terenie Gminy Węgliniec nie występują. Główny ciek Czerna Mała nie stanowi zagrożenia powodziowego. Na obszarze Gminy znajduje się również kilka zbiorników wodnych, które mogą być wykorzystane jako zbiorniki retencyjne. Ich obecne wykorzystanie to stawy rybne.

W gminie powołany jest Miejsko – Gminny Komitet Przeciwpowodziowy. Dla powiatu zgorzeleckiego został opracowany „Plan Operacyjny Ochrony Przed Powodzią Powiatu Zgorzeleckiego", którego częścią jest gmina i miasto Węgliniec.

Na terenie Gminy Węgliniec nie ma zinwentaryzowanych czynnych osuwisk stwarzających zagrożenie.

3. UWARUNKOWANIA KULTUROWE

1. Rys historyczny

Pierwsza historyczna wzmianka pochodzi z 1502 roku i mówi o założeniu kuźni nad zbiornikiem na rzece Czarna Mała przy już istniejącej osadzie, w której zaczęło odtąd przybywać domostw. Wielki przełom w dziejach Węglińca to budowa linii kolejowej, jednej z pierwszych w Europie. W 1846 roku połączyła ona stolicę Prus - Berlin ze stolicą Śląska - Wrocławiem poprzez Żary. Biegła ona dokładnie środkiem Borów Dolnośląskich, skutkiem czego zintensyfikowano ich zagospodarowanie, a szczególnie pozyskanie drewna dla rozwijającego się budownictwa i przemysłu w sąsiednich regionach.

W następnym roku wybudowano boczną linię przez Zgorzelec do Drezna, a w 1865 do Lubania. Wreszcie w 1913 krótka lokalna linia doszła do Czerwonej Wody. W ten sposób mała puszczańska osada zyskała bardzo duże znaczenie jako ważny węzeł kolejowy.

W okresie II wojny światowej zlokalizowane były w Węglińcu dwa jenieckie oddziały robocze i obóz pracy przymusowej. Od 1945 w Polsce pod obecną nazwą, w 1967 uzyskał prawa miejskie. W pobliżu Węglińca znajdują się duże kompleksy stawów (ostoje ptactwa wodnego) i rezerwat przyrody Torfowisko pod Węglińcem.

2. Tereny i obiekty chronione

Zabudowę poszczególnych wsi tworzą w przeważającej mierze zabudowania gospodarstw rolnych. Najcenniejszymi zabytkami w gminie są oczywiście obiekty sakralne, które trwale wpisane w krajobraz wsi, pełnią niezmiennie swoją pierwotną funkcję świadcząc o tradycji miejsca i lokalnym kolorycie:

1) Stary Węgliniec – Kościół p.w. Matki Boskiej Szkaplerznej. Pierwsza, drewniana kaplica katolicka powstała w 1562 r. (wg. innych źródeł w 1518 r.). Została ona rozebrana w 1687 r. przez ewangelików. Na jej miejscu wzniesiono kościół ewangelicki p.w. św. Anny. Kilkakrotnie rozbudowywany: przedsionek w XVIII w., wieża kościoła w końca XIX w., zakrystia (dawna kostnica) w 1962 r. Wewnątrz zachowały się XVII wieczne malowidła ścienne oraz zabytkowy ołtarz i ambona. W celu ich zachowania pilne jest wykonanie prac restauracyjnych przy dachu i elewacji, renowacji wymagają witraże. Na restauracje czekają również zabytkowe organy.

2) Ruszów - ruiny późnogotyckiego kościoła z początku XVI w. Zachowały się mury i sklepienia oraz XVII - wieczna wieża. W ścianach zewnętrznych wmurowane cztery zabytkowe epitafia z XVI i XIX w. Podczas prac w gruzowisku odnaleziono ok. 30 tablic pamiątkowych i nagrobkowych z XVIII-XIX wieku. Obiektem zabytkowym jest również kościół p.w. Zmartwychwstania Pańskiego z 1906 r., który wymaga podjęcia prac związanych z wykonaniem drenażu i instalacji przeciwwilgociowej oraz odnowieniem elewacji.
3) Węgliniec - Kościół p.w. Matki Boskiej Królowej Polski (tzw. kolejowy), z przełomu XIX/XX w. powstał jako świątynia ewangelicka.
4) Czerwona Woda – Kościół p.w. WNMP (poewangelicki) wybudowany w stylu barokowym w 1784r. Jest to obiekt kamienno-ceglany, jednonawowy, z prezbiterium zwieńczonym wieżą. Kościół został przebudowany na początku XX w. W mur okalający przykościelny cmentarz wmurowane są nagrobki ewangelickie XVIII – XIX w.

Cmentarze są ważnym dziedzictwem kulturowym gminy. Równie istotne z punktu widzenia dziedzictwa kulturowego są tereny zieleni pocmentarnej z cennymi zabytkami sztuki sakralnej, zachowanym układem alejek i ścieżek cmentarnych. Te z dawniejszą metryką, usytuowane są przeważnie w otoczeniu zespołów kościelnych.
W Starym Węglińcu znajdują się trzy cmentarze. Na cmentarzu komunalnym znajduje się kapliczka. Obok cmentarza komunalnego znajduje się poniemiecki cmentarz ewangelicki. Przy kościele znajduje się cmentarz katolicki. Na jego terenie znajduje się kapliczka z figurą Pana Jezusa, grota z figurą Matki Boskiej oraz pomnik niemiecki ku pamięci mieszkańców Starego Węglińca, którzy jako żołnierze polegli na polach I wojny światowej.

Zabytki ruchome cenne lub o dużej wartości artystycznej:
Muzeum Kresów Wschodnich w Węglińcu – przedmioty codziennego użytku, pamiątki przywiezione przez repatriantów z dawnych Kresów Wschodnich II RP. Jego siedzibą są dwa wagony kolejowe podobne do tych, którymi przyjeżdżali przesiedleńcy z Kresów Wschodnich. Wagony stoją na torze ułożonym w centrum Węglińca, obok parku. Tu zgromadzili pamiątki przesiedleni po 1945 r. w Bory Dolnośląskie mieszkańcy okolic Lwowa i Tarnopola. Najcenniejszym eksponatem jest 1,5 m metalowa figura Matki Boskiej Niepokalanej z Kościoła w Buczaczu.

Instytucje kulturalne:
Domy Kultury i biblioteki znajdują się w Węglińcu, Ruszowie, Starym Węglińcu oraz w Jagodzinie. Świetlice wiejskie są w Czerwonej Wodzie, Zielonce i w Piasecznej. Obiekty te stanowią zaplecze dla wszelkiego rodzaju aktywności społecznej, realizowanej przez gminną instytucję kultury, zespół ludowy PODOLANIE oraz kilkanaście różnych stowarzyszeń aktywnie wspieranych przez gminę.
Na bazie obiektów kulturalnych funkcjonuje pięć świetlic środowiskowych zapewniających opiekę dzieciom pochodzącym z tzw. trudnych środowisk.

3. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Tab. 6. Obiekty wpisane do rejestru zabytków na terenie Gminy Węgliniec.

L.p.	Miejscowość	Obiekt	nr	rodzaj obiektu	rejestr zabytków	data rejestru
1	Czerwona Woda	zespół kościelny	2	zespół	A/1050/1-1	2009.03.18
2	Czerwona Woda	kościół ewangelicki, ob. parafialny pw. Wniebowzięcia NMP	2	kościół	A/1050/1-2	2009.03.18
3	Czerwona Woda	mur kościelny, cmentarny z płytami nagrobnymi		mur	A/1050/1-2	2009.03.18

4	Ruszów	kościół parafialny pw. Zmartwychwstania Pana Jezusa		kościół	A/1032	2007.10.30
5	Ruszów	kościół ewangelicki pw. Zmartwychwstania Pańskiego-ruina		kościół	A/5460/1269	1965.04.02
6	Stary Węgliniec	kościół ewangelicki, ob. katolicki, parafialny pw. MB Szkaplerznej		kościół	A/2117/1914	1967.01.21
8	Węgliniec	kosciół ewangelicki, ob.filialny pw. NMP Królowej Polski	6	kościół	A/1041	2008.01.15

Źródło: http://www.wegliniec.pl/images/article/file/newsy/zabytki%20dziedzictwo%20kulturowe.pdf

4. Wykaz obiektów zabytkowych ujętych w ewidencji zabytków

Tab. 7. Wykaz obiektów ujętych w ewidencji zabytków w Gminie Węgliniec, stan październik 2011.

L.p.	miejscowość	obiekt	adres	nr	rodzaj obiektu
1	Czerwona Woda	cmentarz ewangelicki przykoscielny	Kościuszki		cmentarz
2	Czerwona Woda	magazyn przy murze kościelnym	Kościuszki		gospodarczy
3	Czerwona Woda	kaplica protestancka, ob. budynek gospodarczy	Górna		kaplica
4	Czerwona Woda	plebania, ob. dom mieszkalny	3 Maja	2	plebania
5	Czerwona Woda	budynek gospodarczy przy plebanii	3 Maja	2	gospodarczy
6	Czerwona Woda	stajnia przy plebanii	3 Maja	2	gospodarczy
7	Czerwona Woda	remiza strażacka	3 Maja	4	remiza strażacka
8	Czerwona Woda	dom mieszkalny	3 Maja	6	dom mieszkalny
9	Czerwona Woda	dom mieszkalny	3 Maja	8	dom mieszkalny
10	Czerwona Woda	budynek gospodarczy	3 Maja	8	gospodarczy
11	Czerwona Woda	poczta, ob. dom mieszkalny	3 Maja	10	publiczne
12	Czerwona Woda	dom mieszkalny	3 Maja	12a	dom mieszkalny
13	Czerwona Woda	dom mieszkalny	3 Maja	14	dom mieszkalny
14	Czerwona Woda	dom mieszkalny	3 Maja	15	dom mieszkalny
15	Czerwona Woda	dom mieszkalny	3 Maja	16	dom mieszkalny
16	Czerwona Woda	dom mieszkalny	3 Maja	17	dom mieszkalny
17	Czerwona Woda	dom mieszkalny	3 Maja	20	dom mieszkalny
18	Czerwona Woda	dom mieszkalny	3 Maja	21	dom mieszkalny
19	Czerwona Woda	dom mieszkalny	3 Maja	22	dom mieszkalny
20	Czerwona Woda	dom mieszkalny	3 Maja	24	dom mieszkalny
21	Czerwona Woda	dom mieszkalny	3 Maja	26	dom mieszkalny
22	Czerwona Woda	dom mieszkalny	3 Maja	27	dom mieszkalny
23	Czerwona Woda	dom mieszkalny	3 Maja	45	dom mieszkalny
24	Czerwona Woda	dom mieszkalny	5 Grudnia	3	dom mieszkalny
25	Czerwona Woda	budynek gospodarczy	5 Grudnia	3	gospodarczy
26	Czerwona Woda	dom mieszkalny	5 Grudnia	8	dom mieszkalny
27	Czerwona Woda	dom mieszkalny	5 Grudnia	10	dom mieszkalny
28	Czerwona Woda	dom mieszkalny	5 Grudnia	11	dom mieszkalny
29	Czerwona Woda	bank	5 Grudnia	12	publiczne
30	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Górna	20	dom mieszkalny
31	Czerwona Woda	szkoła	Górna	22	szkoła
32	Czerwona Woda	willa	Górna	27	dom mieszkalny
33	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Kolejowa	1	dom mieszkalny
34	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Kolejowa	2	dom mieszkalny
35	Czerwona Woda	budynek mieszkalno - gospodarczy	Kolejowa	8	dom mieszkalny
36	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Kościuszki	3	dom mieszkalny
37	Czerwona Woda	szkoła, ob. przedszkole	Kościuszki	4	szkoła
38	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Kościuszki	5	dom mieszkalny
39	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Kościuszki	6	dom mieszkalny

L.p.	miejscowość	obiekt	adres	nr	rodzaj obiektu
40	Czerwona Woda	budynek gospodarczy	Kościuszki	6	gospodarczy
41	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Kościuszki	10	dom mieszkalny
42	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Kościuszki	11	dom mieszkalny
43	Czerwona Woda	stodoła	Kościuszki	11	gospodarczy
44	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Kościuszki	12	dom mieszkalny
45	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Kościuszki	22	dom mieszkalny
46	Czerwona Woda	hala gorzelni	Kościuszki	22	przemysłowy
47	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Leśna	26	dom mieszkalny
48	Czerwona Woda	kuźnia	Lubańska	8	gospodarczy
49	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Lubańska	10	dom mieszkalny
50	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Lubańska	12	dom mieszkalny
51	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Lubańska	16	dom mieszkalny
52	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Lubańska	17	dom mieszkalny
53	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Lubańska	18	dom mieszkalny
54	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Lubańska	22	dom mieszkalny
55	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Lubańska	24	dom mieszkalny
56	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Lubańska	28	dom mieszkalny
57	Czerwona Woda	karczma (Gasthaus), ob.swietlica	Świerczewskiego	1	karczma
58	Czerwona Woda	budynek mieszkalno - gospodarczy	Świerczewskiego	1	dom mieszkalny
59	Czerwona Woda	budynek gospodarczy	Świerczewskiego	1	gospodarczy
60	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Świerczewskiego	3	dom mieszkalny
61	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Świerczewskiego	4	dom mieszkalny
62	Czerwona Woda	budynek mieszkalno - gospodarczy	Świerczewskiego	5	dom mieszkalny
63	Czerwona Woda	budynek gospodarczy	Świerczewskiego	5	gospodarczy
64	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Świerczewskiego	7	dom mieszkalny
65	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Świerczewskiego	13	dom mieszkalny
66	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Świerczewskiego	15	dom mieszkalny
67	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Świerczewskiego	16	dom mieszkalny
68	Czerwona Woda	budynek gospodarczy	Świerczewskiego	16	gospodarczy
69	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Świerczewskiego	18	dom mieszkalny
70	Czerwona Woda	budynek mieszkalno - gospodarczy	Świerczewskiego	21	dom mieszkalny
71	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Świerczewskiego	26	dom mieszkalny
72	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Zgorzelecka	6	dom mieszkalny
73	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Zgorzelecka	8	dom mieszkalny
74	Czerwona Woda	budynek gospodarczy	Zgorzelecka	8	gospodarczy
75	Czerwona Woda	budynek mieszkalno - gospodarczy	Zgorzelecka	12	dom mieszkalny
76	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Zgorzelecka	13	dom mieszkalny
77	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Zgorzelecka	20	dom mieszkalny
78	Czerwona Woda	dom mieszkalny	Zgorzelecka	23	dom mieszkalny
79	Jagodzin	cmentarz komunalny			cmentarz
80	Jagodzin	poczta			publiczne
81	Jagodzin	dom mieszkalny		21	dom mieszkalny
82	Jagodzin	budynek mieszkalno - gospodarczy		26	dom mieszkalny
83	Jagodzin	dom mieszkalny		29	dom mieszkalny
84	Jagodzin	dom kultury i biblioteka		30	publiczne
85	Jagodzin	dom mieszkalny		37	dom mieszkalny
86	Jagodzin	dom mieszkalny		39	dom mieszkalny

L.p.	miejscowość	obiekt	adres	nr	rodzaj obiektu
87	Jagodzin	budynek mieszkalno - gospodarczy		64	dom mieszkalny
88	Jagodzin	dom mieszkalny i poczta		69	dom mieszkalny
89	Kościelna Wieś	cmentarz ewangelicki (leśny)			cmentarz
90	Kościelna Wieś	dom mieszkalny		20	dom mieszkalny
91	Kościelna Wieś	dom mieszkalny		23	dom mieszkalny
92	Kościelna Wieś	dom mieszkalny		50	dom mieszkalny
93	Kościelna Wieś	stajnia		50	gospodarczy
94	Kościelna Wieś	stodoła i wozownia		50	gospodarczy
95	Okrąglica	zespół cegielni		3?	zespół
96	Okrąglica	dom właściciela cegielni w zespole			dom mieszkalny
97	Okrąglica	hala cegielni w zespole			przemysłowy
98	Okrąglica	komin cegielni w zespole			przemysłowy
99	Piaseczna	dom mieszkalny		25	dom mieszkalny
100	Piaseczna	dom mieszkalny		26	dom mieszkalny
101	Piaseczna	dom mieszkalny		29	dom mieszkalny
102	Piaseczna	dom mieszkalny		34	dom mieszkalny
103	Piaseczna	leśniczówka		35	leśniczówka
104	Piaseczna	budynek gospodarczy		35	gospodarczy
105	Piaseczna	dom mieszkalny		38	dom mieszkalny
106	Piaseczna	dom mieszkalny		60	dom mieszkalny
107	Piaseczna	dom mieszkalny		61	dom mieszkalny
108	Piaseczna	budynek mieszkalno - gospodarczy		65	dom mieszkalny
109	Piaseczna	budynek gospodarczy		65	gospodarczy
110	Piaseczna	budynek gospodarczy		65	gospodarczy
111	Piaseczna	budynek mieszkalno - gospodarczy		69	dom mieszkalny
112	Polana	budynek mieszkalno - gospodarczy		1	dom mieszkalny
113	Polana	siedziba nadleśnictwa		9	publiczne
114	Polana	szkoła, ob. dom mieszkalny		12	szkoła
115	Ruszów	cmentarz komunalny	Żagańska		cmentarz
116	Ruszów	budynek mieszkalno - gospodarczy	II Armii WP	8	dom mieszkalny
117	Ruszów	dom mieszkalny	II Armii WP	10	dom mieszkalny
118	Ruszów	dom mieszkalny	II Armii WP	12	dom mieszkalny
119	Ruszów	dom mieszkalny	II Armii WP	18	dom mieszkalny
120	Ruszów	dom mieszkalny	II Armii WP	22	dom mieszkalny
121	Ruszów	dom mieszkalny	Dworcowa	1	dom mieszkalny
122	Ruszów	dom mieszkalny	Dworcowa	3	dom mieszkalny
123	Ruszów	dom mieszkalny	Dworcowa	4	dom mieszkalny
124	Ruszów	dom mieszkalny	Dworcowa	7	dom mieszkalny
125	Ruszów	budynek dworca kolejowego	Dworcowa		stacja kolejowa
126	Ruszów	szalety przy dworcu	Dworcowa		stacja kolejowa
127	Ruszów	dom mieszkalny	Jeleniogórska	6	dom mieszkalny
128	Ruszów	dom mieszkalny	Jeleniogórska	7	dom mieszkalny
129	Ruszów	dom mieszkalny	Jeleniogórska	10	dom mieszkalny
130	Ruszów	internat	Jeleniogórska		inne

L.p.	miejscowość	obiekt	adres	nr	rodzaj obiektu
131	Ruszów	dom mieszkalny	Kantowicza	1	dom mieszkalny
132	Ruszów	dom mieszkalny	Kantowicza	2	dom mieszkalny
133	Ruszów	dom mieszkalny	Koszarowa	1	dom mieszkalny
134	Ruszów	budynek fabryczny	Koszarowa	2	przemysłowy
135	Ruszów	dom mieszkalny	pl. Partyzantów	3	dom mieszkalny
136	Ruszów	budynek gospodarczy	pl. Partyzantów	3	gospodarczy
137	Ruszów	budynek gospodarczy	pl. Partyzantów	4	gospodarczy
138	Ruszów	dom mieszkalny	Ratuszowa	1	dom mieszkalny
139	Ruszów	budynek mieszkalno - gospodarczy, ob. przedszkole	Ratuszowa	2	dom mieszkalny
140	Ruszów	dom mieszkalny	Ratuszowa	3-5	dom mieszkalny
141	Ruszów	dom mieszkalny	Ratuszowa	4-6	dom mieszkalny
142	Ruszów	dom mieszkalny	Ratuszowa	7-9	dom mieszkalny
143	Ruszów	dom mieszkalny	Ratuszowa	8-10	dom mieszkalny
144	Ruszów	dom mieszkalny	Ratuszowa	11-13	dom mieszkalny
145	Ruszów	dom mieszkalny	Ratuszowa	12-14	dom mieszkalny
146	Ruszów	dom mieszkalny	Ratuszowa	15-17	dom mieszkalny
147	Ruszów	budynek mieszkalno - gospodarczy	Ratuszowa	16-18	dom mieszkalny
148	Ruszów	nastawnia, budka dróżnicza	Ratuszowa		stacja kolejowa
149	Ruszów	dom mieszkalny	Sobieskiego	1	dom mieszkalny
150	Ruszów	dom mieszkalny	Sobieskiego	2	dom mieszkalny
151	Ruszów	dom mieszkalny	Sobieskiego	4	dom mieszkalny
152	Ruszów	dom mieszkalny	Sobieskiego	12	dom mieszkalny
153	Ruszów	budynek użyteczności publicznej	Strzelecka	3	publiczne
154	Ruszów	dom mieszkalny	Strzelecka	5	dom mieszkalny
155	Ruszów	budynek gospodarczy	Strzelecka	5	gospodarczy
156	Ruszów	dom mieszkalny	Szopena	1	dom mieszkalny
157	Ruszów	budynek gospodarczy	Szopena	1	gospodarczy
158	Ruszów	dom mieszkalny	Szopena	5	dom mieszkalny
159	Ruszów	dom mieszkalny	Szopena	7	dom mieszkalny
160	Ruszów	dom mieszkalny	Szopena	9	dom mieszkalny
161	Ruszów	dom mieszkalny	Szopena	17-20	dom mieszkalny
162	Ruszów	dom mieszkalny	Szopena	19	dom mieszkalny
163	Ruszów	dom mieszkalny	Szopena	22	dom mieszkalny
164	Ruszów	dom mieszkalny	Śródmiejska	3	dom mieszkalny
165	Ruszów	poczta	Śródmiejska	4	publiczne
166	Ruszów	dom mieszkalny	Śródmiejska	5	dom mieszkalny
167	Ruszów	dom mieszkalny	Śródmiejska	6	dom mieszkalny
168	Ruszów	willa	Świerczewskiego	7	dom mieszkalny
169	Ruszów	dom mieszkalny	Świerczewskiego	9	dom mieszkalny
170	Ruszów	willa	Świerczewskiego	15	dom mieszkalny
171	Ruszów	budynek gospodarczy	Świerczewskiego	15	gospodarczy
172	Ruszów	dom mieszkalny	Świerczewskiego	21	dom mieszkalny
173	Ruszów	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	2	dom mieszkalny
174	Ruszów	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	8	dom mieszkalny
175	Ruszów	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	10	dom mieszkalny
176	Ruszów	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	12	dom mieszkalny
177	Ruszów	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	18	dom mieszkalny
178	Ruszów	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	22	dom mieszkalny

L.p.	miejscowość	obiekt	adres	nr	rodzaj obiektu
179	Ruszów	dom mieszkalny	Wójtowska	3	dom mieszkalny
180	Ruszów	budynek gospodarczy	Wójtowska	3	gospodarczy
181	Ruszów	dom mieszkalny	Wójtowska	4	dom mieszkalny
182	Ruszów	dom mieszkalny	Wójtowska	7	dom mieszkalny
183	Ruszów	dom mieszkalny	Wójtowska	11	dom mieszkalny
184	Ruszów	budynek nadleśnictwa	Zgorzelecka	1	publiczne
185	Ruszów	szkoła	Zgorzelecka	2	szkoła
186	Ruszów	dom mieszkalny	Zgorzelecka	7	dom mieszkalny
187	Ruszów	zespół klasztorny	Zgorzelecka	8	zespół
188	Ruszów	mur wokół zabudowań klasztornych	Zgorzelecka	8	mur
189	Ruszów	budynek bramny w murze, w zespole	Zgorzelecka	8	inne
190	Ruszów	stodoła w zespole	Zgorzelecka	8	gospodarczy
191	Ruszów	oficyna mieszkalno - gospodarcza w zespole	Zgorzelecka	8	dom mieszkalny
192	Ruszów	dom mieszkalny	Zgorzelecka	9	dom mieszkalny
193	Ruszów	dom mieszkalny	Zgorzelecka	10	dom mieszkalny
194	Ruszów	dom mieszkalny	Żagańska	1	dom mieszkalny
195	Ruszów	willa	Żagańska	2	dom mieszkalny
196	Ruszów	dom mieszkalny	Żagańska	3	dom mieszkalny
197	Ruszów	willa, ob. przychodnia	Żagańska	6	dom mieszkalny
198	Ruszów	dom mieszkalny	Żagańska	9	dom mieszkalny
199	Ruszów	dom mieszkalny	Żagańska	10	dom mieszkalny
200	Ruszów	oficyna mieszkalno - gospodarcza	Żagańska	10	dom mieszkalny
201	Ruszów	dom mieszkalny	Żagańska	11	dom mieszkalny
202	Ruszów	dom mieszkalny	Żagańska	13	dom mieszkalny
203	Ruszów	remiza strażacka	Żagańska	14	remiza strażacka
204	Ruszów	budynek gospodarczy	Żagańska	14	gospodarczy
205	Ruszów	dom mieszkalny	Żagańska	17	dom mieszkalny
206	Ruszów	dom mieszkalny	Żagańska	24-27	dom mieszkalny
207	Ruszów	budynek gospodarczy	Żagańska	24-27	gospodarczy
208	Ruszów	dom mieszkalny	Żagańska	28-31	dom mieszkalny
209	Ruszów	budynek gospodarczy	Żagańska	28-31	gospodarczy
210	Stary Węgliniec	cmentarz przykościelny			cmentarz
211	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	4	dom mieszkalny
212	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	5	dom mieszkalny
213	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	7	dom mieszkalny
214	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	9	dom mieszkalny
215	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	13	dom mieszkalny
216	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	16	dom mieszkalny
217	Stary Węgliniec	stodoła	Główna	16	gospodarczy
218	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	18	dom mieszkalny
219	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	24	dom mieszkalny
220	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	26	dom mieszkalny
221	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	33	dom mieszkalny
222	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	34	dom mieszkalny
223	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	41	dom mieszkalny
224	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	42	dom mieszkalny
225	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	43	dom mieszkalny

L.p.	miejscowość	obiekt	adres	nr	rodzaj obiektu
226	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	44	dom mieszkalny
227	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	45	dom mieszkalny
228	Stary Węgliniec	stodoła	Główna	45	gospodarczy
229	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	46	dom mieszkalny
230	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	48	dom mieszkalny
231	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	51	dom mieszkalny
232	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	52	dom mieszkalny
233	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Główna	53	dom mieszkalny
234	Stary Węgliniec	willa	Główna	60	dom mieszkalny
235	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Konopnickiej	2	dom mieszkalny
236	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Konopnickiej	4	dom mieszkalny
237	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Konopnickiej	6	dom mieszkalny
238	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Konopnickiej	7	dom mieszkalny
239	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Konopnickiej	9	dom mieszkalny
240	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Konopnickiej	10	dom mieszkalny
241	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Konopnickiej	13	dom mieszkalny
242	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Konopnickiej	14	dom mieszkalny
243	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Konopnickiej	17	dom mieszkalny
244	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Konopnickiej	20	dom mieszkalny
245	Stary Węgliniec	budynek mieszkalno - gospodarczy, ob. budynek leśnictwa	Kossowskiej	1	dom mieszkalny
246	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Kossowskiej	2	dom mieszkalny
247	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Reja	6	dom mieszkalny
248	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Reja	10	dom mieszkalny
249	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Słowackiego	1	dom mieszkalny
250	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Słowackiego	5	dom mieszkalny
251	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Słowackiego	8	dom mieszkalny
252	Stary Węgliniec	budynek mieszkalno - gospodarczy	Stawowa	1	dom mieszkalny
253	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Stawowa	3	dom mieszkalny
254	Stary Węgliniec	dom mieszkalny	Stawowa	4	dom mieszkalny
255	Stary Węgliniec	budynek stacyjny			stacja kolejowa
256	Węgliniec	kościół parafialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa	Kościuszki	20	kościół
257	Węgliniec	plebania	Kościuszki	21	plebania
258	Węgliniec	studnia przy kościele kolejowym	Kolejowa	6	inne
259	Węgliniec	cmentarz komunalny			cmentarz
260	Węgliniec	cmentarz ewangelicki, ob. miejsce pocmentarne	Piłsudskiego		cmentarz
261	Węgliniec	dom mieszkalny	Daszyńskiego	2	dom mieszkalny
262	Węgliniec	dom mieszkalny	Daszyńskiego	4	dom mieszkalny
263	Węgliniec	dom mieszkalny	Daszyńskiego	6	dom mieszkalny
264	Węgliniec	dom mieszkalny	Daszyńskiego	8	dom mieszkalny
265	Węgliniec	dom mieszkalny	Daszyńskiego	10	dom mieszkalny
266	Węgliniec	dom mieszkalny	Daszyńskiego	11	dom mieszkalny
267	Węgliniec	dom mieszkalny	Daszyńskiego	12	dom mieszkalny
268	Węgliniec	dom mieszkalny	Daszyńskiego	14	dom mieszkalny
269	Węgliniec	willa	Daszyńskiego	20	dom mieszkalny

L.p.	miejscowość	obiekt	adres	nr	rodzaj obiektu
270	Węgliniec	dom mieszkalny	Kochanowskiego	2	dom mieszkalny
271	Węgliniec	dom mieszkalny	Kochanowskiego	5	dom mieszkalny
272	Węgliniec	urząd gminy	Kochanowskiego	6	publiczne
273	Węgliniec	dom mieszkalny	Kochanowskiego	8	dom mieszkalny
274	Węgliniec	dom mieszkalny	Kochanowskiego	11	dom mieszkalny
275	Węgliniec	dom mieszkalny	Kochanowskiego	12	dom mieszkalny
276	Węgliniec	dom mieszkalny	Kochanowskiego	15	dom mieszkalny
277	Węgliniec	dom mieszkalny	Kochanowskiego	17	dom mieszkalny
278	Węgliniec	dom mieszkalny	Kochanowskiego	19	dom mieszkalny
279	Węgliniec	dom mieszkalny	Kolejowa	1	dom mieszkalny
280	Węgliniec	budynek gospodarczy, ob. dom mieszkalny	Kolejowa	1a	gospodarczy
281	Węgliniec	dom mieszkalny	Kolejowa	2	dom mieszkalny
282	Węgliniec	dom mieszkalny	Kolejowa	3	dom mieszkalny
283	Węgliniec	dom mieszkalny	Kolejowa	4	dom mieszkalny
284	Węgliniec	dom mieszkalny	Kolejowa	8	dom mieszkalny
285	Węgliniec	dom mieszkalny	Kolejowa	10	dom mieszkalny
286	Węgliniec	dom mieszkalny	Kolejowa	12	dom mieszkalny
287	Węgliniec	dom mieszkalny	Kolejowa	14	dom mieszkalny
288	Węgliniec	dom mieszkalny	Kolejowa	16	dom mieszkalny
289	Węgliniec	dom mieszkalny	Kolejowa	18	dom mieszkalny
290	Węgliniec	dom mieszkalny	Kolejowa	20	dom mieszkalny
291	Węgliniec	dom mieszkalny	Kolejowa	22	dom mieszkalny
292	Węgliniec	dom mieszkalny	Kolejowa	24	dom mieszkalny
293	Węgliniec	dom mieszkalny	Kolejowa	26	dom mieszkalny
294	Węgliniec	dom mieszkalny	Kościuszki	1	dom mieszkalny
295	Węgliniec	szkoła	Kościuszki	2	szkoła
296	Węgliniec	dom mieszkalny	Kościuszki	4	dom mieszkalny
297	Węgliniec	dom mieszkalny	Kościuszki	7	dom mieszkalny
298	Węgliniec	dom mieszkalny	Kościuszki	8	dom mieszkalny
299	Węgliniec	dom mieszkalny	Kościuszki	9	dom mieszkalny
300	Węgliniec	dom mieszkalny	Kościuszki	10	dom mieszkalny
301	Węgliniec	dom mieszkalny	Kościuszki	11	dom mieszkalny
302	Węgliniec	dom mieszkalny	Kościuszki	12	dom mieszkalny
303	Węgliniec	dom mieszkalny	Kościuszki	22	dom mieszkalny
304	Węgliniec	dom mieszkalny	Kościuszki	24	dom mieszkalny
305	Węgliniec	dom mieszkalny	Mickiewicza	2	dom mieszkalny
306	Węgliniec	dom mieszkalny	Mickiewicza	4	dom mieszkalny
307	Węgliniec	dom mieszkalny	Mickiewicza	5	dom mieszkalny
308	Węgliniec	dom mieszkalny	Mickiewicza	6	dom mieszkalny
309	Węgliniec	dom mieszkalny	Mickiewicza	7	dom mieszkalny
310	Węgliniec	dom mieszkalny	Mickiewicza	8	dom mieszkalny
311	Węgliniec	dom mieszkalny	Mickiewicza	9	dom mieszkalny
312	Węgliniec	dom mieszkalny	Mickiewicza	10	dom mieszkalny
313	Węgliniec	dom mieszkalny	Partyzantów	1	dom mieszkalny
314	Węgliniec	dom mieszkalny	Partyzantów	3	dom mieszkalny
315	Węgliniec	leśniczówka "Krucze Gniazdo"	Partyzantów	4	leśniczówka
316	Węgliniec	dom mieszkalny	Partyzantów	5	dom mieszkalny
317	Węgliniec	budynek mieszkalno - gospodarczy	Partyzantów	6	dom mieszkalny
318	Węgliniec	dom mieszkalny	Partyzantów	7	dom mieszkalny
319	Węgliniec	dom mieszkalny	Piłsudskiego	1	dom mieszkalny
320	Węgliniec	dom mieszkalny i GSU	Piłsudskiego	2	dom mieszkalny

L.p.	miejscowość	obiekt	adres	nr	rodzaj obiektu
321	Węgliniec	sala gminna	Piłsudskiego	2	publiczne
322	Węgliniec	dom mieszkalny	Piłsudskiego	4	dom mieszkalny
323	Węgliniec	budynek nadleśnictwa	Piłsudskiego	6	publiczne
324	Węgliniec	dom mieszkalny	Piłsudskiego	8-8a	dom mieszkalny
325	Węgliniec	dom mieszkalny	Piłsudskiego	12	dom mieszkalny
326	Węgliniec	dom mieszkalny	Piłsudskiego	16	dom mieszkalny
327	Węgliniec	dom mieszkalny	Piłsudskiego	18	dom mieszkalny
328	Węgliniec	dom mieszkalny	Piłsudskiego	25	dom mieszkalny
329	Węgliniec	dom mieszkalny	Piłsudskiego	26	dom mieszkalny
330	Węgliniec	dom mieszkalny	Piłsudskiego	27	dom mieszkalny
331	Węgliniec	dom mieszkalny	Piłsudskiego	29	dom mieszkalny
332	Węgliniec	dom mieszkalny	Piłsudskiego	30	dom mieszkalny
333	Węgliniec	budynek urzędu gminy	Sikorskiego	3	publiczne
334	Węgliniec	dom mieszkalny	Sikorskiego	4	dom mieszkalny
335	Węgliniec	hotel kolejowy	Sikorskiego	5	publiczne
336	Węgliniec	restauracja	Sikorskiego	6a	publiczne
337	Węgliniec	dom mieszkalny	Sikorskiego	7	dom mieszkalny
338	Węgliniec	dom mieszkalny	Sikorskiego	9	dom mieszkalny
339	Węgliniec	dom mieszkalny	Sikorskiego	10	dom mieszkalny
340	Węgliniec	dom mieszkalny	Sikorskiego	12	dom mieszkalny
341	Węgliniec	dom mieszkalny	Sikorskiego	14	dom mieszkalny
342	Węgliniec	dom mieszkalny	Sikorskiego	15	dom mieszkalny
343	Węgliniec	dom mieszkalny	Sikorskiego	16	dom mieszkalny
344	Węgliniec	dom mieszkalny	Sikorskiego	18	dom mieszkalny
345	Węgliniec	dom mieszkalny	Sikorskiego	20	dom mieszkalny
346	Węgliniec	dom mieszkalny	Sikorskiego	22	dom mieszkalny
347	Węgliniec	dom mieszkalny	Sikorskiego	24	dom mieszkalny
348	Węgliniec	dom mieszkalny	Sikorskiego	30	dom mieszkalny
349	Węgliniec	dom mieszkalny	Sikorskiego	30 a	dom mieszkalny
350	Węgliniec	dom mieszkalny	Sikorskiego	32	dom mieszkalny
351	Węgliniec	dom mieszkalny	Sikorskiego	34	dom mieszkalny
352	Węgliniec	dom mieszkalny	Sikorskiego	36	dom mieszkalny
353	Węgliniec	dom mieszkalny	Sikorskiego	38	dom mieszkalny
354	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	1	dom mieszkalny
355	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	2	dom mieszkalny
356	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	3	dom mieszkalny
357	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	4	dom mieszkalny
358	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	6	dom mieszkalny
359	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	7	dom mieszkalny
360	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	9	dom mieszkalny
361	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	11	dom mieszkalny
362	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	12	dom mieszkalny
363	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	13	dom mieszkalny
364	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	14	dom mieszkalny
365	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	15	dom mieszkalny
366	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	17	dom mieszkalny
367	Węgliniec	świetlica	Wojska Polskiego	18	publiczne
368	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	19	dom mieszkalny
369	Węgliniec	willa	Wojska Polskiego	20	dom mieszkalny
370	Węgliniec	brama przy domu	Wojska Polskiego	20	inne
371	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	21	dom mieszkalny
372	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	22	dom mieszkalny
373	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	23	dom mieszkalny
374	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	24	dom mieszkalny
375	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	27	dom mieszkalny

L.p.	miejscowość	obiekt	adres	nr	rodzaj obiektu
376	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	28	dom mieszkalny
377	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	30	dom mieszkalny
378	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	54	dom mieszkalny
379	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojtyły	3	dom mieszkalny
380	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojtyły	4	dom mieszkalny
381	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojtyły	5	dom mieszkalny
382	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojtyły	6	dom mieszkalny
383	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojtyły	8	dom mieszkalny
384	Węgliniec	biblioteka	Wojtyły	10	publiczne
385	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojtyły	11	dom mieszkalny
386	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojtyły	13	dom mieszkalny
387	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojtyły	15	dom mieszkalny
388	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojtyły	18	dom mieszkalny
389	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojtyły	19	dom mieszkalny
390	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojtyły	25	dom mieszkalny
391	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojtyły	27	dom mieszkalny
392	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojtyły	29	dom mieszkalny
393	Węgliniec	dom mieszkalny	Wojtyły	31	dom mieszkalny
394	Węgliniec	dom mieszkalny	Wolna	4	dom mieszkalny
395	Węgliniec	zespół dworca kolejowego	Kolejowa		zespół
396	Węgliniec	budynek dyrekcji kolei	Kolejowa		stacja kolejowa
397	Węgliniec	budynek dworca	Kolejowa		stacja kolejowa
398	Węgliniec	magazyny kolejowe	Kolejowa		stacja kolejowa
399	Węgliniec	nastawnia kolejowa I	Kolejowa		stacja kolejowa
400	Węgliniec	nastawnia kolejowa II	Kolejowa		stacja kolejowa
401	Węgliniec	wiata kolejowa, peron kolejowy	Kolejowa		stacja kolejowa
402	Węgliniec	magazyn kolejowy	Kolejowa		stacja kolejowa
403	Węgliniec	wieżyczka podstacji	Partyzantów	8	stacja kolejowa
404	Węgliniec	wodociągowa wieża ciśnień - kolejowa nr 2, w zespole	Sikorskiego		wieża ciśnień
405	Węgliniec	wodociągowa wieża ciśnień - miejska	Partyzantów	8	wieża ciśnień
406	Węgliniec	remiza strażacka	pl. Wolności	1	remiza strażacka
407	Zielonka	dom mieszkalny		1	dom mieszkalny
408	Zielonka	dom mieszkalny		2-2a	dom mieszkalny
409	Zielonka	dom mieszkalny		3-3b	dom mieszkalny
410	Zielonka	dom mieszkalny		4-4a	dom mieszkalny
411	Zielonka	dom mieszkalny		5	dom mieszkalny
412	Zielonka	dom mieszkalny		10	dom mieszkalny
413	Zielonka	piekarnia, ob. sklep		6	przemysłowy
414	Zielonka	zespół przemysłowy		17	zespół
415	Zielonka	budynek administracyjny zakładu „Rubber" w zespole		17	przemysłowy
416	Zielonka	hale w zespole		17	przemysłowy
417	Zielonka	laboratorium w zespole		17	przemysłowy
418	Zielonka	magazyn substancji szkodliwych w zespole		17	przemysłowy
419	Zielonka	magazyn w zespole		17	przemysłowy

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu, rejestr zabytków.

5. Stanowiska archeologiczne na terenie Gminy Węgliniec

Na terenie Gminy Węgliniec występują stanowiska archeologiczne potwierdzające wielowiekowe tradycje osadnictwa na tym obszarze. Szczegółowe dane dotyczące poszczególnych stanowisk oraz ich chronologii są dostępne w delegaturze Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Jeleniej Górze.

Tab. 8. Wykaz stanowisk archeologicznych w Gminie Węgliniec

MIEJSCOWOŚĆ	NUMER MIEJSCOWOŚCI	NUMER OBSZARU	NUMER STANOWISKA W OBSZARZE
CZERWONA WODA	1	76-11	1
CZERWONA WODA	2	76-11	2
CZERWONA WODA	3	76-11	3
CZERWONA WODA	4	76-11	4
CZERWONA WODA	5	76-11	5
CZERWONA WODA	6	76-11	6
CZERWONA WODA	7	76-11	7
CZERWONA WODA	8	76-11	8
CZERWONA WODA	9	76-11	9
CZERWONA WODA	10	76-11	10
CZERWONA WODA	11	76-11	11
CZERWONA WODA	12	76-11	12
CZERWONA WODA	13	77-11	27
JA GODZIN	1	74-11	1
JAGODZIN	2	74-11	2
KOSCIELNA WIES	1	73-11	3
KOSCIELNA WIES	2	73-11	1
KOSCIELNA WIES	3	73-11	11
KOSCIELNA WIES	4	73-11	12
KOSCIELNA WIES	5	73-11	13
KOSCIELNA WIES	6	73-11	14
KOSCIELNA WIES	7	73-11	9
KOSCIELNA WIES	8	73-11	4
KOSCIELNA WIES	9	73-11	5
KOSCIELNA WIES	10	73-11	6
KOSCIELNA WIES	11	73-11	7
KOSCIELNA WIES	12	73-11	8
KOSCIELNA WIES	13	72-11	2
OKRĄGLICA	1	72-11	3
OKRĄGLICA	2	72-11	4
OKRĄGLICA	3	72-11	5
OKRĄGLICA	4	72-11	6
POLANA	1	73-10	1
RUSZOW	1	73-11	10
RUSZOW	2	73-11	2
RUSZOW	3	73-11	15
STARY WĘGLINIEC	1	75-11	1

4. CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO

Uwarunkowania społeczno-gospodarcze obok uwarunkowań przestrzennych są istotnym czynnikiem wpływającym na rozwój poszczególnych obszarów. Elementy takie jak: prawa własności gruntów, demografia, struktura wieku, struktura zatrudnienia i bezrobocie oraz jakość życia mieszkańców posiadają znaczący wpływ na przyszłość zagospodarowania przestrzennego gminy. Analiza tych uwarunkowań w powiązaniu z uwarunkowaniami przestrzennymi pozwala prawidłowo określić kierunki rozwoju i zagospodarowania obszaru Studium.

Teren Gminy Węgliniec (33 823 ha) zamieszkuje ok. 8 766 mieszkańców (według stanu na dzień 30.06.2012r.). Gęstość zaludnienia wynosi 26,1 osób/km². Siedzibą władz gminy jest miasto Węgliniec, gdzie koncentruje się działalność produkcyjna, handlowo-usługowa oraz lokalne życie społeczne i kulturalne.

Utworzona w dniu 1 stycznia 1973 r. na obszarze 338,44 km ^{2} gmina miejsko-wiejska Węgliniec, pod względem zajmowanego obszaru, jest największą gminą w powiecie zgorzeleckim (ponad 27% powierzchni powiatu) i jedną z największych w województwie dolnośląskim (ponad 1% terytorium województwa). Administracyjnie Gminę Węgliniec tworzą: miasto Węgliniec, sołectwa: Ruszów, Kościelna Wieś, Jagodzin, Piaseczna, Stary Węgliniec, Czerwona Woda, Zielonka oraz osady: Dębówek, Polana i Okrąglica.

Ok. 82.29% powierzchni gminy położonej na terenie Borów Dolnośląskich stanowią lasy, przede wszystkim sosnowe. Nie brak tu również bagien i torfowisk. Słabe gleby nie stwarzają większych możliwości dla rozwoju rolnictwa. Prawdziwym bogactwem są lasy dostarczające surowca dla przemysłu drzewnego, przetwórstwa runa leśnego i gospodarki łowieckiej. W kompleksach leśnych zlokalizowane są liczne stawy hodowlane oraz tereny, które mogą być zagospodarowane na działalność wypoczynkowo-turystyczną.

Struktura gospodarcza gminy Węgliniec jest w zasadzie dwufunkcyjna i zdominowana przez funkcję transportową wynikającą z umiejscowienia w Węglińcu jednego z największych w kraju węzła transportowo-komunikacyjnego oraz funkcję leśną wynikającą z dużego udziału lasów w powierzchni gminy i związanej z tym gospodarki leśnej i przemysłu drzewnego. W ciągu ponad 10-ciu ostatnich lat struktura gospodarcza gminy nie uległa znaczącym zmianom .

Druga funkcja - leśna oparta na działalności trzech nadleśnictw Ruszów, Węgliniec i Pieńsk oraz cały przemysł drzewny będący pochodną gospodarki leśnej utrzymuje się na określonym – stałym poziomie obejmującym proste nieskomplikowane przetwórstwo drewna. Na obszarze gminy działa również kilka prywatnych zakładów przetwórstwa drzewnego.

Gmina dysponuje wystarczającą w stosunku do potrzeb bazą obiektów kulturalnych. Domy Kultury znajdują się w Węglińcu, Ruszowie , Starym Węglińcu oraz w Czerwonej Wodzie. W miejscowościach tych znajdują się również biblioteki publiczne. Świetlice wiejskie są w Jagodzinie, Zielonce, Piasecznej i w Kościelnej Wsi. Domy kultury zostały zmodernizowane. Obiekty te stanowią zaplecze dla wszelkiego rodzaju aktywności społecznej, realizowanej przez gminną instytucję kultury oraz kilkanaście różnych stowarzyszeń aktywnie wspieranych przez gminę.

Gmina Węgliniec wykształciła bazę turystyczną, w gminie jest 5 gospodarstw agroturystycznych i 1 ośrodek z domkami całorocznymi z kąpieliskiem i około 70 miejsc noclegowych.

Znaczącym obiektem rekreacyjnym jest w gminie ładnie położony, śródleśny zbiornik we wsi Czerwona Woda. Funkcjonuje tu strzeżone kąpielisko z pomostem, wypożyczalnia sprzętu wodnego (kajaki, rowery wodne), zagospodarowana plaża (boisko, plac zabaw, bilard), mała gastronomia.

Bazę sportową w gminie stanowią:

1) Węgliniec: pełnowymiarowa sala sportowa z zapleczem socjalnym, kompleks boisk o sztucznej nawierzchni, kort tenisowy, boisko do piłki nożnej;
2) Czerwona Woda: kompleks boisk o sztucznej nawierzchni, kort tenisowy oraz boisko do piłki nożnej wraz z zapleczem socjalnym,
3) Ruszów: pełnowymiarowa sala sportowa wraz z zapleczem socjalnym, boisko do piłki nożnej.

4) Zielonka: wielofunkcyjne boisko o sztucznej nawierzchni (piłka ręczna, siatkówka i koszykówka).

1. DEMOGRAFIA

Większa część ludności niemieckiej, której liczba w 1939 r. (w mieście Węgliniec) wynosiła ponad 2700 osób, została w latach powojennych wysiedlona. Po II wojnie światowej liczba ludności systematycznie wzrastała, najszybciej w latach 60 i 70, zwiększając się do 9546 osób w 1995 roku. Następne lata aż do roku 2010 charakteryzowały się tendencją spadkową (stosunkowo większą w przypadku samego miasta w porównaniu ze spadkiem wśród ludności wiejskiej), przerwaną wzrostem zanotowanym w 2011 r. Gmina Węgliniec w 2012 roku liczyła 8739 mieszkańców (w tym miasto 3049 os.) co przy 93801 mieszkańcach powiatu zgorzeleckiego stanowiło 9,32 % ludności powiatu. Ilość osób na 1 km^2 w 2012 r. wynosiła 25,86. W populacji Węglińca nieznaczną większość stanowią kobiety (ponad 50,2%), jest ich bowiem 4389 w stosunku do 4350 mężczyzn, co daje wskaźnik feminizacji w wysokości 100,9, dla powiatu wskaźnik ten jest zdecydowanie wyższy i wynosi 105,1, a dla woj. Dolnośląskiego 107,9 (stan 31 grudnia 2012 r).

Sytuacja demograficzna gminy nie odbiega od ogólnych trendów zachodzących od kilkunastu lat w kraju (wyjątkiem jest niski stopień feminizacji), jest porównywalna z innymi gminami o podobnej wielkości. Ogólna liczba mieszkańców gminy Węgliniec maleje w związku z malejąca liczbą nowych urodzeń oraz ujemnym przyrostem naturalnych, a także ujemnym saldem migracji spowodowanym rosnącą emigracją głównie do miast.

Liczba mieszkańców

Poniższa tabela przedstawia liczbę mieszkańców w wybranych latach od 1881 r.

Tab. 8 Liczba mieszkańców gminy Węgliniec (lata 1881 - 2012)

ROK	1881	1905	1939	1960	1970	1980	1985	1990	1995	1996	1997	1998	1999
GMINA: miasto - wieś -	(1891)	(2332)	(2741)	-	-	-	-	-	9546 (3446) [6100]	9490 (3418) [6072]	9498 (3430) [6068]	9443 (3360) [6083]	9067 (3208) [5859]
ROK	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
GMINA: miasto - wieś -	9026 (3179) [5847]	8957 (3170) [5787]	8951 (3169) [5782]	8901 (3149) [5752]	8845 (3121) [5724]	8787 (3071) [5716]	8734 (3059) [5675]	8685 (3025) [5660]	8647 (2992) [5655]	8623 (2961) [5662]	8564 (2923) [5641]	8811 (3066) [5745]	8739 (3049) [5690]
POWIAT ZGORZELECKI	96479	96290	95950	95731	95195	94765	94122	93732	93408	92867	92405	94205	93801

POWIAT ZGORZELECKI PROGNOZA WUS 2011	2015	2020	2025	2030	2035
	89974	87429	84528	80979	77052

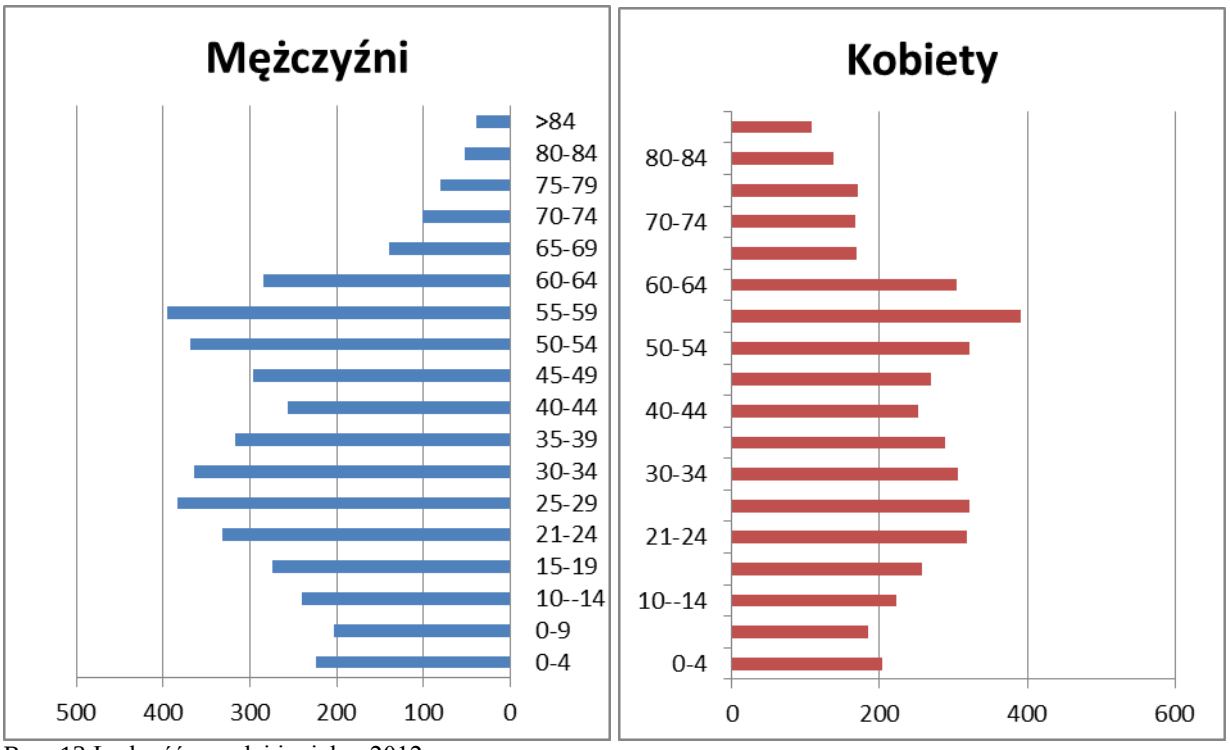

Ryc. 13 Ludność wg płci i wieku, 2012 r.

SOŁECTWO	LICZBA MIESZKAŃCÓW							TENDENCJA ZMIAN
	2000	2004	2005	2008	2009	2011	2013	
WĘGLINIEC	3364	3346	3332	3243	3162	3120	3047	DUŻY SPADEK
CZERWONA WODA	1650	1641	1623	1642	1615	1640	1610	MAŁY SPADEK
DĘBÓWEK	6	8	8	10	10	10	10	WZROST
JAGODZIN	422	436	431	423	418	408	397	SPADEK
KOŚCIELNA WIEŚ	273	271	276	262	254	247	244	DUŻY SPADEK
OKRĄGLICA	30	31	27	28	27	27	28	MAŁY SPADEK

PIASECZNA	239	235	235	234	235	231	221	SPADEK
RUSZÓW	1980	1933	1932	1867	1848	1824	1768	DUŻY SPADEK
STARY WĘGLINIEC	1071	1053	1072	1055	1061	1061	1045	MAŁY SPADEK
ZIELONKA	348	327	332	327	320	324	316	DUŻY SPADEK
RAZEM	**9449**	**9353**	**9344**	**9158**	**9016**	**8957**	**8744**	**SPADEK**

Tab. 9. Liczba mieszkańców w miejscowościach Gminy Węgliniec (Dane Urząd Gminy i Miasta Węgliniec)

Struktura wieku

Wraz ze zmianami w stanie ludności wystąpiły w ostatnich latach zmiany w strukturze wiekowej ludności. Obserwowany od dłuższego czasu trend spadkowy w najmłodszych grupach wiekowych został zahamowany i od 2006 można zaobserwować lekki wzrost z tendencja do stabilizacji. Po okresie dłuższego wzrostu liczby ludności w przedziałach wiekowych 20 – 64 nastąpiła stabilizacja. Nieznacznym wahaniom w granicach 1120-1200 ulega liczba ludności w najstarszych przedziałach wiekowych powyżej 64 roku. Zachodzący proces w dłuższej perspektywie czasu będzie niekorzystny i będzie skutkował wzrostem zapotrzebowania na usługi dla ludności w wieku starszym, zmniejszającą się liczbą ludności aktywnej zawodowo, a przez to coraz dotkliwszym brakiem pracowników oraz zmniejszeniem zapotrzebowania na usługi oświaty.

Poniższa tabela ilustruje zmiany przyrostu ludności w poszczególnych przedziałach wiekowych w latach 1995 – 2012.

ROK	**PRZEDZIAŁ WIEKOWY**					
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-64	**≥65**
1995	678	729	889	777	5286	1187
1997	554	722	846	805	5376	1195
1999	491	683	724	782	5215	1172
2001	443	585	696	841	5194	1198
2003	431	514	693	740	5326	1197
2005	401	474	628	645	5470	1169
2007	397	439	539	636	5517	1157
2009	422	400	486	622	5574	1119
2010	460	395	476	606	5783	1124
2011	454	391	452	565	5806	1143
2012	428	387	463	531	5768	1162

Tab. 10 Struktura wieku w przedziałach wiekowych dla Gminy Węgliniec

Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym

Gmina charakteryzuje się stosunkowo wysoką liczbą ludności w wieku produkcyjnym w stosunku do ludności ogółem, porównywalną procentowo w odniesieniu do powiatu Zgorzeleckiego oraz nieco wyższą w stosunku do Wrocławia i województwa dolnośląskiego.

ROK	OGÓŁEM	WIEK PRZEDPRODUKCYJNY	WIEK PRODUKCYJNY (ludność w wieku produkcyjnym w stosunku do ogółu w %)	WIEK POPRODUKCYJNY	LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUK. NA 100 OS. W WIEKU PRODUKCYJNYM
1997	9498	2604	5462 (57,5 %)	1432	73,9
1999	9067	2414	5257	1396	72,5
2001	8957	2218	5330	1409	68,0
2003	8901	2041	5464	1396	62,9
2005	8787	1879	5569 (63,4 %)	1339	57,8
2007	8685	1774	5571	1340	55,9
2008	8647	1726	5569	1352	55,3
2009	8623	1640	5629	1354	53,2
2010	8564	1600	5618	1346	52,7
2011	8811	1628	5763 (65,4 %)	1420	52,9
2012	**8739**	**1577**	**5696 (65,2 %)**	**1466**	**53,4**
Powiat Zgorzelecki(2011)	94205	16500	61812	15893	52,4
Powiat Zgorzelecki(2012)	**93801**	**16113**	**61151 (65,2 %)**	**16537**	**53,4**
Wrocław (2011)	631235	92640	411333 (65,2 %)	127262	53,5
Wrocław (2012)	**631188**	**93184**	**406420 (64,4 %)**	**131584**	**55,3**
Woj. Dolnośląskie (2011)	2916577	501508	1903301 (65,3 %)	511768	53,2
Woj. Dolnośląskie (2012)	**2 914 362**	**495714**	**1 887 089 (64,8 %)**	**531559**	**54,5**

Tab. 11 Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym Gminy Węgliniec na tle Powiatu Zgorzeleckiego, Wrocławia i województwa

Ruch naturalny ludności

W 2012 roku zanotowano 45 urodzeń i 86 zgonów co spowodowało ujemny przyrost naturalny. Stały ujemny przyrost naturalny jest jednym z czynników malejącej liczby mieszkańców.

Przyrost naturalny był ujemny, wyniósł 8 osób. Ogólnie jednak biorąc, poziom przyrostu naturalnego ludności zmniejsza się nie tylko w gminie Węgliniec, jest to bowiem tendencja ogólnokrajowa, wynikająca z jednej faktu starzenia się społeczeństwa oraz z różnych przyczyn społecznych i gospodarczych.

ROK	MAŁŻEŃSTWA	URODZENIA	ZGONY	PRZYROST NATURALNY
1995	56	104	115	-11
1996	43	102	106	-4
1997	58	88	100	-12
1998	47	102	112	-10
1999	49	93	108	-15
2000	55	91	95	-4
2001	42	96	110	-14
2002	27	95	111	-16
2003	36	91	88	3

2004	31	68	99	-31
2005	44	68	112	-44
2006	56	96	89	7
2007	56	97	90	7
2008	56	90	96	-6
2009	45	88	99	-11
2010	62	85	94	-9
2011	51	94	87	7
2012	45	78	86	-8

Tab. 12 Ruch naturalny ludności gminy Węgliniec w latach 1995-2012

Migracje

Od roku 1995 gmina odnotowuje wahające się tempo migracji po stronie napływu (od ok. 40 osób do ok. 120 osób rocznie) oraz wzrastające tempo odpływu w latach 2006 – 2012 co skutkuje stałym ujemnym saldem migracji.

ROK	NAPŁYW				ODPŁYW				SALDO MIGRACJI
	OGÓŁEM	Z MIAST	ZE WSI	Z ZA-GRANI-CY	OGÓŁEM	DO MIAST	NA WIEŚ	ZA GRA-NICĘ	
1995	118	52	66	0	83	67	15	1	35
1996	126	74	52	0	134	93	41	0	-8
1997	105	58	47	0	109	77	31	1	-4
1998	74	44	30	0	112	71	41	0	-38
1999	98	44	52	2	139	84	48	7	-41
2000	81	59	22	0	112	60	44	8	--31
2001	44	20	23	1	100	66	34	0	-56
2002	117	75	42	0	97	53	44	0	20
2003	56	31	25	0	87	56	31	0	-31
2004	74	38	35	1	89	49	36	4	-15
2005	68	42	25	1	88	50	37	1	-20
2006	77	43	33	1	123	77	28	18	-46
2007	110	68	38	4	131	69	46	16	-21
2008	83	49	33	1	125	63	39	23	-42
2009	116	33	65	5	145	76	64	5	-29
2010	78	42	33	3	128	78	44	6	-50
2011	85	47	31	7	125	81	37	7	-40
2012	69	39	26	4	134	83	49	2	-65

Tab. 13 Saldo migracji gminy Węgliniec

Procesy demograficzne jakie mają miejsce na terenie gminy są niekorzystne. Odpływ ludności dotyczy przede wszystkim ludzi młodych i ambitnych poszukujących lepszego wykształcenia i korzystniejszych warunków życia. Dla odwrócenia tego trendu należy podjąć działania powodujące rozwój gospodarczy i poprawę warunków życia.

2. AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA

2.1 Rynek pracy

W 2012 roku ogólna liczba pracujących (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie) wynosiła 1172 osoby. Od roku 1998 (2439 pracujących) następuje systematyczny spadek liczby pracujących. Niekorzystnym zjawiskiem jest stała tendencja spadkowa zarówno ogólnej liczby pracujących jak i pracujących w przemyśle i budownictwie oraz w usługach.

Rynek pracy w gminie będzie podążał w ślad tendencji charakterystycznych dla Polski, tzn. malał będzie ogólny udział zatrudnionych w przemyśle i budownictwie (niewykluczone są jednorazo-

we wzrosty liczby pracujących w przemyśle w wypadku lokalizacji nowego dużego inwestora na terenie gminy) na korzyść wzrostu sektora usługowego, szczególnie usług około biznesowych oraz związanych ze zdrowiem (rehabilitacja, opieka nad osobami starszymi itp.).

ROK	OGÓŁEM	PRZEDS. PUBLICZNE	PRZEDS. PRYWATNE	SEKTOR PRZEMYSŁOWY	USŁUGI RYNKOWE	USŁUGI NIE RYNKOWE	SEKTOR ROLNY
1995	1943	-	-	365	1055	273	250
1996	2286	-	-	766	994	291	235
1997	2276	-	-	718	1012	311	235
1998	2414	-	-	516	1398	303	197
1999	2439	1232	1207	566	1388	307	178
2000	2319	1693	626	428	1469	269	153
2001	2193	1624	569	428	1334	275	156
2002	1884	1380	504	401	1088	266	129
2003	1804	1332	472	292	1124	264	124
2004	1663	-	-	-	-	-	-
2005	1719	-	-	-	-	-	-
2006	1759	-	-	-	-	-	-
2007	1637	-	-	440 (przem. i budownic-two)	835	220	142
Pracujący w gospodarce narodowej wg sektorów ekonomicznych (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnic-twie)							
2008	1503	-	-	273	888	223	119
2009	1376	-	-	206	1052		118
2010	1360	-	-	208	1029		123
2011	1306	-	-	179	1022		105
2012	1172	-	-	178	897		97

Tab. 14 Pracujący w gospodarce narodowej wg sekcji w gminie Węgliniec (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie)

ROK	OGÓŁEM	PRZETWÓR STWO PRZEMY-SŁOWE	BUDOW-NICTWO	HANDEL I NAPRAWY	TRANSPORT, GOSPODARKA MAGAZYNOWA I ŁĄCZNOŚĆ	HOTELE I RESTAU-RACJE	POŚRED-NICTWO FINANSOWE	OBSŁUGA NIERUCHO-MOŚCI I FIRM
		C	F	G	H	I	K	L
2007	414	35	52	179	32	15	9	26
2008	433	35	56	180	37	18	12	25
2009	421	30	71	159	38	19	11	3
2010	431	31	77	159	36	19	11	2
2011	428	30	80	151	35	19	10	2
2012	393	30	78	129	30	17	7	2
2013	386	25	78	139	26	16	6	2

Tab. 15 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg wybranych sekcji

2.2 Bezrobocie

W 2012 r. stopa bezrobocia dla powiatu zgorzeleckiego wynosiła 13,9 i była wyższa niż dla Wrocławia 5,8, powiatu wrocławskiego 5,6, oraz woj. Dolnośląskiego 13,5. W 2012 r. zanotowano w powiecie 4580 bezrobotnych, w tym w samej gminie Węgliniec 488 bezrobotnych ogółem.

Analizując liczbę bezrobotnych w gminie w 2012 r. (488 osób) oraz osoby w wieku produkcyjnym (5696 osób) można oszacować stopę bezrobocia w 2012 r. w mieście na 8,6 % (w tym 7,3 %

wśród mężczyzn i 10,1 % wśród kobiet). Zauważyć można, że wskaźnik stopy bezrobocia w samej gminie jest zdecydowanie niższy niż 13,9 % podany dla całego powiatu zgorzeleckiego.

ROK	WOJ. DOLNOŚL.	WROCŁAW	POWIAT ZGORZELECKI	POWIAT WROCŁAWSKI
2000	18,4	7,3	-	12,6
2001	21,5	9,9	-	15,2
2002	22,4 (25,6)	12,3 (18,3)	-	21,7 (26,1)
2003	23,8	12,9	-	19,6
2004	22,4	12,3	-	19,2
2007	11,4	4,5	12,0	4,6
2008	10,0	3,3	10,7	3,4
2009	12,8	5,1	13,9	5,0
2010	13,1	5,5	13,2	5,0
2011	12,4	5,0	12,6	4,5
2012	13,5	5,8	14,4	5,6
2013	13,2		14,6	

Tab. 16 Stopa bezrobocia rejestrowanego w % (w nawiasie stopa bezrobocia wg danych Narodowego Powszechnego Spisu Ludności i Mieszkań z 2002 r.)

ROK	POWIAT	BEZROBOTNI OGÓŁEM/ W TYM KOBIETY	BEZROBOTNI POZO-STAJĄCY BEZ PRACY 12-24 MIESIĄCE	BEZROBOTNI POZO-STAJĄCY BEZ PRACY PONAD 24 MIESIĄCE
2007	**POWIAT ZGORZELECKI**	**4059**	**473**	**1293**
2008	**POWIAT ZGORZELECKI**	**3625/2108**	**421**	**698**
2009	**POWIAT ZGORZELECKI**	**4687/2579**	**547**	**484**
2010	**POWIAT ZGORZELECKI**	**4334/2439**	**803**	**436**
2011	**POWIAT ZGORZELECKI**	**4079/2373**	**797**	**586**
2012	**POWIAT ZGORZELECKI**	**4580/2585**	**708**	**765**
2013	**POWIAT ZGORZELECKI**	**4666**		

Tab.17 Bezrobotni zarejestrowani wg czasu pozostawania bez pracy z powiecie zgorzeleckim (stan na 31.12)

ROK	LICZBA BEZROBOTNYCH (STAN NA 31.2012)				STOPA BEZROBO-CIA W % OGÓŁEM/ MĘŻCZYŹNI/ KOBIETY
	OGÓŁEM	W TYM:			
		KOBIETY	BEZROBOTNI POZO-STAJĄCY BEZ PRACY 12-24 MIESIĄCE	BEZROBOTNI POZOSTAJĄCY BEZ PRACY PO-NAD 24 MIESIĄ-CE	
2003	1140	591	-	-	20,9/18,7/23,3
2004	1139	634			20,5/17,0/24,6
2005	1062	608			19,1/15,3/23,4
2006	788	518			14,2/9,1/20,0
2007	549	348	73	191	9,9/6,7/13,5
2008	453	282	47	94	8,1/5,7/11,0
2009	512	290	54	47	9,1/7,3/11,2
2010	446	247	58	31	7,7/6,3/9,3
2011	433	230	77	34	7,5/6,5/8,7
2012	488	262	-	-	8,6/7,3/10,1
2013	483	252	-	-	-
2014 (luty)	515	265	-	-	-

Tab. 18 Bezrobocie w gminie Węgliniec

Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu, Filia w Węglińcu, działa na rzecz zmniejszenia bezrobocia w gminie i mieście Węglińcu realizując zadania wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Od roku 2008 realizowany jest projekt systemowy "Ty też potrafisz ! mobilizacja - aktywność - praca" którego celem jest zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej osób bezrobotnych w wieku aktywności zawodowej i korzystających z pomocy społecznej poprzez objęcie klientów pomocy społecznej działaniami aktywnej integracji, w celu uzupełnienia bądź nabycia kompetencji społecznych oraz kwalifikacji zawodowych.
Działania na rzecz zmniejszenia bezrobocia polegają głównie na:

- organizowaniu prac interwencyjnych,
- organizowaniu prac społecznie użytecznych,
- organizowaniu staży,
- organizowaniu szkoleń,
- przekazywaniu dotacji na utworzenie miejsca pracy przez pracodawcę,
- przekazywaniu dotacji na otwarcie działalności gospodarczej przez bezrobotnego,

Urząd Pracy stosuje także pomoc dla bezrobotnych w postaci:

- zwrotów kosztów dojazdu do miejsca pracy,
- stypendium za kontynuowanie nauki.

Rynek pracy w gminie charakteryzuje się spadkiem liczby zatrudnionych oraz malejącą podażą nowych miejsc pracy, której wyrazem jest spadkowa tendencja przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw. Jednocześnie malejąca liczba bezrobotnych (minimum osiągnięte w 2011 roku) jest konsekwencją wzrastającej grupy osób dojeżdżających do pracy poza gminą.
Analiza bezrobocia w mieście i gminie Węgliniec uwzględniająca wyżej opisane problemy wskazuje, iż głównymi czynnikami powodującymi bezrobocie są:

- niska konkurencyjność miasta i gminy, wyrażająca się ograniczonym napływem kapitału zagranicznego i inwestycji prywatnych,
- mało zdywersyfikowany i malejący sektor przemysłowy,
- słabo rozwinięty rynek usług,
- ujemne saldo migracji ludności,
- kryzys koniunkturalny znacznej części przedsiębiorstw, wynikający z opóźnień restrukturyzacyjnych, globalizacji procesów gospodarczych, wysokich kosztów produkcji,
- mało sprawnej organizacji pracy oraz przestarzałej techniki,
- problemy makroekonomiczne kraju, które nie rozwiązują lokalnego problemu bezrobocia,
- mała elastyczność kształcenia w szkolnictwie średnim i wyższym.

2.3 Pomoc społeczna

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węglińcu prowadzi działalność związaną ze wsparciem rodzin dotkniętych problemem ubóstwa i uzależnień. W Węglińcu, w domu kultury w Ruszowie i Starym Węglińcu oraz Przy Szkole Podstawowej w Czerwonej Wodzie, działają świetlice środowiskowe dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Zajęcia dla dzieci są prowadzone w godzinach popołudniowych. W ramach programu dożywiania, funkcjonuje również punkt wydawania posiłków.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węglińcu działa na rzecz jednostek, rodzin, grup społecznych, umożliwiając im bądź ułatwiając wydostanie się z trudnej sytuacji, w jakiej się znalazły. Główną przyczyną trudnej sytuacji życiowej rodzin ubiegających się o pomoc jest pozostawienie ich członków przez dłuższy okres bez pracy, w związku z trudną sytuacją na rynku pracy, tj. brakiem miejsc pracy na terenie gminy.

Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej

Rok		2011	2012	2013
gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	gospodarstwo domowe	388	944	709
osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	osoba	769	757	768
udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	%	8,7	8,6	8,8

Tab. 19 Świadczenia pomocy społecznej

Z diagnozy problemów na terenie Gminy Węgliniec wynika, że osoby i rodziny wymagają wsparcia z powodu różnych splotów życiowych, do najczęściej spotykanych należą:

1) ubóstwo,
2) bezrobocie,
3) długotrwała lub ciężka choroba,
4) niepełnosprawność,
5) bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego,
6) alkoholizm,
7) potrzeba ochrony macierzyństwa,
8) wielodzietność,
9) bezdomność.

3. Zasoby mieszkaniowe

Na terenie gminy występuje przede wszystkim indywidualna zabudowa jednorodzinna, zabudowa o charakterze zagrodowym oraz zabudowa wielorodzinna. W większości są to budynki wybudowane przed rokiem 1945. Zasoby mieszkaniowe znajdują się głównie w dyspozycji osób fizycznych, w mniejszym stopniu gminy Węgliniec oraz zakładów pracy. W ostatnich latach Gmina nie prowadzi komunalnych inwestycji mieszkaniowych, przyrost substancji mieszkaniowej jest realizowanych wyłącznie przez inwestorów indywidualnych.

Według danych za 2012 rok na ogólną liczbę 2995 mieszkań zasoby komunalne (stan techniczny średni i niski) wynosiły 311 mieszkań (10,4 % ogółu), a w 2013 roku 282 mieszkania z tego: w Węglińcu - 121, w Ruszowie - 61, w Czerwonej Wodzie - 14, w Zielonce - 42, w Starym Węglińcu - 24, w Jagodzinie - 15, w Kościelnej Wsi - 4 oraz Piasecznej - 1.

Stan zabudowy mieszkaniowej, jej wyposażenie w instalacje techniczno-sanitarne oraz rozwój budownictwa mieszkaniowego wyznaczają bezpośrednio poziom warunków zamieszkiwania ludności, pośrednio stwarzają zaś istotne możliwości dla lokalnego rozwoju gospodarczego. Rozmiary zasobów mieszkaniowych, ich stan i struktura kształtują się pod wpływem przyrostu nowych mieszkań, prac adaptacyjnych, remontowych i modernizacyjnych, a także ubytków substancji mieszkaniowej.

Według narodowego spisu powszechnego w 2002 roku było w gminie 2832 mieszkań (w tym 2780 mieszkania zamieszkane stale), z tego:

Wybudowane przed 1918		
mieszkania	mieszk. (% ogółu)	638 (22,5)
powierzchnia użytkowa	m^2	43706
mieszkania	mieszk. (% ogółu)	1715 (60,6)
powierzchnia użytkowa	m^2	115214
mieszkania	mieszk. (% ogółu)	160 (5,6)

powierzchnia użytkowa	m^2	8267
mieszkania	mieszk. (% ogółu)	17 (0,1)
powierzchnia użytkowa	m^2	1073
mieszkania	mieszk. (% ogółu)	182 (6,4)
powierzchnia użytkowa	m^2	13706
mieszkania	mieszk. (% ogółu)	94 (3,3)
powierzchnia użytkowa	m^2	10763
mieszkania	mieszk. (% ogółu)	20 (0,1)
powierzchnia użytkowa	m^2	2530

Tab. 20 Charakterystyka stanu zasobów mieszkaniowych (stan na rok 2002):

Jak wynika z powyższego największa grupę stanowią mieszkania wybudowane w latach 1919-1944 bo ponad 57 % ogółu mieszkań (2995 mieszkań w 2012 r.).

Wśród 2832 (2002 r.) mieszkań 116 miało powierzchnię do 30 m², 230 o powierzchni pomiędzy 30 – 39 m², 497 o powierzchni pomiędzy 40 – 49 m², 515 o powierzchni pomiędzy 50 – 59 m², 707 o powierzchni pomiędzy 60 – 79 m², 350 o powierzchni pomiędzy 80 – 99 m², 175 o powierzchni pomiędzy 100 – 119 m², 242 o powierzchni powyżej 119 m².

Wyposażenie w media jest w gminie na zadowalającym poziomie (wysoki procent mieszkań wyposażonych w ciepłą wodę, gaz, dostęp do kanalizacji, dużo niższy w przypadku ogrzewania centralnego) i przedstawiało się następująco (2012 r.):

- mieszkania wyposażone w wodę bieżącą – 2750
- mieszkania wyposażone w ustęp spłukiwany – 2457
- mieszkania wyposażone w łazienkę – 2291
- mieszkania wyposażone w gaz z butli – 2111
- mieszkania wyposażone w centralne ogrzewanie zbiorowe – 141
- mieszkania wyposażone w centralne ogrzewanie indywidualne – 1504

Przyrost powierzchni mieszkaniowej w okresie 1995 - 2012 był nieznaczny i wyniósł zaledwie 4,3 %. W okresie tym oddano do użytku 129 mieszkania.

Wielkość zasobów oraz wskaźniki charakteryzujące zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, w tym mieszkania oddane do użytku, dokładniej przedstawiono w tab. 23. Wskaźniki zagęszczenia mieszkań poprawiają się. Spowodowane to jest w głównej mierze spadkiem liczby ludności oraz w mniejszym stopniu przyrostem nowych mieszkań.

W 1995 r. na osobę przypadało 18,89 m² powierzchni użytkowej mieszkania, a w 2012 wartość ta wzrosła do 24,4 m², (powiat Zgorzelecki - 24,9 m^2, woj. Dolnośląskie - 27,0 m^2). Przeciętna liczba osób w mieszkaniu wynosiła w gminie 2,92 i zmniejszyła się z 3,33 w 1995 roku, dla powiatu Zgorzeleckiego – 2,80, dla woj. Dolnośląskiego – 2,66.

Gmina Węgliniec należy do gmin charakteryzujących się średnią powierzchnią użytkową przypadającą na 1 mieszkanie Przeciętna wielkość użytkowa mieszkania wynosiła w roku 2012 (wg rocznika statystycznego WUS) 71,12 m^2 i jest to wielkość wyższa niż dla powiatu Zgorzeleckiego - 69,5 m^2, i niewiele niższa niż dla woj. Dolnośląskiego 71,9 m^2.

Charakterystykę stanu zasobów mieszkaniowych na terenie gminy w porównaniu ze średnimi wskaźnikami województwa wg stanu na rok 2012 /dane WUS/ przedstawia poniższa tabela.

GMINA:	**PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W 1 MIESZKANIU (2008) [2010] 2012**	**PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA 1 MIESZKANIA W M^2 (2008) [2010] 2012**	**PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA W M^2 NA 1 OS. (2008) [2010] 2012**

GM. WĘGLINIEC	(2,91) [2,89] 2,92	(69,2) [71,0] 71,1	(23,8) [24,0] 24,4
WROCŁAW - 2012	2,23	71,1	31,8
POWIAT ZGORZELECKI — 2012	2,80	69,5	24,9
WOJ. DOLNOŚLĄSKIE - 2012	2,66	71,9	27,0

Tab. 21 Porównanie zasobów mieszkaniowych

Charakterystykę stanu zasobów mieszkaniowych na terenie gminy Węgliniec od roku 1995 (dane WUS) przedstawia poniższa tabela.

ROK	**WSKAŹNIKI ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH**					
	ILOŚĆ MIESZKAŃ (w tym miasto) [w tym wieś]	**ILOŚĆ IZB (w tym miasto) [w tym wieś]**	**POWIERZCHNIA UŻYTKOWA MIESZKAŃ W TYS. M^2 (w tym miasto) [w tym wieś]**	**PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W 1 MIESZKANIU (w tym miasto) [w tym wieś]**	**PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA 1 MIESZKANIA W M^2 (w tym miasto) [w tym wieś]**	**PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA W M^{2}NA 1 OS. (w tym miasto) [w tym wieś]**
1995	2866	10585	180,3	3,33	62,9	18,89
1998	2882	10693	181,8	3,28	63,1	19,25
2001	2895	10736	183,6	3,09	63,4	20,50
2004	2952 (1111)	11575	203,3	2,99	68,9	23,0
2007	2963 (1114)	11637	204,9	2,93	69,1	23,6
2008	2967 (1116)	11658	205,4	2,91	69,2	23,8
2009	2974 (1116)	11699	206,4	2,90	69,4	23,9
2010	2991 (1134)	11977	212,4	2,89	71,0	24,0
2011	299 (1135)	11982	212,6	2,94	71,0	24,1
2012	**2995** (1137) [1858]	**11995** (4077) [7918]	**212,9** (70,7) [142,2]	**2,92** (2,68) [3,06]	**71,1** (62,2) [76,5]	**24,4** (23,2) [25,0]

Tab. 22 Zasoby mieszkaniowe w gminie Węgliniec na przestrzeni ostatnich 18 lat

ROK	**MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKU**			
	LICZBA IZB	**POWIERZCHNIA UŻYTKOWA W M^2**	**MIESZKANIA OGÓŁEM**	**W TYM BUDYNKACH INDYWIDUALNYCH**
2000	29	650	6	-
2001	22	614	4	-
2002	17	383	3	-
2003	101	3096	16	-
2004	6	225	1	-
2005	40	1169	7	-
2006	29	660	5	-
2007	11	219	2	2
2008	21	521	4	4
2009	41	1000	7	7

2010	53	1448	10	10
2011	5	117	1	1
2012	20	452	4	4

Tab. 23 Mieszkania oddane do użytku w gminie Węgliniec

Sytuacja mieszkaniowa w gminie ulega powolnej ale systematycznej poprawie zarówno jeśli chodzi o wielkość mieszkań, powierzchnię przypadającą na jednego mieszkańca jak i wyposażenie w media. Z tabeli nr 22 wynika, że w stosunku do poprzednich lat (od 1995) poprawiły się wskaźniki przeciętnej liczby osób w mieszkaniu, przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań na 1 osobę, oraz przeciętnej powierzchni użytkowej na osobę w mieszkaniu.

4. Oświata i wychowanie

Usługi oświaty reprezentowane są przez przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja oraz liceum dla dorosłych. W roku szkolnym 2012/2013 na terenie miasta funkcjonowały 3 przedszkola (w tym jedno niepubliczne), 4 szkoły podstawowych oraz 2 gimnazja.

- Przedszkola
  - Miejskie Przedszkole Publiczne im. Św. Mikołaja w Węglińcu, ul. Kościuszki 26a,
  - Przedszkole Niepubliczne w Czerwonej Wodzie, ul. Kościuszki 4,
  - Przedszkole Niepubliczne w Ruszowie, ul. Ratuszowa 2.
- Szkoły podstawowe
  - Szkoła Podstawowa im. Marii Krasickiej w Zespole Szkół w Węglińcu, ul. Kościuszki 2,
  - Szkoła Podstawowa im. Bohaterów 37 pp 7 Dywizji II Armii WP w Zespole Szkół w Ruszowie, ul. Zgorzelecka 2,
  - Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Czerwonej Wodzie, ul. Kolejowa 22,
  - Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica w Starym Węglińcu, ul. Główna 50.
- Gimnazja
  - Gimnazjum w Zespole Szkół w Węglińcu, ul. Kościuszki 4,
  - Gimnazjum im. Orląt Lwowskich w Zespole Szkół w Ruszowie, ul. Zgorzelecka.
- Szkoły średnie
  - Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych – wieczorowe.

Wychowaniem przedszkolnym objętych jest ok. 290 dzieci co stanowi 74,3 % ogółu dzieci w wieku 3-6 lat. Szczegółową organizację sieci placówek edukacyjnych, w tym ilość oddziałów, liczbę uczniów oraz zatrudnienie kadry pedagogicznej i obsługi określają poniższe tabele.

ROK:	PRZEDSZKOLA (PRZEDSZKOLA PRZY SZKOŁACH)	ODDZIAŁY (ODDZIAŁY PRZY SZKOŁACH)	DZIECI W PRZEDSZOLACH	DZIECI W ODDZIAŁACH PRZY SZKOŁACH	RAZEM DZIECI
2007	3 (4)	5 (6)	95	99	194
2008	3 (4)	4 (5)	88	88	176
2009	3 (4)	3 (6)	70	97	167
2010	3 (4)	6 (5)	122	68	190
2011	3 (4)	6 (8)	132	144	276
2012	3 (4)	6 (8)	133	159	292

Tab. 24 Przedszkola

ROK	LICZBA SZKÓŁ	LICZBA ODDZIAŁÓW	LICZBA NAUCZYCIELI PEŁNOZATRUDNIONYCH I NIEPEŁNOZATRUDNIONYCH W PRZELICZENIU NA ETATY	LICZBA POMIESZCZEŃ	LICZBA UCZNIÓW	LICZBA ABSOLWENTÓW
2008	4	33		49	581	100

2009	4	32		50	535	126
2010	4	32		49	525	86
2011	4	30	39,09	49	477	96
2012	4	29	30,61	62	501	72

Tab. 25 Szkoły podstawowe

ROK	LICZBA SZKÓŁ	LICZBA ODDZIAŁÓW	LICZBA NAUCZYCIELI PEŁNOZATRUDNIONYCH I NIEPEŁNOZATRUDNIONYCH W PRZELICZENIU NA ETATY	LICZBA POMIESZCZEŃ	LICZBA UCZNIÓW	LICZBA ABSOLWENTÓW
2008	2	16		24	347	108
2009	2	16		23	229	130
2010	2	16		23	313	101
2011	2	16	25,76	23	303	92
2012	2	14	14,55	22	250	120

Tab. 26 Gimnazja

Szkoła podstawowa w Węglińcu obsługuje miejscowości Węgliniec oraz Zielonka, szkoła w Czerwonej Wodzie obsługuje Czerwoną Wodę, szkoła w Starym Węglińcu obsługuje Stary Węgliniec, szkoła w Ruszowie obsługuje miejscowości Ruszów, Kościelna Wieś, Jagodzin, Piaseczna, Polana, Okrąglica oraz Dębówek. Najsłabiej wyposażone są szkoły podstawowe w Ruszowie, w Czerwonej Wodzie oraz gimnazjum w Ruszowie. Gimnazjum w Ruszowie zlokalizowane jest w budynku nieprzystosowanym do pełnienia funkcji oświatowej. Niepubliczne przedszkola w Czerwonej Wodzie i Ruszowie wymagają remontów i modernizacji.

Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych wynosi 105,25 %, a dla gimnazjów wynosi 92,59 %. Współczynnik skolaryzacji brutto jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia do liczby ludności (stan w dniu 31.12.2012 r.) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

KOMPUTERYZACJA		
komputery w szkole		
ogółem	szt.	187
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	szt.	119
gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	szt.	68
uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów		
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	osoba	6,11
gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	osoba	4,24

Tab. 27 Komputery w szkołach podstawowych i gimnazjach w 2012 r.

Do szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2012/13 zalicza się wieczorowe Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Węglińcu. Młodzież po ukończeniu gimnazjum w większości korzysta ze szkół ponadgimnazjalnych w Zgorzelcu.

ROK	LICZBA SZKÓŁ	LICZBA ODDZIAŁÓW	LICZBA NAUCZYCIELI PEŁNOZATRUDNIONYCH I NIEPEŁNOZATRUDNIONYCH W PRZELICZENIU NA ETATY	LICZBA UCZNIÓW	LICZBA ABSOLWENTÓW
2008	1	1		32	0
2009	1	1		15	27

2010	1	1		16	0
2011	1	2	1,21	56	0
2012	1	1	1,48	19	12

Tab. 28 Licea ogólnokształcące

Z uwagi na charakterystyczny układ przestrzenny Gminy Węgliniec, łączna długość trasy dowozu uczniów do szkół w ciągu dnia wynosi 420 km. Obecnie do minimum ograniczono czas oczekiwania uczniów na autobus szkolny. Maksymalnie uczniowie muszą czekać 20 minut na autobus. W tym czasie mogą korzystać z biblioteki szkolnej lub świetlicy. Usługi transportowe świadczą firmy wyłonione w postępowaniach przetargowych.

Na zatrudnionych 122 (dane za 2008 r.) nauczycieli w gminie, 41 to nauczyciele dyplomowani, 58 to nauczyciele mianowani, 21 to nauczyciele kontraktowi, 1 stażysta i 1 nauczyciel bez stopnia. Na terenie szkół działają koła zainteresowań, są to m. in. koła: wokalne, instrumentalne, teatralne, poetyckie, matematyczne, informatyczne, plastyczne, sportowe i inne. W ramach pracy tych kół uczniowie mają możliwości rozwijania swoich talentów oraz ich prezentacji w środowisku.

5. Kultura

Usługi kultury reprezentowane są przez Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Węglińcu. M-GOK realizuje zadania w dziedzinie upowszechniani kultury, wychowania oraz edukacji poprzez: prowadzenie i koordynowanie kółek zainteresowań, zajęć artystycznych oraz sekcji, a także organizowanie imprez artystycznych i rozrywkowych.

W Węglińcu od ponad 15 lat organizowana jest regionalna impreza plenerowa „Święto Grzybów", natomiast w Ruszowie impreza „Jagodowe Lato”.

Do innych placówek kulturalnych zaliczyć można Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną w Węglińcu, filię Gminnej Biblioteki Publicznej i świetlice wiejską w Czerwonej Wodzie, filię Gminnej Biblioteki Publicznej w Jagodzinie. Dom Kultury w Starym Węglińcu oraz Ruszowie, Muzeum Kresów Wschodnich w Węglińcu oraz zespół artystyczny, zespoły muzyczne, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

W gminie zlokalizowane są następujące kościoły:

1) kościół p.w. MB Królowej Polski, z roku 1878 (Węgliniec),
2) kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP (poewangelicki) wybudowany w stylu barokowym w 1784 r (Czerwona Woda),
3) kościół p.w. Matki Boskiej Szkaplerznej z 1518 r. przebudowany w 1678 r., (Stary Węgliniec)
4) kościół p.w. Zmartwychwstania Pańskiego –z 1908 r. (Ruszów),
5) kościół filialny pw. św. Józefa Robotnika (Jagodzin).

6. Ochrona zdrowia

Mieszkańcy gminy korzystają z usług medycznych świadczonych w ośrodkach zdrowia zlokalizowanych w Węglińcu, Czerwonej Wodzie oraz Ruszowie. W Węglińcu pacjentów przyjmuje lekarz rodzinny, pediatra, ginekolog oraz stomatolog, w Czerwonej Wodzie pacjentów przyjmuje lekarz rodzinny, pediatra oraz stomatolog, w Ruszowie przyjmuje lekarz rodzinny oraz stomatolog. W Węglińcu ponadto zlokalizowany jest Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej.

Usługi opieki szpitalnej, w tym poradnie specjalistyczne oraz pogotowie ratunkowe dla mieszkańców Gminy Węgliniec zapewnia Wielospecjalistyczny Szpital - Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Zgorzelcu, ul. Lubańska 11-12. W Węglińcu oraz Ruszowie funkcjonuje apteka, ponadto punkt apteczny zlokalizowany jest w Czerwonej Wodzie. Na terenie gminy brak jest żłobka.

7. Turystyka, sport i rekreacja

Turystyka

Cały obszar Gminy oprócz południowego jej skrawku należącego do Pogórza Izerskiego położony jest na terenie Borów Dolnośląskich. Na południe od Czerwonej Wody usytuowane są najwyższe wzgórza w Gminie – Czartowska Góra o wysokości 246,8 m n. p. m. oraz Góra Wilczyna – 246,7 m n. p. m. Zasadniczą rzeźbę terenu stanowią doliny rzek, równiny moreny dennej i trasy wyższe rzek. Taki charakter ukształtowania terenu powoduje znaczna atrakcyjność pod względem turystycznym. Liczne kompleksy leśne zlokalizowane w północno – zachodniej części Gminy w rejonie Ruszowa i Polany pełnią funkcje rekreacyjne. Charakterystycznym elementem krajobrazu wokół Węglińca są śródleśne stawy hodowlane, a zwłaszcza opuszczone stawy i oczka wodne, gdzie można spotkać piękne stanowiska unikatowych roślin torfowiskowych. Stawy są również ostoją ptactwa wodnego. Wiele stawów charakteryzuje się obfitością ryb i posiada specjalne stanowiska dla wędkarzy. Okolice Węglińca i Ruszowa to także tereny łowieckie, gdzie organizuje się polowania na zwierzynę. Ukształtowanie terenu pozwala na budowę tras wędrówkowych i rowerowych. W lasach na terenie Gminy są wytyczone ścieżki rowerowe. Udostępniają one bez szkody dla środowiska naturalnego walory rekreacyjne i krajobrazowe dla mieszkańców oraz turystów.
Do atrakcji przyrodniczych na terenie Gminy Węgliniec należą również „Ostoja Turystyczno-Przyrodnicza „ASUAN" oraz ścieżka turystyczno-przyrodnicza „Tropami przyrody Borów Dolnośląskich „Stawy Parowskie"".
Do najważniejszych zabytków w gminie Węgliniec należą: kościół ewangelicki, ob. parafialny pw. Wniebowzięcia NMP w Czerwonej Wodzie, kościół parafialny pw. Zmartwychwstania Pana Jezusa oraz kościół ewangelicki pw. Zmartwychwstania Pańskiego (w ruinie) w Ruszowie, kościół ewangelicki, ob. katolicki, parafialny pw. MB Szkaplerznej w Starym Węglińcu, kościół ewangelicki, ob. filialny pw. NMP Królowej Polski w Węglińcu.

Wielkość ruchu turystycznego w mieście jest trudna do oszacowania, gdyż dostępne dane dotyczą tylko stopnia wykorzystania istniejącej bazy noclegowej i nie określają m.in. skali ruchu turystów jednodniowych. Jednakże liczba turystów korzystających z noclegów systematycznie rośnie. W 2007 roku zanotowano 2630 osób korzystających z noclegów, natomiast w 2012 już 9818 osób. W tym czasie liczba turystów zagranicznych wzrosła z 393 do 1140 osób.

ROK	OBIEKTY	MIEJSCA NOCLEGOWE		KORZYSTAJĄCY Z NOCLEGÓW		UDZIELONE NOCLEGI	
		OGÓŁEM	CAŁOROCZNE	OGÓŁEM	TURYŚCI ZAGRANICZNI	OGÓŁEM	TURYŚCI ZAGRANICZNI
2010	1	50	-	95	6	265	15
2011	2	154	154	6007	575	12167	1309
2012	1	50	-	80	-	215	-

Tab. 29 Obiekty turystyczne zbiorowego zakwaterowania

Sport

W gminie funkcjonują następujące obiekty sportowe:

- w Węglińcu znajduje się stadion im. Adama Galanta (nawierzchnia trawiasta z trybunami i zapleczem socjalnym) na którym rozgrywane są mecze ligowe MGKS Górnik Węgliniec oraz UKS ORLIKI - obiekt jest po modernizacji;
- w Czerwonej Wodzie mieszkańcy mogą korzystać z wybudowanego w 2006 roku kompleksu boisk o sztucznej nawierzchni oraz kortu tenisowego; poza kompleksem boisk, w Czerwonej Wodzie jest boisko trawiaste z trybunami i zapleczem socjalnym; n boisku rozgrywane są mecze ligowe Klubu Sportowego Piast; obiekt jest po modernizacji;
- w Ruszowie zlokalizowane jest boisko sportowe którego gospodarzem jest klub sportowy KS VICTORIA Ruszów, a od 2009 roku, przy szkole podstawowej i gimnazjum funkcjonuje

kompleks boisk sportowych o sztucznej nawierzchni wraz z zapleczem socjalnym, zrealizowany w ramach rządowego programu „Moje boisko Orlik 2012";
- boiska wielofunkcyjne znajdują się w Zielonce, Starym Węglińcu i Jagodzinie.

Gmina dysponuje również kompleksem boisk o sztucznej nawierzchni, kortu tenisowego i pełno wymiarowej sali gimnastycznej z areną główną do piłki ręcznej przy szkole w Węglińcu, kompleksem boisk o sztucznej nawierzchni, kortu tenisowego i sali treningowej przy szkole w Czerwonej Wodzie, boiskiem do piłki nożnej przy szkole w Starym Węglińcu oraz sali gimnastycznej i boiska przy szkole w Ruszowie.
Na terenie gminy Węgliniec działają następujące kluby sportowe: Miejsko-Gminny Klub Sportowy GÓRNIK Węgliniec (klub piłki nożnej, drużyna seniorów); Uczniowski Klub Sportowy ORLIKI (drużyny piłki nożnej młodzików i juniorów), Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej w Węglińcu(gry zespołowe i lekkoatletyka), Uczniowski Klub Sportowy "Olimpia" przy Gimnazjum w Węglińcu (koszykówka), Klub Sportowy PIAST Czerwona Woda (klub piłki nożnej, dwie drużyny juniorów i seniorów), Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej w Czerwonej Wodzie (drużyna zapasów), Klub Sportowy VICTORIA Ruszów (klub piłki nożnej, dwie drużyny juniorów i seniorów), Uczniowski Klub Sportowy "MIKRO" przy Szkole Podstawowej w Ruszowie (drużyna piłki nożnej i unihokeja), Uczniowski Klub Sportowy "Jastrzębie" przy Gimnazjum w Ruszowie (drużyna piłki nożnej).

Rekreacja
Baza rekreacyjno-wypoczynkowa na terenie gminy reprezentowana jest obecnie przez:
- Ośrodek Agroturystyczny "JAGODA" ul. Kuźniczyska 16 A, Czerwona Woda - 5 miejsc noclegowych w domkach turystycznych w sezonie od 01.05 – 30.09 plus pole namiotowe na 200 stanowisk, kąpielisko, tenis stołowy, boisko do koszykówki/siatkówki, wypożyczalnia sprzętu wodnego, plac zabaw dla dzieci, bar,
- Gospodarstwo Agroturystyczne "U JASINKA" Kościelna Wieś 59 - 6 miejsc noclegowych całorocznych, boisko do koszykówki/siatkówki, wypożyczalnia rowerów, możliwość wypożyczenia samochodu, nauka jazdy konnej, kilkudniowe rajdy konne, wynajem bryczki,
- Willa "DAKO" ul. Leśna 2, Ruszów- 20 miejsc noclegowych całorocznych, tenis stołowy, boisko do koszykówki/siatkówki, wypożyczalnia rowerów, sala konferencyjna, jadalnia z pełnym wyżywieniem,
- Gospodarstwo Agroturystyczne ul. Kuźniczyska 16 A, Czerwona Woda - 9 miejsc noclegowych całorocznych, kąpielisko, tenis stołowy, boisko do koszykówki/siatkówki, wypożyczalnia sprzętu wodnego, plac zabaw dla dzieci, parking strzeżony.

8. Gospodarka i rynek pracy

Struktura zatrudnienia, podmioty gospodarki, największe zakłady

Głównymi pracodawcami w Węglińcu są: PKP S.A, Nadleśnictwo Węgliniec oraz gminne jednostki organizacyjne. W bliskiej odległości od Węglińca znajduje się Specjalną Strefa Ekonomiczna w Wykrotach (gmina Nowogrodziec). Funkcjonujące w strefie zakłady produkcyjne w dużej mierze zatrudniają mieszkańców gminy Węgliniec. Nie bez znaczenia jest rozwój mikroprzedsiębiorstw. Na podstawie danych z ewidencji działalności gospodarczej, w Węglińcu zarejestrowanych jest 181 podmiotów gospodarczych (dane za 2008 r.).

Biorąc pod uwagę przestrzenną koncentrację prowadzonej działalności gospodarczej miejscowość Ruszów jest, po mieście Węgliniec, druga w kolejności pod względem zlokalizowanych podmiotów. Znajdują się tu przede wszystkim podmioty powiązane z zasobami leśnymi, jednostki działające w handlu i budownictwie. Biorąc pod uwagę formę organizacyjną zarejestrowanych jednostek gospodarczych formą dominującą jest prowadzenie działalności przez osoby fizyczne. Zwraca natomiast uwagę niski udział spółek prawa handlowego. Głównym źródłem utrzymania w miejscowości Ruszów jest działalność usługowa i handlowa oraz sektor przetwórstwa drewna. W Ruszowie

zarejestrowanych jest 107 firm (dane za 2008 r.), w tym trzy spółki prawa handlowego. W 90% są to mikro-przedsiębiorstwa, zatrudniające nie więcej niż 10 osób.

W Starym Węglińcu nie ma większych zakładów przemysłowych. Mieszkańcy znajdują zatrudnienie głównie w nadleśnictwach, w pobliskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej oraz w firmach zlokalizowanych głównie w Ruszowie, Węglińcu i Zgorzelcu. Na podstawie danych z ewidencji działalności gospodarczej, w miejscowości Stary Węgliniec, zarejestrowanych jest 51 podmiotów gospodarczych (dane za 2008 r.).

W Czerwonej Wodzie znajdują się złoża gliny kaolinowej. Działa tu zakład wydobywczy Bolesławieckich Zakładów Materiałów Ogniotrwałych. W samej Czerwonej Wodzie nie ma większych zakładów przemysłowych. Jednakże od wschodu miejscowość graniczy bezpośrednio ze Specjalną Strefą Ekonomiczną w Wykrotach (gmina Nowogrodziec). Funkcjonujące w strefie zakłady produkcyjne w dużej mierze zatrudniają mieszkańców Czerwonej Wody. Na podstawie danych z ewidencji działalności gospodarczej, w Czerwonej Wodzie, zarejestrowane są 52 podmioty gospodarcze (dane za 2008 r.).

W Jagodzinie nie ma większych zakładów przemysłowych. Mieszkańcy znajdują zatrudnienie głównie w nadleśnictwach, w pobliskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej oraz w firmach zlokalizowanych głównie w Ruszowie, Węglińcu, Żarach i Zgorzelcu. Na podstawie danych z ewidencji działalności gospodarczej, w miejscowości Jagodzin, zarejestrowanych jest 19 podmiotów gospodarczych (dane za 2008 r.).

W 2013 r. istniało 697 podmiotów zarejestrowanych w KRUPGN REGON (największy wzrost w latach 2001 - 2011). Niekorzystnym zjawiskiem jest spadek liczby podmiotów w przemyśle oraz handlu. Największa liczba podmiotów jest w dziale obsługa nieruchomości i firm (194 podmioty) co stanowi 27,8 % ogółu firm, następnie handel i naprawy (162 podmioty) 23,2 %, budownictwo (81 podmiotów) 11,6 % oraz przemysł (44 podmioty) 6,3 %.

Zdecydowana większość to podmioty nieduże zatrudniające poniżej 10 osób (674 podmioty co stanowi prawie 96,7 % ogółu podmiotów) wśród których dominują osoby fizyczne (386 podmiotów) prowadzące własna działalność. W gminie Węgliniec w 2013 roku było 17 średnich i 6 dużych podmiotów zatrudniających minimum 50 osób.

ROK	OGÓŁEM	PRYWATNE	OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ	PRZEMYSŁ	BUDOWNICTWO	HANDEL I NAPRAWY	HOTELE I RESTAURACJE	TRANSPORT, GOSPODARKA MAGAZYNOWA I ŁĄCZNOŚĆ	POŚREDNICTWO FINANSOWE	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI I FIRM, NAUKA
1997	477	466	-	-	-	-	-	-	-	-
1998	516	503	-	-	-	-	-	-	-	-
1999	502	488	-	-	-	-	-	-	-	-
2000	477	461	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	488	473	398	-	-	-	-	-	-	-
2002	568	527	414	-	-	-	-	-	-	-
2003	573	532	414	-	-	-	-	-	-	-
2004	566	525	401	-	-	-	-	-	-	-
2005	582	541	412	-	-	-	-	-	-	-
2006	580	537	404	-	-	-	-	-	-	-
2007	593	547	414	54	54	201	17	34	9	104
2008	668	594	433	55	58	202	20	38	12	158
2009	676	606	421	48	74	181	21	39	11	154
2010	706	643	431	49	80	182	21	37	11	168
2011	724	664	428	49	83	175	21	36	10	185
2012	694	631	393	48	81	152	19	31	7	187
2013	697	632	386	44	81	162	18	27	6	194

Tab. 30 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w KRUPGN REGON wg sekcji

ROK	OGÓŁEM	9 I MNIEJ	OD 10 DO 49	50 I WIĘCEJ
2007	593	569	18	6
2008	668	642	20	6
2009	676	649	22	5
2010	706	680	21	5
2011	724	697	22	5
2012	694	670	18	6
2013	697	674	17	6

Tab. 31 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON wg liczby pracujących

Do największych zakładów pracy na terenie gminy należą:

Lp.	Nazwa firmy	Rodzaj działalności
1	Unicom Rubber Processing Sp. z o.o. Zielonka 17, 59 – 940 Węgliniec	produkcja mieszanek gumowych, regeneratorów gumowych itp.
2	HDM Spółka j.v. ul. Świerczewskiego 5 59 – 950 Ruszów	okna i drzwi pcv, panele
3	Zakład Pracy Chronionej AGROBUD ul. Świerczewskiego 5, 59 – 950 Ruszów	odzież ochronna
4	NOAK Elementy Budowlane Sp. z o.o. ul. Sokorskiego 4, 59 – 940 Węgliniec	okna drewniane
5	Przedsiębiorstwo Handlowo- Usługowe "CHANTAL" ul. II AWP 6, 59 – 950 Ruszów	autoryzowany dealer Husgvarna
6	STOLBUD Sp. z o.o. ul. Świerczewskiego 5, 59 – 950 Ruszów	przetwórstwo drewna
7	WORLD STREET Spółka z o.o. ul. Główna 1, Stary Węgliniec 59 – 940 Węgliniec	przetwórstwo drewna
8	DDOKP Węzeł kolejowy w Węglińcu	przewóz towarów i pasażerów
9	DREWTRANS Władysław Proc ul. Skrajna 59 – 940 Węgliniec	transport ciężarowy
10	BZMO Kopalnia w Czerwonej Wodzie	przemysł wydobywczy

Tab. 32 Najważniejsi inwestorzy

Handel, gastronomia i usługi rzemiosła

Usługi handlowe są przeciętnie rozwinięte oraz nierównomiernie rozmieszczone. Istnieją 33 obiekty handlowe w tym: 15 w Węglińcu (w tym 1 dyskont Biedronka), 6 w Ruszowie, 4 w Czerwonej Wodzie, 4 w Starym Węglińcu, 1 w Zielonce, 1 w Jagodzinie, 1 w Piasecznej oraz 1 w Kościelnej Wsi (86 punktów usługowych – (sklepów i hurtowni) zatrudniających 138 osób, stan na 31.12.2003 r. (GUS), wg ankiety w 2009 r. jest 58 sklepów).

Na terenie gminy działają 2 stacje paliw (Węgliniec, Ruszów) w oraz 3 targowiska w Węglińcu, Ruszowie i Czerwonej Wodzie. Usługi gastronomii są słabo rozwinięte, na obszarze gminy funkcjonują tylko 3 obiekty gastronomiczne (z tego 1 Węglińcu i 2 w Ruszowie).

Usługi rzemieślnicze reprezentowane są nielicznie, głównie warsztaty samochodowe, piekarnie, usługi stolarskie, remontowo – budowlane.

Na terenie Gminy Węgliniec można odnotować:

a) wzrost ilości podmiotów gospodarczych przy jednoczesnym spadku ilości zatrudnionych w nich osób; zjawisko to może oznaczać fakt powstawania nowych, małych firm w danym sektorze oraz redukcję zatrudnienia w istniejących już firmach,

b) w większości, nowe powstające firmy w danych sektorach to małe i średnie przedsiębiorstwa, najbardziej mobilne na rynku pracy i z punktu widzenia integracji z Unią Europejską jest to bardzo korzystna tendencja, do nich właśnie będzie kierowana pomoc strukturalna w ramach programów operacyjnych.

9. Rolnictwo

(opracowano według Planu Urządzeniowo-Rolnego Gminy Węgliniec, opracowanie Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu, 2008 r.)

Na terenie gminy Węgliniec znajduje się 369 gospodarstw rolnych prowadzących produkcję na 1 375,46 ha gruntów własnych i dzierżawionych. Ludność utrzymuje się głównie z pracy poza rolnictwem. Praca we własnym gospodarstwie rolnym jest głównym źródłem dochodów dla 54 osób w wieku produkcyjnym. Na obszarze gminy najwięcej jest gleb słabej jakości (klas V-VI). Jest ich 72,4%. Użytków rolnych średniej jakości (klas IV) jest 27,5% (774,06 ha). Warunki glebowe do prowadzenia produkcji rolniczej są słabe, niższe niż średnia dla Dolnego Śląska. Wśród użytków rolnych dominują użytki zielone, które stanowią 67,6% powierzchni użytków rolnych.
Lasy i zadrzewienia zajmują największe powierzchnie w gminie. Jest ich 28 422,41 ha, a lesistość wynosi ponad 82%.
Pod względem bonitacji w gminie Węgliniec najwięcej jest gleb słabej jakości.

- grunty dobrej jakości klas I-III zajmują powierzchnię 2,01 ha i stanowią 0,1% powierzchni użytków rolnych,
- grunty średniej jakości, klasy IV, zajmują 774,06 ha i stanowią 27,5% powierzchni użytków rolnych,
- grunty słabej jakości, klas V i VI, zajmują 2 041,99 ha i stanowią 72,4% powierzchni użytków rolnych.

Największe powierzchnie w użytkach rolnych zajmują gleby murszowe, mineralne (35% powierzchni użytków rolnych). Są to mursze zalegające średniogłęboko i płytko na piaskach. Większość tych gleb zajęta jest przez użytki zielone. Piaski murszaste tworzą gleby na 25% powierzchni użytków rolnych, a gleby pseudobielicowe na 10%. Mady, przeważnie glejowe, zajmują również około 10% powierzchni użytków rolnych. Gleby te występują w dolinach cieków i użytkowane są jako użytki zielone. Czarne ziemie to około 5% powierzchni użytków rolnych
Pod względem skali trudności do uprawy w gminie Węgliniec przeważają gleby lekkie i bardzo lekkie w uprawie. Gleby średniociężkie w uprawie stanowią 35% powierzchni gruntów ornych. Są to gleby wytworzone z glin lekkich pylastych. W gminie Węgliniec nie ma natomiast gleb ciężkich do uprawy. W gminie nie występuje problem erozji wodnej i wietrznej, co związane jest z nizinną rzeźbą terenu i stosunkowo małymi deniwelacjami. Gleby podatne na erozję wodną są zalesione.
Wskaźnikiem oceniającym w sposób syntetyczny jakość warunków naturalnych produkcji rolniczej jest wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej według metody opracowanej przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Gminy o najlepszych warunkach naturalnych produkcji rolniczej w metodzie tej osiągają maksymalnie 100 punktów. Wskaźnik ten dla gminy Węgliniec wynosi 58,1 punktów i jest on niższy od średniej dla województwa dolnośląskiego (76,3 pkt.) i średniej wartości wskaźnika dla Polski (66,6 pkt.).

Struktura własności

Największy udział we władaniu gruntami na terenie gminy ma sektor publiczny. Gospodaruje on na powierzchni 31 241,14 ha (94,4% powierzchni gminy). Na powierzchnię tę składają się 29 758,27 ha gruntów Państwowych Gospodarstw Leśnych (89,9% powierzchni gminy), 787,77 ha gruntów Agencji Nieruchomości Rolnych (2,4%), 292,51 ha własności komunalnej (0,9%) oraz 402,59 ha gruntów pozostałych (1,2%).
Sektor prywatny gospodaruje na powierzchni 1 855,40 ha (5,6% powierzchni gminy). Na powierzchnię tę składa się 1 150,23 ha gruntów prywatnych gospodarstw rolnych (3,5%) oraz 238,77

ha nieruchomości rolnych o powierzchni poniżej 1,0 ha, niebędących gospodarstwami rolnymi (0,7%).
Gruntów spółdzielni jest 0,40 ha, a pozostałe grunty sektora prywatnego to 466,00 ha (1,4%).
W 3 obrębach ewidencyjnych (Stary Węgliniec, Ruszów i Okrąglica) ponad 95,0% ogólnej powierzchni gruntów stanowi własność sektora publicznego. W dwóch dalszych udział tego sektora przekracza 80% (Piaseczna, Jagodzin). Najwięcej gruntów Agencji Nieruchomości Rolnych położonych jest w obrębach Czerwona Woda (407,40 ha) i Stary Węgliniec (113,60 ha). Między 50 a 100 ha gruntów ANR jest w obrębach Piaseczna, Jagodzin, Kościelna Wieś i Ruszów. W Okrąglicy powierzchnia ta jest bardzo mała (3,55 ha)

Rolnictwo indywidualne.
Prywatne gospodarstwa rolne (łącznie 369 na terenie Gminy Węgliniec) zajmują powierzchnię 1 375,46 ha. Ilościowo najwięcej prywatnych gospodarstw rolnych jest w Czerwonej Wodzie (145), Ruszowie (74) i Starym Węglińcu (62). Z największą średnią powierzchnią gospodarstw mamy do czynienia w obrębach: Kościelna Wieś (5,07 ha gruntów własnych i dzierżawionych) oraz Piaseczna (4,70 ha). Natomiast przeciętnie najmniejsze gospodarstwa są w obrębie Okrąglica (2,79 ha). Gospodarstw bardzo małych, o powierzchni poniżej 4,99 ha gruntów własnych i dzierżawionych, jest 305 i stanowią one 82,7% ogólnej liczby gospodarstw. Są to głównie gospodarstwa nietowarowe, pełniące funkcje socjalne. Średnia powierzchnia w tej grupie to 2,19 ha. Gospodarują one na powierzchni 667,10 ha, co stanowi 48,5% ogólnej powierzchni gruntów użytkowanych przez gospodarstwa prywatne. Gospodarstw powyżej 15,0 ha jest 13 (3,5% ogólnej liczby gospodarstw). Gospodarują one na powierzchni 279,22 ha, co stanowi 20,3% gruntów własnych i dzierżawionych prywatnych gospodarstw rolnych.
Z wyżej przedstawionych danych wynika, że na terenie gminy Węgliniec liczebnie i powierzchniowo dominują gospodarstwa bardzo małe, pełniące głównie funkcje socjalne. Grupa większych gospodarstw towarowych jest tu mała, a ich średnia powierzchnia wynosząca 21,52 ha gruntów własnych i dzierżawionych jest zbyt mała jak na niską jakość gleb w gminie. Nie ma tu w ogóle indywidualnych gospodarstw rolnych większych niż 50 ha.

Melioracje wodne.
Na melioracje podstawowe na terenie gminy składa się 58,70 km cieków podstawowych, z czego 31,70 km jest w zarządzie Dolnośląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu, a pozostałe cieki o długości 27,00 km są w zarządzie Administracji Lasów Państwowych.
Odbudowy wymaga 3,20 km cieków (5,5%). Pozostałe wymagają bieżącej konserwacji. Stan urządzeń melioracji podstawowej określany jest jako średni.

Na melioracje wodne szczegółowe składają się sieci drenarskie na użytkach rolnych oraz rowy melioracji szczegółowej o długości 94,88 km tworząc razem obszar zmeliorowany o powierzchni 898,97 ha (31,7% powierzchni użytków rolnych).

Produkcja roślinna.
Struktura zasiewów gminy Węgliniec jest bardzo uproszczona. Dominują zboża, których udział wynosi 90,0%, a okopowe stanowią resztę tj. 10,0% powierzchni zasiewów. Wśród zbóż na pierwszym miejscu jest żyto, które zajmuje 69,0% powierzchni zasiewów. Na drugim miejscu jest owies (15,0%). Pszenicę uprawia się tylko w trzech wsiach (Czerwona Woda, Ruszów i Stary Węgliniec) i stanowi ona 5,0% powierzchni zasiewów. Pszenżyto to tylko 1% zasiewów gminy. Wśród okopowych całość powierzchni przeznaczona jest pod uprawę ziemniaków. Uzyskiwane, przeciętne plony są na niskim poziomie. Na przykład średni plon pszenicy w gminie wynosi 2,0 t/ha, żyta 2,4 t/ha, pszenżyta 2,09 t/ha, owsa 2,0 t/ha, ziemniaków 27,0 t/ha.

Produkcja zwierzęca

Produkcję zwierzęcą na terenie Gminy Węgliniec obliczono w sztukach fizycznych oraz sztukach dużych (500 kg) na 100 ha UR. Stwierdzono, że obsada inwentarza wynosi 24,2 SD/100 ha UR.
Jest to poziom niski, świadczący o tym, że gospodarstwa rolne, pomimo nadwyżki siły roboczej, rezygnują z chowu zwierząt na rzecz produkcji roślinnej i to produkcji niewymagającej dużego nakładu pracy siły żywej (głównie uprawa zbóż). Niska obsada zwierząt dotyczy przede wszystkim takich wsi jak Piaseczna (3,0 SD/100 ha UR) i Czerwona Woda (15,8 SD/100 ha UR). Duża obsada zwierząt występuje w Jagodzinie (74,2 SD/100 ha UR) i Ruszowie (67,9 SD/100 ha UR).
W gminie Węgliniec istnieje 1915,46 ha łąk i pastwisk (67,6% powierzchni użytków rolnych), co stwarza dobre warunki do rozwoju chowu bydła. Pomimo tego obsada bydła w gospodarstwach wynosi tylko 7,8 SD/100 ha użytków rolnych, podczas gdy obsada trzody chlewnej 10,1 SD/100 ha UR. Bardzo niska obsada bydła jest przyczyną rezygnacji przez rolników z uprawy użytków zielonych, co prowadzi do ich postępującej degradacji. Są one w znacznej części niekoszone i stopniowo ulegają zakrzaczeniu.

Obsługa rolnictwa.
Rolnicy z gminy Węgliniec zaopatrują się w środki do produkcji rolniczej poza terenem swojej gminy, w najbliższych większych miejscowościach: Bolesławcu, Lubaniu, Lwówku Śląskim, Zgorzelcu i Żaganiu. Usługi weterynaryjne świadczone są przez weterynarzy w Węglińcu i Iłowej.
Produkty rolnicze sprzedawane są do następujących miejscowości:
- mleko sprzedawane jest głównie do mleczarni w Bolesławcu,
- zboża do objazdowych punktów skupu z odbiorem u rolnika lub do Gierałtowca w gminie Nowogrodziec,
- żywiec trafia do objazdowych skupów zwierząt, małej rzeźni w Ruszowie, rzeźni w Małej Wsi Dolnej koło Sulikowa lub Pisarzowic w gminie Lubań.

Najbliższe zakłady przemysłu rolno-spożywczego to trzy piekarnie w Węglińcu oraz zakład przerobu mięsa z półtusz w Ruszowie.
Wyposażenie w urządzenia obsługi rolnictwa na terenie gminy jest niskie. Rolnicy sprzedają swoje produkty rolnicze poza terenem własnej gminy. Część ludności wiejskiej prowadzi działalność pozarolniczą.

Tab. 33 Klasyfikacja użytków rolnych w Gminie Węgliniec (Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta Węgliniec).

Lp.	Obręb geodezyjny	Jedn.	Grunty orne w klasach bonitacyjnych (R)									Użytki zielone w klasach bonitacyjnych (Ł, Ps)						Łącznie GO i UZ w ha
			I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	Razem	II	III	IV	V	VI	Razem	
1.	Czerwona Woda	ha	-	-	-	0,26	7,07	1,85	263,25	49,89	**322,32**	-	1,42	244,43	215,46	50,74	**512,05**	
		%	-	-	-	0,08	2,19	0,57	81,67	15,48	**100,00**	-	0,28	47,74	42,08	9,91	**100,00**	
2.	Jagodzin	ha	-	-	-	-	-	7,02	57,86	4,43	**69,31**	-	-	79,16	79,71	3,59	**162,46**	
		%	-	-	-	-	-	10,13	83,48	6,39	**100,00**	-	-	48,73	49,06	2,21	**100,00**	
3.	Kościelna Wieś	ha	-	-	-	-	-	2,17	37,52	5,55	**45,24**	-	0,33	31,15	79,75	21,38	**132,61**	
		%	-	-	-	-	-	4,80	82,94	12,27	**100,00**	-	0,25	23,49	60,14	16,12	**100,00**	
4.	Okrąglica	ha	-	-	-	-	-	-	4,18	0,10	**4,28**	-	-	6,91	19,37	6,30	**32,58**	
		%	-	-	-	-	-	-	97,66	2,34	**100,00**	-	-	21,21	59,45	19,34	**100,00**	
5.	Piaseczna	ha	-	-	-	-	-	-	26,63	25,61	**52,24**	-	-	4,28	86,78	61,36	**152,42**	
		%	-	-	-	-	-	-	50,98	49,02	**100,00**	-	-	2,81	56,93	40,26	**100,00**	
6.	Ruszów	ha	-	-	-	-	-	3,41	140,26	-	**143,67**	-	-	155,57	386,90	64,55	**607,02**	
		%	-	-	-	-	-	2,37	97,63	-	**100,00**	-	-	25,63	63,74	10,63	**100,00**	
7.	Stary Węgliniec	ha	-	-	-	-	-	0,85	67,51	34,96	**103,32**	-	-	83,89	125,54	82,08	**291,51**	
		%	-	-	-	-	-	0,82	65,34	33,84	**100,00**	-	-	28,78	43,07	28,16	**100,00**	
8.	Węgliniec	ha	-	-	-	-	-	-	1,99	14,55	**16,54**	-	-	1,51	2,75	-	**4,26**	
		%	-	-	-	-	-	-	12,03	87,97	**100,00**	-	-	35,45	64,55	-	**100,00**	
Razem gmina		ha	-	-	-	**0,26**	**7,07**	**15,30**	**599,20**	**135,09**	**756,92**	-	**1,75**	**606,90**	**996,26**	**290,00**	**1894,91**	
		%	-	-	-	**0,03**	**0,93**	**2,02**	**79,16**	**17,85**	**100,00**	-	**0,09**	**32,03**	**52,58**	**15,30**	**100,00**	

Użytkowanie gruntów	Czerwona Woda	Jagodzin	Kościelna Wieś	Okrąglica	Piaseczna	Ruszów	Stary Węgliniec	Węgliniec	Razem w Gminie
Użytki rolne									
R	458,94	67,61	41,86	4,28	40,18	153,19	97,76	15,90	
Ł	248,96	95,38	42,78	16,44	66,30	400,09	187,00	4,26	
Ps	254,43	66,96	89,64	16,15	80,48	172,49	102,18	0,00	
S-R	5,29	1,28	2,65	0,00	0,71	2,87	3,14	0,25	
S-Ł	0,57	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
S-Ps	0,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
suma	**968,81**	**231,23**	**176,93**	**36,87**	**187,67**	**728,64**	**390,08**	**20,41**	
Lasy i zadrzewienia									
Ls	1535,00	360,90	310,18	805,58	671,53	14302,67	10488,55	660,01	
Lz	14,37	0,16	0,44	0,00	2,94	0,63	18,76	18,20	
Lz-Ps	3,51	0,06	0,20	0,00	2,71	0,83	1,41	0,00	
Lz-R	0,63	0,42	0,73	0,00	11,35	0,30	2,41	0,00	
Lz-Ł	2,14	0,00	0,00	0,00	2,93	2,05	0,92	0,00	
suma	**1555,65**	**361,54**	**311,55**	**805,58**	**691,46**	**14306,48**	**10512,05**	**678,21**	
Grunty budowlane i zabudowane									
B-Ł	3,58	0,37	0,06	0,00	0,70	2,57	4,06	0,00	
B	2,04	3,70	1,31	0,18	0,37	11,04	3,22	39,01	
Bi	0,89	0,00	0,03	0,00	0,00	4,21	1,23	11,94	
Ba	4,64	10,14	0,00	4,43	0,00	1,01	10,98	1,08	
B-Ps	11,31	4,86	2,01	1,99	10,42	16,63	5,17	0,00	
B-R	32,58	8,60	8,20	0,00	0,53	31,10	33,97	0,01	
Bz	4,73	0,56	0,00	0,00	0,69	4,26	3,99	7,55	
Bp	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00	2,21	0,90	4,68	
B-Ls	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,67	0,00	0,00	
suma	**60,07**	**28,23**	**11,61**	**6,60**	**12,71**	**73,70**	**63,52**	**64,27**	
Użytki kopalne	**9,98**	**0,00**	**0,00**	**8,74**	**0,14**	**0,00**	**12,70**	**0,00**	

Tereny komunikacji drogi	71,73	15,48	13,57	6,20	20,21	49,98	43,24	19,38	
Tereny komunikacji koleje	22,83	3,35	5,52	9,81	5,59	29,21	101,92	75,38	
Tereny komunikacji	**94,56**	**18,83**	**19,09**	**16,01**	**25,80**	**79,19**	**145,16**	**94,76**	
Wody śródlądowe									
W	4,82	3,08	4,30	0,64	4,78	11,08	5,70	0,40	
Ws	3,84	0,00	0,00	0,00	0,00	6,26	0,00	0,00	
Wp	4,10	1,21	2,88	0,80	2,10	8,05	13,27	0,00	
Wr	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Wsr-R	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,39	
Wsr	5,13	0,00	0,59	0,00	0,00	159,39	415,93	2,07	
Wsr-Ls	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,58	0,00	0,00	
Wsr-Ps	1,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Wsr-Ł	0,60	0,06	0,00	0,00	0,00	10,93	0,00	0,00	
suma	**19,72**	**4,35**	**7,77**	**1,44**	**6,88**	**197,29**	**434,90**	**2,86**	
Nieużytki, grunty inne									
N	36,11	1,54	3,31	10,19	8,99	95,94	188,55	9,79	
Ti	0,00	0,00	0,80	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	
Tr	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,66	0,00	
suma	**36,11**	**1,54**	**4,11**	**10,19**	**8,99**	**96,70**	**189,21**	**9,79**	
powierzchnia obrębu (100 %)	**2744,90**	**645,72**	**531,06**	**885,43**	**933,65**	**15482,00**	**11474,62**	**870,30**	

Tab. 34 Użytkowanie gruntów na terenie Gminy Węgliniec (Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta Węgliniec).

Ryc. 14. Użytkowanie gruntów w poszczególnych obrębach na terenie Gminie Węgliniec (Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta Węgliniec).

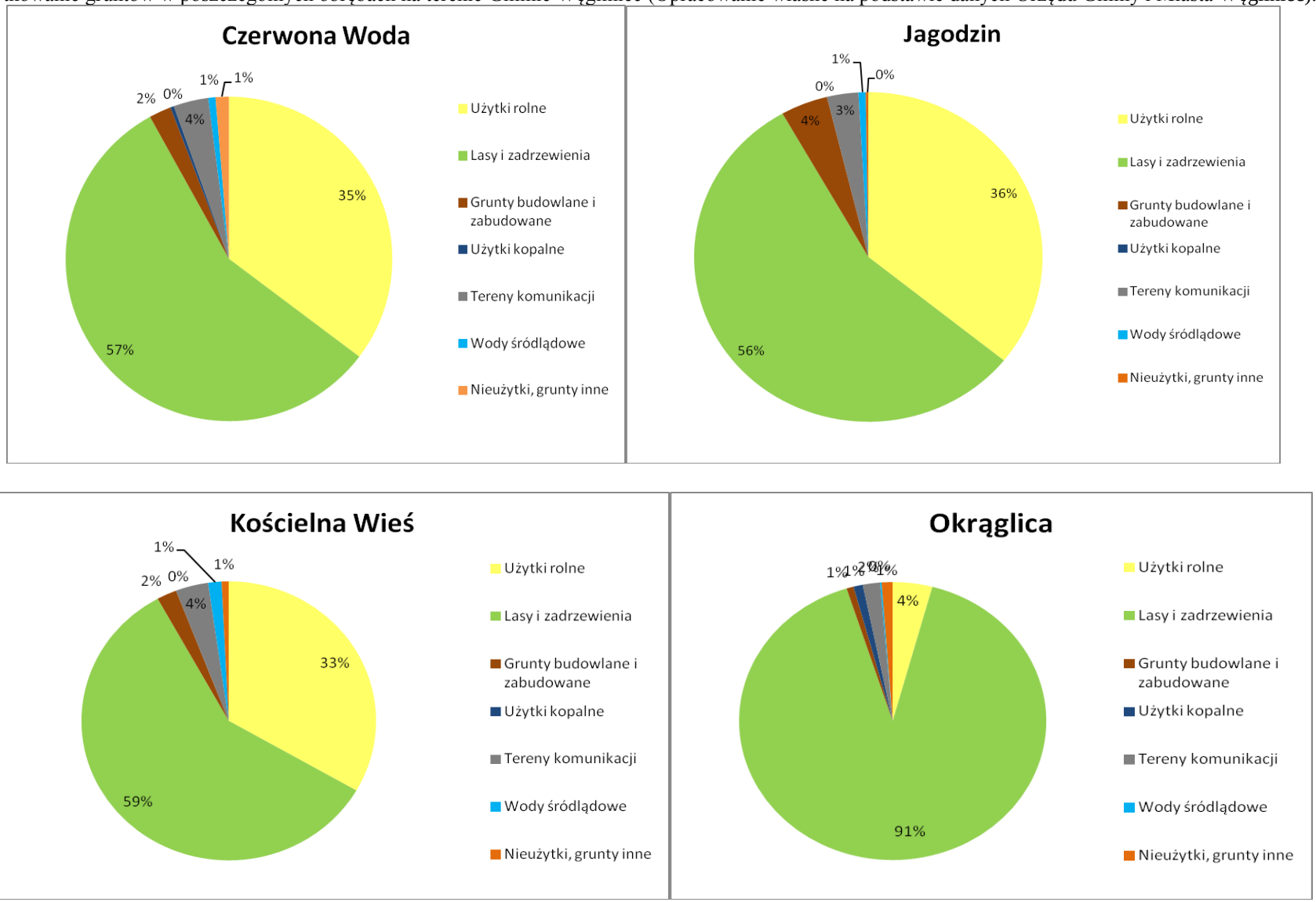

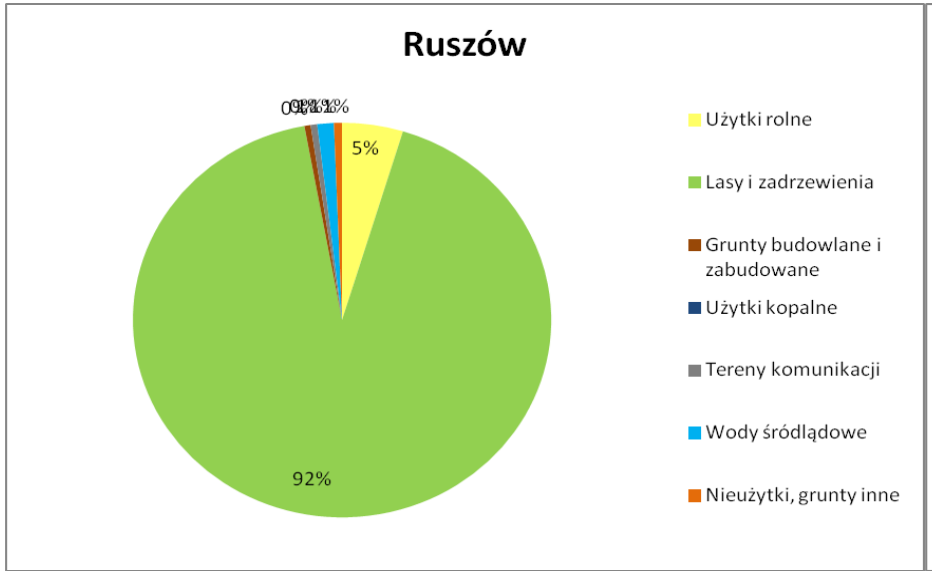
Ruszów
5%
92%
Użytki rolne
Lasy i zadrzewienia
Grunty budowlane i zabudowane
Użytki kopalne
Tereny komunikacji
Wody śródlądowe
Nieużytki, grunty inne

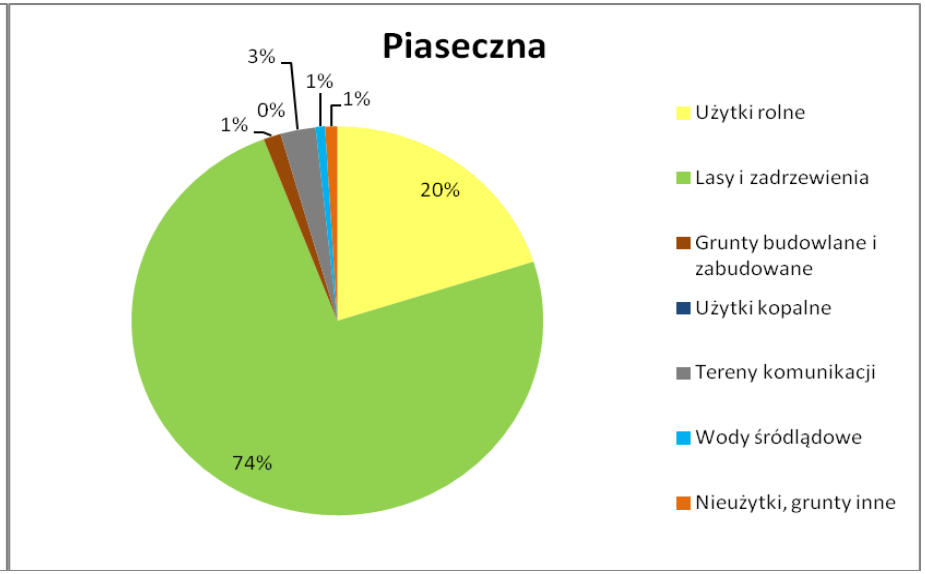
Piaseczna
3%
1%
1%
0%
1%
20%
74%
Użytki rolne
Lasy i zadrzewienia
Grunty budowlane i zabudowane
Użytki kopalne
Tereny komunikacji
Wody śródlądowe
Nieużytki, grunty inne

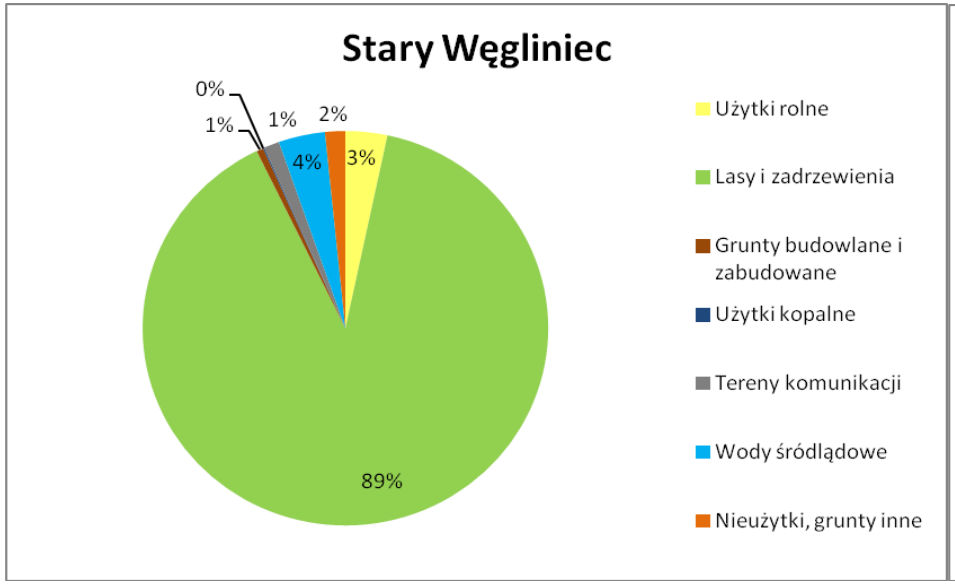
Stary Węgliniec
0%
1%
1%
2%
4%
3%
89%
Użytki rolne
Lasy i zadrzewienia
Grunty budowlane i zabudowane
Użytki kopalne
Tereny komunikacji
Wody śródlądowe
Nieużytki, grunty inne

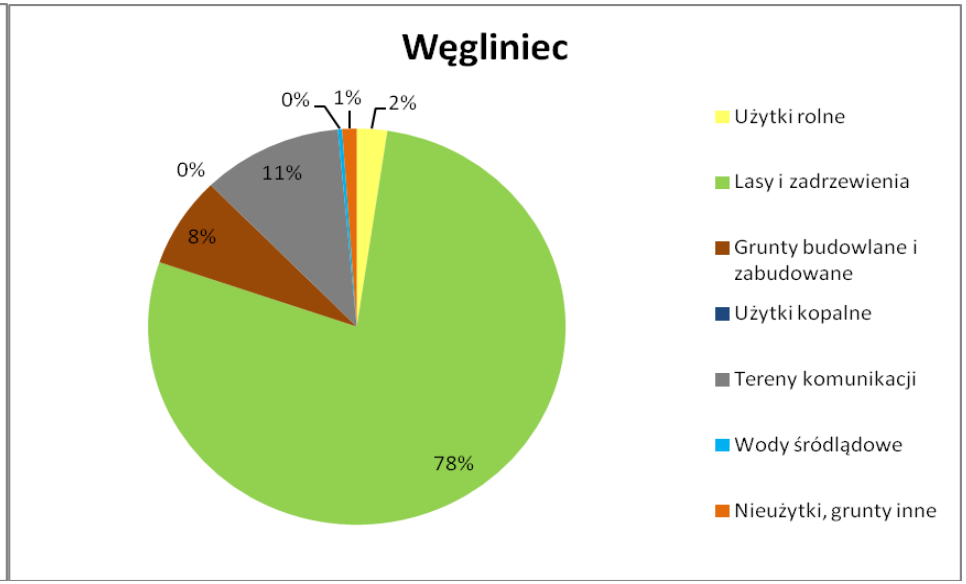
Węgliniec
0%
1%
2%
0%
11%
8%
78%
Użytki rolne
Lasy i zadrzewienia
Grunty budowlane i zabudowane
Użytki kopalne
Tereny komunikacji
Wody śródlądowe
Nieużytki, grunty inne

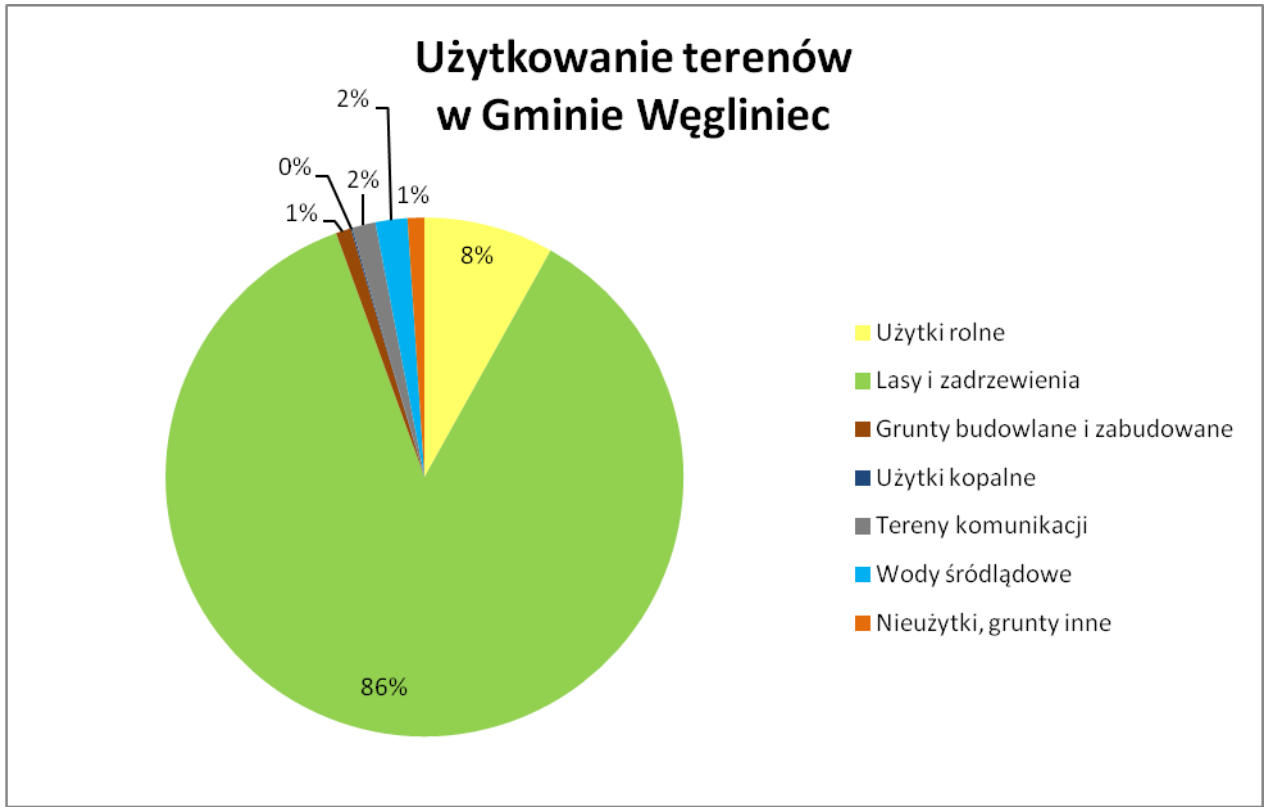
Użytkowanie terenów
w Gminie Węgliniec
2%
0%
2%
1%
1%
8%
86%
Użytki rolne
Lasy i zadrzewienia
Grunty budowlane i zabudowane
Użytki kopalne
Tereny komunikacji
Wody śródlądowe
Nieużytki, grunty inne

5. KOMUNIKACJA

1. Komunikacja drogowa

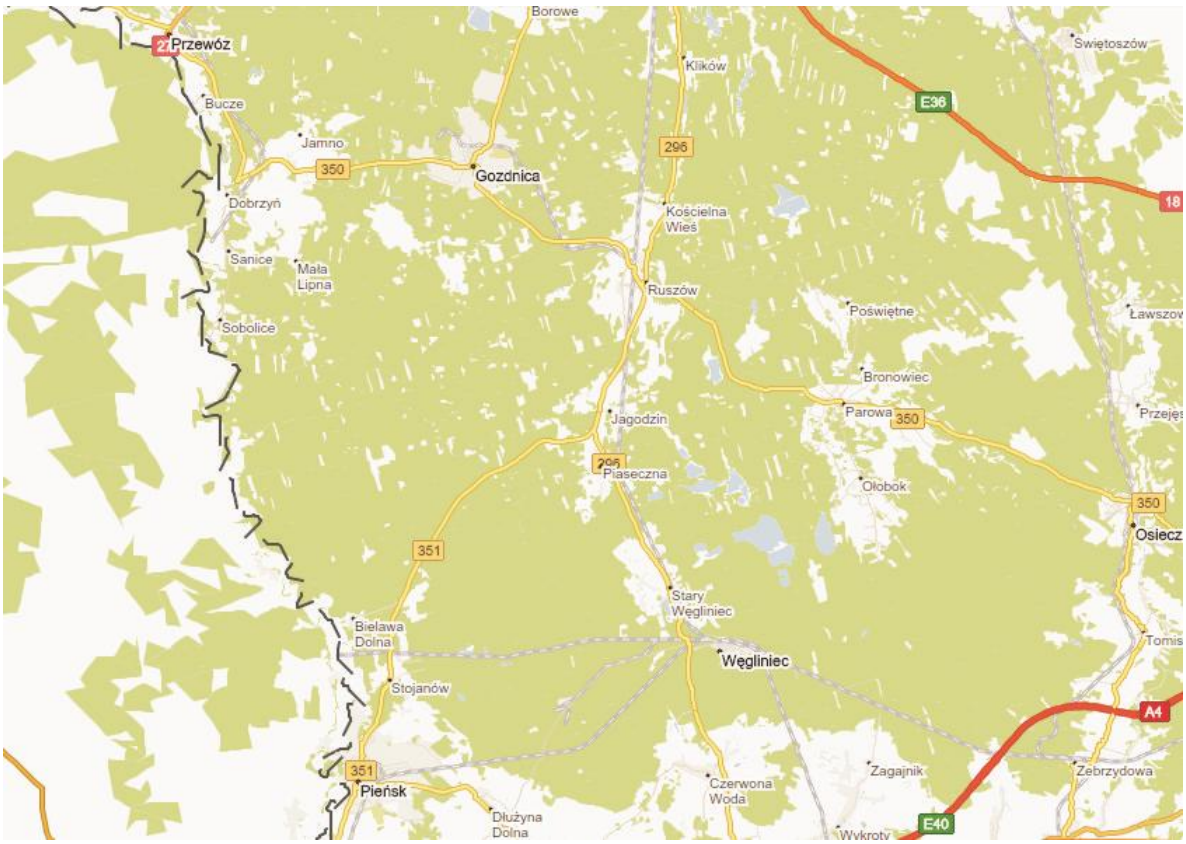

Ryc. 15 Układ komunikacji drogowej na terenie Gminy Węgliniec

Na układ komunikacji drogowej na terenie Gminy Węgliniec składa się:

1) Droga krajowa nr 94 – relacji D/Granica Państwa-Jędrzychowice-Bolesławiec-Krzywa-Wrocław-Prądy-Nogowczyce-Gliwice-Katowice-Chrzanów-Kraków-Tarnów-Rzeszów-Jarosław-Radymno-Korczowa-Granica Państwa/U – droga klasy głównej ruchu przyspieszonego (KDGP)
2) Drogi wojewódzkie:
   a) nr 296 - relacji Kożuchów (DW283) - Żagań - Iłowa - gr. województwa - Kościelna Wieś - Ruszów – Stary Węgliniec - Węgliniec - A4 (węzeł Godzieszów) - Henryków Lubański - Lubań (DK30) – droga klasy głównej KDG,
   b) nr 350 - relacji Łęknica (DK12) - Przewóz - (po DK27) - Gozdnica - gr. województwa - Ruszów - (po DW296) - Osiecznica - Kliczków - Bolesławiec (DK94) – droga klasy głównej,
   c) nr 351 - relacji Jagodzin (DW296) - Pieńsk - Zgorzelec - Jędrzychowice - (DK94) – droga klasy głównej.
3) Drogi powiatowe.
   a) Nr 2400D - relacji dr. nr 4 – Strzelno – Czerwona Woda.
   b) Nr 2403 D - relacji Węgliniec – Dłużyna – Jędrzychowice
   c) Nr 2405D - relacji dr. nr 296 – stacja kolejowa Ruszów – dr. nr 350
4) Drogi gminne: zaliczone do kategorii publicznych dróg gminnych.

Stan techniczny dróg na terenie miasta i gminy Węgliniec jest zróżnicowany. W najlepszym stanie w stosunku do długości odcinka przebiegającego przez Gminę Węgliniec jest droga wojewódzka nr 296, na wielu odcinkach zmodernizowana w ostatnich latach. W gorszym stanie są pozostałe drogi wojewódzkie (nr 350 i 351) oraz drogi powiatowe. W miarę możliwości finansowych Gmina Wę-

gliniec przeprowadza bieżące remonty dróg i chodników utrzymując je w stanie nadającym się do eksploatacji.

2. Obsługa komunikacji

Na terenie gminy działają 2 stacje paliw (Węgliniec, Ruszów).

Obsługę serwisową pojazdów zapewniają prywatne warsztaty naprawcze, elektromechaniczne i blacharsko-lakiernicze.

Wsie Gminy Węgliniec obsługiwane są systemem zbiorowej komunikacji autobusowej, zakłada się utrzymanie sieci przystanków. Usługi przewozowe świadczą dwie firmy, zapewniające dojazd do Ruszowa, Żar, Zgorzelca, Lubania.

3. Komunikacja kolejowa

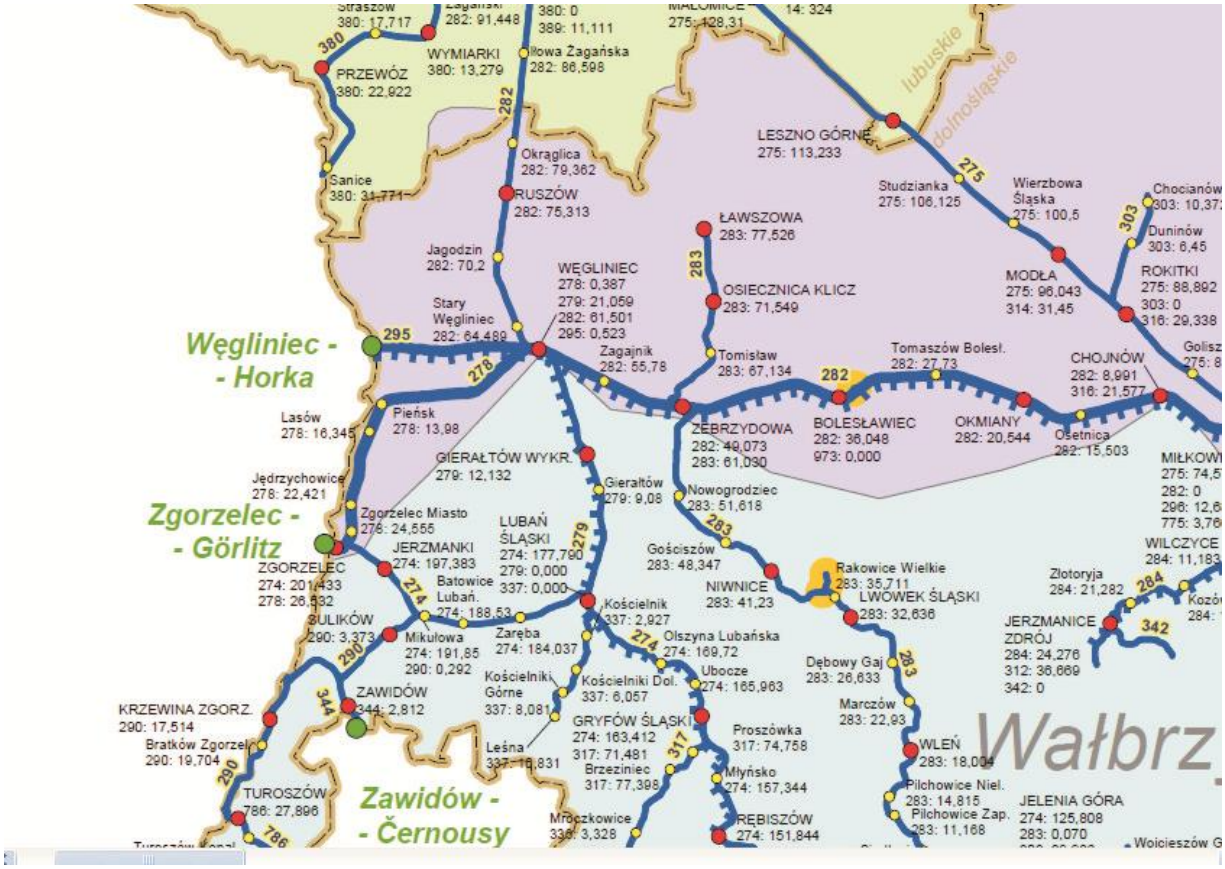

Rys. 16 Schemat przebiegu linii kolejowych na terenie Gminy Węgliniec

Przez teren Gminy Węgliniec przebiegają następujące linie kolejowe:

1) Nr 278 (E-30, CE-30/C-59/1)– Węgliniec – Zgorzelec: linia magistralna, państwowa. Linia o priorytecie pasażerskim.
2) Nr 279 Lubań – Węgliniec: pierwszorzędna. Linia o priorytecie towarowym.
3) Nr 282 (E-30) Miłkowice – Węgliniec –Żary: linia magistralna, państwowa. Linia o priorytecie pasażerskim.
4) Nr 295 Węgliniec – Bielawa Dolna: pierwszorzędna, państwowa. Linia o priorytecie towarowym.
5) Nr 339 Ruszów – Gozdnica – linie nieczynna.
6) Nr 975 Węgliniec SKP – Węgliniec WG: pierwszorzędna.

Ponadto na terenie Gminy Węgliniec znajdują się odcinki rozebranych linii kolejowych: Węgliniec-Zielonka (bocznica kolejowa) i Węgliniec Dworzec Mały – Czerwona Woda.

Stacja kolejowa w Węglińcu jest jedna z najważniejszych stacji węzłowych w Polsce, obecnie o statusie stacji manewrowej. Położona jest w ciągu europejskiego korytarza transportowego E 30, na linii kolejowej nr 282 Miłkowice – Żary. Stacja Węgliniec stanowi początek dla linii kolejowych w kierunku: Zgorzelca, Bielawy Dolnej i Lubania.
Węzeł kolejowy w Węglińcu ma istotne znaczenie w ruchu towarowym, obsługując pociągi w kierunku czterech kolejowych przejść granicznych:

1) Zawidów – Frydlant v Čechach (PL/Cz)
2) Zgorzelec – Görlitz (PL/D),
3) Węgliniec – Horka (PL/D),
4) Zasieki – Forst (PL/D)

Linie kolejowe przebiegające przez teren Gminy Węgliniec są ujęte wykazie terenów zamkniętych wyznaczonych decyzją nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014r. (Dziennik Urzędowy Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 27.03.2014r. Nr 14, poz. 25)

3554	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Czerwona Woda	2199/1	3,8800
3555	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Czerwona Woda	2551	14,8800
3556	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Jagodzin	129	4,5100
3557	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Kościelna Wieś	281	2,3900
3558	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Kościelna Wieś	326	3,1300
3559	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Okrąglica	1037	9,1900
3560	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Piaseczna	380	2,0000
3561	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Piaseczna	553	3,5900
3562	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Ruszów	224	12,9500
3563	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	240/1594	0,0069
3564	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	240/1595	0,0289
3565	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	240/1604	0,0126
3566	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	241/1596	0,0182
3567	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	241/1597	0,1149
3568	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	242/1587	0,0023
3569	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	242/1586	0,0146
3570	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	244/1590	0,0450
3571	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	245/1599	0,1550
3572	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	246/1601	0,1924
3573	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	380/2	0,1800
3574	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	603	0,1900
3575	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	803/1	0,6500
3576	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	803/2	0,7500
3577	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	803/3	1,0700
3578	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	803/4	0,7700
3579	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	967/3	2,0600
3580	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	968	1,9500
3581	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	1020	2,2600
3582	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	1137	18,4100
3583	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	1159	3,9800
3584	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	1211	22,0300
3585	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	1407	32,9200

3586	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec	Stary Węgliniec	1493/1	0,2933
3587	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 1	207	2,1885
3588	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	235	3,7080
3589	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	236	2,1948
3590	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/17	0,1178
3591	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/18	0,2151
3592	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/21	0,0047
3593	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/22	0,3209
3594	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/23	0,7388
3595	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/25	0,1061
3596	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/26	0,0603
3597	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/27	0,1072
3598	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/28	0,0892
3599	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/29	0,1048
3600	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/32	0,1198
3601	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/34	0,2747
3602	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/35	0,0212
3603	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/36	0,0177
3604	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/39	7,9197
3605	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/41	0,0117
3606	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/42	0,0095
3607	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/43	0,0117
3608	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/44	0,0140
3609	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/45	0,0165
3610	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/46	0,0138
3611	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/47	0,2809
3612	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/48	0,8155
3613	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	237/50	46,2932
3614	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	238	5,2109
3615	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	239/3	3,2881
3616	dolnośląskie	zgorzelecki	Węgliniec M.	Węgliniec 2	284/162	0,7680
3617	dolnośląskie	zgorzelecki	Zgorzelec	Jerzmanki	496	7,7994

Rys. 17 Wykaz terenów zamkniętych wyznaczonych decyzją nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014r. (Dziennik Urzędowy Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 27.03.2014r. Nr 14, poz. 25)

4. Ścieżki rowerowe

W lasach na terenie gminy Węgliniec są wytyczone ścieżki rowerowe, które w przyszłości mają być połączone z podobnymi „rowerostradami" w Niemczech. Najpopularniejsze z nich, poprowadzone w formie zamkniętych pętli, prowadzą z Węglińca do Czerwonej Wody (łączna długość ok. 47 km), ze Starego Węglińca do Jagodzina (łączna długość ok. 27 km), ze Starego Węglińca do Zielonki (łączna długość ok. 21 km) oraz szlak rowerowy „Tropami przyrody Borów Dolnośląskich „Stawy Parowskie"" (o długości ok. 19 km).

Rowerowy ruch turystyczny, podobnie jak lokalny, wykorzystuje drogi lokalne oraz gruntowe drogi śródpolne i trakty leśne.

6. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

1. Gospodarka wodno-ściekowa

Zakład Usług Komunalnych w Węglińcu prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi a także innych odbiorców oraz zbiorowego odprowadzania ścieków. Działa w zakresie gospodarowania mieniem komunalnym i świadczenia usług, a w szczególności:

- zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków w Gminie Węgliniec,
- eksploatacji sieci wodociągowej w Gminie,
- eksploatacji sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków w Gminie,
- zarządzania i administrowania obiektami i lokalami,
- przygotowania i realizacji zadań inwestycyjnych związanych z zakresem działania Zakładu,
- zarządzania ogrodami jordanowskimi i placami zabaw,
- zarządzania stadionami i boiskami sportowymi.

1) SUW (Stacja Uzdatniania Wody) Węgliniec - obsługuje miejscowości Węgliniec, Stary Węgliniec, Piaseczna, Jagodzin;
   - 4 studnie głębinowe czynne, 2 w stanie likwidacji.
   - 1z gł. 45m wydajność 50m^3/h
   - 2a gł. 43m wydajność 25m^3 /h
   - 1bis gł. 42,45m wydajność 50m^3/h
   - 4 gł. 47,6m wydajność 30m^3 /h
   - Łącznie wg. pozwolenia wodnoprawnego 107m^3/h nie więcej niż 2000m^3/d
2) SUW (Stacja Uzdatniania Wody) Ruszów - obsługuje miejscowości Ruszów, część Kościelna Wieś;
   - 2 studnie głębinowe
   - 1 gł. 44m wydajność 72m^3/h
   - 2 gł. 42m wydajność 69m^3 /h
   - Łącznie wg. pozwolenia wodnoprawnego 60m^3/h nie więcej niż 1200m^3/d
3) SUW (Stacja Uzdatniania Wody) Czerwona Woda - obsługuje miejscowość Czerwona Woda;
   - 2 studnie głębinowe
   - 1 gł. 84m wydajność 92m^3/h
   - 2 gł. 90m wydajność 90m^3 /h
   - Łącznie wg. pozwolenia wodnoprawnego 62,9m^3/h nie więcej niż 1028,8m^3/d
4) Hydrofornia Zielonka - obsługuje miejscowość Zielonka.
   - 1 studnie głębinowe 1 sztuka do likwidacji
   - 2z gł. 43m wydajność 29,4m^3/h
   - Łącznie wg. pozwolenia wodnoprawnego 29,4m^3/h nie więcej niż 115m^3/d.

W sieć wodociągową wyposażony jest prawie cały obszar Gminy Węgliniec, z wyłączeniem części Kościelnej Wsi, Okrąglicy i Polany. W niektórych miejscowościach pojawiają się problemy z jakością wody. Siec wodociągowa na terenie Gminy Węgliniec, według stanu na 2014 r., ma długość ok. 86,5 km, liczy ok. 1214 przyłączy wodociągowych. Łączna produkcja wody wynosi 334 900 m^3.

Kanalizacja z oczyszczalnią ścieków funkcjonuje w Węglińcu. Oczyszczalnie ścieków znajdują się ponadto w Ruszowie i Zielonce.
Długość sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Węgliniec wynosi ok. 8,5 km. Na sieci kanalizacyjnej zamontowanych jest (dane 2014 r.) 254 przykanalików (przyłączy do budynków) o długości ok. 1 200 m. Systemem kanalizacji objęte jest 33% ludności Gminy Węgliniec (2909

osób). Pozostała część ludności obsługiwana jest przez specjalistyczne samochody dowożące nieczystości płynne do oczyszczalni ścieków. W roku 2014 przez system kanalizacji spłynęło do oczyszczalni ścieków 82 600 m^3. Oczyszczalnia ścieków w Węglińcu ma zdolność oczyszczania ścieków maksymalna 1550m^3/dobę, przy średniej wydajności 1088 m^3/dobę. Jest to oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna.

2. Gospodarka odpadami

Gmina Węgliniec nie posiada własnego składowiska odpadów komunalnych ani przemysłowych (niebezpiecznych). Odpady komunalne z Gminy Węgliniec są zbierane przez uprawniony podmiot i są składowane na wysypisku w Lubaniu, na bazie którego powstało Regionalne Centrum Gospodarki Odpadami. Zdecydowanie najwięcej odpadów wytwarzanych jest na terenie miasta Węgliniec, co wynika z największej liczby mieszkańców. Na terenie gminy jest prowadzona selektywna zbiórka odpadów komunalnych zgodnie z wymaganiami przepisów odrębnych i gminnych.

3. Zaopatrzenie w gaz

Na terenie Gminy Węgliniec znajdują się gazowe sieci przesyłowe oraz obiekty z nimi związane. Przez teren gminy przebiegają następujące sieci przesyłowe:

1) gazociąg wysokiego ciśnienia DN 700 PN 8,4 MPa relacji węzeł Lasów–tłocznia Jeleniów.
2) gazociąg wysokiego ciśnienia DN 500 PN 8,4 MPa relacji Granica Państwa–Jeleniów-Dziwiszów.
3) gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200 PN 6,3 MPa relacji Zgorzelec-węzeł Jeleniów.

Na terenie Gminy Węgliniec, pomimo przebiegających przez jej teren sieci gazowych, nie ma dystrybucyjnej sieci gazowniczej, a tym samym mieszkańcy są zmuszeni do korzystania z gazu płynnego w butlach lub zbiornikach indywidualnych.

4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Zaopatrzenie odbiorców w energię elektryczną realizowane jest przez Krajowy System Elektroenergetyczny (KSE) obejmujący wszystkie źródła mocy i energii elektrycznej, powiązane są ze sobą przez:

1) sieć przesyłową obejmującą najwyższe napięcia 400 kV i 220 kV,
2) sieć dystrybucyjną obejmującą wysokie napięcia (110 kV) i średnie napięcia (30 kV, 20 kV, 15 kV i 6 kV),
3) sieci niskiego napięcia (poniżej 6 kV).

Podstawowymi elementami każdej sieci są stacje i linie energetyczne. Operatorem sieci przesyłowej i jej właścicielem są Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (PSE S.A.).
Sieć dystrybucyjna i sieci niskiego napięcia podlegają w większości zakładom energetycznym. Właścicielem sieci dystrybucyjnej i urządzeń elektroenergetycznych na terenie Gminy Węgliniec jest TAURON SA.

Na terenie Gminy Węgliniec znajdują się następujące sieci i urządzenia elektroenergetyczne:

1) napowietrzna linia elektroenergetyczna najwyższych napięć NN 220 kV relacji Mikułowa – Leśniów (D-221),
2) napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Pieńsk – Czerwona Woda (LS-329),
3) Główny Punkt zasilania (GPZ) w Czerwonej Wodzie.

Ogólny stan techniczny sieci elektroenergetycznej na terenie Gminy Węgliniec jest dobry.

5. Telekomunikacja

Obszar Gminy Węgliniec obsługiwany jest przez miejscową centralę telefoniczną. Mieszkańcy mogą również korzystać z telefonii komórkowej obsługiwanej przez stacje bazowe. Mieszkańcy Węglińca mają dostęp do Internetu, nie są to jednak łącza szerokopasmowe.

Stacje bazowe telefonii komórkowej znajdują się w: Ruszowie (2), Jagodzinie, Piasecznej i w Węglińcu (3).

6. Gospodarka cieplna

Na terenie Gminy Węgliniec nie występuje scentralizowany system ciepłowniczy. poszczególne budynki zaopatrują się w ciepło z indywidualnych źródeł, w zabudowie wielorodzinnej występują niewielkie kotłownie.

Głównym nośnikiem energii na cele grzewcze na terenie miasta Węgliniec są paliwa stałe - węgiel lub drewno (małe lokalne kotłownie, indywidualne paleniska). Wśród kotłowni lokalnych zaopatrujących w ciepło wielorodzinne budynki mieszkalne, obiekty użyteczności publicznej, oraz odbiorców indywidualnych znajdują się również opalane olejem opałowym i gazem płynnym (indywidualne zbiorniki na propan-butan).

Mieszkańcy mniejszych miejscowości Gminy Węgliniec ogrzewają budynki mieszkalne za pomocą indywidualnych kotłowni zasilanych paliwem stałym (koks, węgiel, drewno), występują również kotłownie olejowe lub na gaz płynny (z indywidualnych zbiorników).

7. Produkcja energii ze źródeł odnawialnych

Energia odnawialna to energia uzyskiwana z innych źródeł niż nieodnawialne zasoby ziemi czyli gaz ziemny, węgiel czy ropa naftowa. Ten typ energii wykorzystuje naturalne warunki atmosferyczne lub geologiczne Ziemi. Powstaje dzięki zjawiskom naturalnym, przede wszystkim dzięki energii słonecznej (pośrednio wiatr, bezpośrednio promieniowanie słońca), energii kinetycznej wody, ciepłu geotermalnemu ziemi lub procesom spalania zasobów odnawialnych: drewna, słomy, odpadków produkcji roślinnej, roślin energetycznych lub biogazu wytworzonego w procesie fermentacji na składowiskach odpadów komunalnych, w oczyszczalniach ścieków lub fermach hodowlanych.

Obecnie na terenie Gminy Węgliniec wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w skali przemysłowej praktycznie nie występuje.

Obserwacje działań podejmowanych w ostatnich latach pozwalają sądzić, że sytuacja w tym zakresie powinna zmienić się. Zakres wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych w krajach członkowskich Unii Europejskiej regulują dokumenty i akty normatywne UE, ustalające cele ogólne i szczegółowe dotyczące obowiązku osiągania ustalonych wskaźników udziału energii ze źródeł odnawialnych w ogólnym zużyciu tej energii.

W przyjętej w dniu 23 kwietnia 2009r. przez Parlament Europejski i Radę dyrektywie 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych ustalono szereg zadań dla państw członkowskich UE, a w szczególności:

1) wspólne ramy dla promowania energii ze źródeł odnawialnych,
2) obowiązkowe ustalanie krajowych celów w odniesieniu do całkowitego udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto i w odniesieniu do udziału energii ze źródeł odnawialnych w transporcie,
3) zasady dotyczące:
   a) statystycznych przekazów określonej ilości energii z OZE między państwami członkowskimi,
   b) wspólnych projektów między państwami członkowskimi i z państwami trzecimi,
   c) gwarancji pochodzenia,
   d) procedur administracyjnych,
   e) informacji i szkoleń,

f) dostępu energii ze źródeł odnawialnych do sieci elektroenergetycznej.

4) kryteria zrównoważonego rozwoju dla biopaliw i biopłynów.

W Polsce założenia do rozwoju energetyki odnawialnej zostały określone w dokumencie rządowym zatytułowanym: „Strategia rozwoju energetyki odnawialnej" (przyjętym przez Sejm w dniu 23 sierpnia 2001r.) oraz w dokumentach: „Polityka energetyczna Polski do roku 2030" (przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009r.) i w „Programie dla elektroenergetyki" (przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 28 marca 2006r.). Celem strategicznym polityki państwa jest zwiększanie wykorzystania zasobów energii odnawialnej tak, aby udział tej energii w finalnym zużyciu energii brutto osiągnął w 2020r. 15%.

W dniu 7 grudnia 2010r. Rada Ministrów przyjęła przedłożony przez Ministra Gospodarki „Krajowy plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych", który przesłano do Komisji Europejskiej. W planie przyjmuje się, że rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii umożliwi zaspokojenie wzrastającego zapotrzebowania na energię oraz zwiększy stopień uniezależnienia się od dostaw energii z importu. Promowanie wykorzystania OZE pozwala również zwiększyć poziom dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzyć warunki do rozwoju energetyki rozproszonej, opartej na lokalnie dostępnych surowcach. W dokumencie tym przyjęto prognozę osiągnięcia przez Polskę w 2020r. poziomu 15,5% udziału energii ze źródeł odnawialnych w zużyciu energii końcowej brutto w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem wielu czynników, takich jak: zasoby odnawialnych źródeł energii i surowców do wytwarzania paliw oraz stanu systemu elektroenergetycznego. Założono, że filarem zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych będzie większe wykorzystanie biomasy oraz energii elektrycznej z wiatru.

Udział energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych nośników energii (wszystkich rodzajów) w zużyciu energii elektrycznej brutto w krajach UE-27 w latach 2004 – 2010 wzrósł z 13,7% do 19,9%

W odniesieniu do poszczególnych krajów wartość tego wskaźnika jest bardzo zróżnicowana, np. dla Polski wzrósł on w powyższym okresie z 2,1% do 7,0%.

Szczegółowe statystyki zmian w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii zawarte są w opracowaniu Głównego Urzędu Statystycznego „Energia ze źródeł odnawialnych w 2011r.", Warszawa 2012r., dostępnym na stronie internetowej (www.stat.gov.pl).

III. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

Kierunki rozwoju zagospodarowania i polityki przestrzennej Gminy Węgliniec oparto na rozpoznanych uwarunkowaniach wewnętrznych i zewnętrznych a także na wcześniejszych dokumentach kierunkowych sporządzonych dla Gminy. Do najważniejszych zaliczyć należy Strategię Rozwoju Gminy Węgliniec na lata 2007-2015 przyjętą uchwałą Rady Miejskiej w Węglińcu Nr 62/X/07 z dnia 27 czerwca 2007 r.

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy

Na podstawie przeprowadzonej analizy uwarunkowań środowiska przyrodniczego i kulturowego, obecnego zainwestowania oraz istniejącej i projektowanej infrastruktury technicznej i układu komunikacyjnego określono główne kierunki rozwoju przestrzennego Gminy Węgliniec, które będą służyć realizacji m.in. wizje rozwoju Gminy Węgliniec wyrażonej w Strategii Rozwoju Gminy Węgliniec.

Ustala się następujące zasady rozwoju przestrzennego:

1. **Funkcja dominująca** powinna przeważać w zagospodarowaniu terenu wskazanego na rysunku studium tzn. jej powierzchnia brutto (tj. wraz z zielenią towarzyszącą oraz z niezbędną komunikacją i infrastrukturą techniczną służącą tej funkcji).
2. **Funkcje uzupełniające** są to rodzaje przeznaczenia inne niż dominujące, które uzupełniają lub wzbogacają przeznaczenie podstawowe i są lokalizowane na zasadzie braku konfliktu z przeznaczeniem dominującym wynikającego z ich sąsiedztwa i wzajemnego oddziaływania.
3. ~~Przeznaczenia dominujące i uzupełniające mogą być realizowane łącznie w dowolnych proporcjach lub stanowić samodzielne sposoby wykorzystania terenu; mogą też w ogóle nie wystąpić na wskazanych obszarach, jeżeli zostanie to uznane za uzasadnione na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.~~ *
4. W przypadku, gdy w dniu wejścia w życie niniejszego studium na określonym obszarze występuje funkcja inna niż przewidziana w studium, dopuszcza się jej zachowanie w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
5. Na terenach, dla których w studium wprowadza się funkcje wymagające uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych na cele nierolnicze lub nieleśne dopuszcza się zachowanie dotychczasowego rolnego lub leśnego sposobu użytkowania terenów na etapie sporządzania planów miejscowych.
6. Tereny, dla których studium wprowadza zmianę przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, a które w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie uzyskają tzw. „zgód rolnych" lub „zgód leśnych" należy przeznaczyć w tych planach odpowiednio pod odpowiednią funkcję rolną lub leśną.
7. Dopuszcza się ograniczenie (zmniejszenie) zasięgu terenów do zainwestowania jeżeli szczegółowe rozeznanie warunków środowiskowych, prawnych i społeczno - gospodarczych przy opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będą uzasadniały takie rozwiązanie.
8. Na terenach z istniejącym zainwestowaniem, na których wskaźniki intensywności zabudowy są przekroczone w stosunku do określonych w niniejszym studium dopuszcza się zwiększenie wskaźników stosownie do uwarunkowań rozpoznanych w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

---

* *uchylono rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody Dolnośląskiego Nr NK-N.4131.148.3.2015.ASZ z dnia 6 listopada 2015 r.*

9. W przypadku zmiany planów uchwalonych przed dniem uchwalenia niniejszego studium dopuszcza się utrzymanie funkcji terenów lub wskaźników niezgodnych z zapisami studium, jeżeli ich zmiana mogłaby skutkować uzasadnionymi roszczeniami w stosunku do Gminy Węgliniec.
10. Granice terenów o określonym rodzaju przeznaczenia oznaczone na rysunku studium pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego" mogą podlegać korektom i uściśleniu w opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w zakresie do 50 m ze względu na granice własności, przebieg istniejących lub planowanych dróg oraz sieci infrastruktury technicznej.
11. Przy sporządzaniu planów miejscowych w granicach, w których proponowane są przebiegi nowych inwestycji liniowych (drogi, sieci energetyczne, itp.), w przypadku kiedy ich ostateczny przebieg nie będzie możliwy do wytyczenia w planie, na rysunku planu można wprowadzić orientacyjny przebieg danej inwestycji jako oznaczenie informacyjne i wprowadzić do tekstu planu takie zapisy, które zabezpieczą możliwość jej realizacji w późniejszym terminie, w tym zakaz zabudowy.

Na rysunku studium pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego" (załącznik nr 1 do uchwały w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Węgliniec) oznaczono strefy rozwoju przestrzennego podzielone na następujące kategorie funkcji dominujących:

1. **MM** - strefa rozwoju wielofunkcyjnej zabudowy miejskiej,
2. **M** - strefa rozwoju funkcji mieszkaniowej,
3. **MU** - strefa rozwoju funkcji mieszkaniowej i usługowej,
4. **MUT** - strefa rozwoju funkcji mieszkaniowych i rekreacyjno-wypoczynkowych,
5. **U** - strefa rozwoju funkcji usługowej,
6. **UP** - tereny usług publicznych,
7. **UKr** - tereny usług kultu religijnego,
8. **AG** - strefa rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej,
9. **PG** - tereny eksploatacji złóż,
10. **US** - tereny usług sportu i rekreacji,
11. **USR** - strefa rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych,
12. **UZL** – tereny obsługi gospodarki leśnej
13. **ZP** - tereny zieleni urządzonej,
14. **ZC** - tereny cmentarzy,
15. **Rm** - tereny rolne z możliwością zabudowy siedliskowej
16. **R** - tereny rolne z zakazem zabudowy
17. **ZL** - tereny leśne,
18. **WS** - tereny wód powierzchniowych,
19. **K** - tereny infrastruktury technicznej – oczyszczalnia ścieków,
20. **W** - tereny infrastruktury technicznej – zaopatrzenie w wodę,
21. **E** - tereny infrastruktury technicznej – tereny urządzeń elektroenergetycznych,
22. **G** - tereny infrastruktury technicznej – tereny urządzeń zaopatrzenia w gaz,
23. **KK** - tereny kolejowe,
24. tereny komunikacji drogowej:
    1) **KDGP** – droga główna ruchu przyspieszonego,
    2) **KDG** – droga główna,
    3) **KDZ** – droga zbiorcza.

2. Wytyczne w zakresie zmian struktury przestrzennej, przeznaczenia terenów oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów

Przeznaczenie terenów:
W nawiasach podano podstawowe oznaczenia przeznaczeń terenów nawiązujące do oznaczeń określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2003r. Nr 164, poz. 1587). Dopuszcza się na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego stosowanie dodatkowych uzupełniających lub mieszanych oznaczeń literowych i graficznych w zależności od lokalnych uwarunkowań.

1. MM - strefa rozwoju wielofunkcyjnej zabudowy miejskiej
wyznaczona w obszarze śródmiejskim miasta Węglińca.
Dominującą formą zagospodarowania winna być funkcja mieszkaniowa oraz usługowa, w tym usługi zarówno publiczne, jak i komercyjne. Należy chronić przed zmianą przeznaczenia istniejące tereny zielone. Wprowadzanie innych funkcji oprócz mieszkaniowych i usługowych, np. produkcyjnych lub obsługi transportu, należy ograniczać do niezbędnego minimum.

1) Przeznaczenia terenów:
   a) funkcje dominujące:
      - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna (MW),
      - mieszkaniowo-usługowa (M/U, MN/U),
      - mieszkaniowa jednorodzinna (MN),
   a) funkcje uzupełniające:
      - usługi (U) w tym usługi publiczne oraz komercyjne, produkcja (P) - zakres dopuszczalnych rodzajów działalności do sprecyzowania w planach miejscowych,
      - zieleń urządzona (ZP), ogrody działkowe (ZD),
      - parkingi, zespoły garaży, obiekty obsługi komunikacji (z wyłączeniem stacji paliw),
      - drogi publiczne i wewnętrzne,
      - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i obsługi komunalnej, w tym kubaturowe urządzenia i sieci infrastruktury technicznej.
2) Zasady zagospodarowania terenów:
   a) dopuszcza się adaptacje istniejących obiektów na funkcje mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe, usługowe lub aktywności gospodarczej zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi z przepisów odrębnych,
   b) architektura nowo realizowanej zabudowy winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych.
   c) dopuszcza się nowoczesne, współczesne formy architektoniczne nowo realizowanej zabudowy jeżeli z analiz przeprowadzonych na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyniknie zasadność nawiązania do podobnych form architektonicznych występujących na obszarze objętym planem miejscowym lub w jego bliskim otoczeniu.
3) Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:
   a) dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej liczącej nie więcej niż 4 kondygnacji nadziemnych, lecz nie wyższej niż 14 m, z uwzględnieniem charakteru i gabarytów zabudowy sąsiadującej; dopuszcza się zwiększenie wysokości zabudowy wielorodzinnej w celu dostosowania do indywidualnych cech zabudowy zlokalizowanej w rejonie obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego,
   b) dopuszcza się realizację zabudowy jednorodzinnej liczącej nie więcej niż 2 kondygnacje nadziemne, lecz nie wyższej niż 10 m, z uwzględnieniem charakteru i gabarytów zabudowy sąsiadującej; dopuszcza się zmniejszenie wysokości zabudowy jednorodzinnej w celu

dostosowania do indywidualnych cech zabudowy zlokalizowanej w rejonie obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego,

c) dopuszcza się zwiększenie wysokości budowli: obiektów technologicznych oraz konstrukcji masztów,

d) w nowo realizowanych budynkach mieszkalnych należy stosować dachy o regularnym i symetrycznym układzie połaci dachowych, o pokryciu ceramicznym lub o fakturze dachówkopodobnej, z zastrzeżeniem ograniczeń wynikających z ustaleń ochrony konserwatorskiej,

e) dopuszcza się dachy o nietradycyjnej geometrii i pokryciu dachów jeżeli taka forma nawiązuje do historycznej zabudowy sąsiadującej,

f) w nowo realizowanych budynkach usługowych i produkcyjnych dopuszcza się stosowanie dachów płaskich, z zastrzeżeniem ograniczeń wynikających z ustaleń ochrony konserwatorskiej,

g) wskaźniki intensywności zabudowy:
   - minimalny = 0,01,
   - maksymalny = 2,0,

   z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych,

f) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: do ustalenia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych;

2. M - strefa rozwoju funkcji mieszkaniowej

wyznaczona w obszarze pozostałych miejscowości Gminy Węgliniec.

W jej granicach znajdują się zarówno tereny już zainwestowane, jak i tereny niezabudowane. W strefie tej przyjmuje się dominację funkcji mieszkaniowych. W zabudowie o charakterze rolniczym dopuszcza się prowadzenie w ograniczonym zakresie hodowli zwierząt.

1) Przeznaczenia terenów:

   a) funkcje dominujące:
      - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (MN),
      - zabudowa mieszkaniowo-usługowa (MNU),
      - zabudowa wielorodzinna (MW).
      - zabudowa zagrodowa (RM),

   b) funkcje uzupełniające:
      - usługi (U), w tym usługi publiczne oraz komercyjne - zakres dopuszczalnych rodzajów działalności do sprecyzowania w planach miejscowych.
      - produkcja, bazy, składy, magazyny, obsługa logistyczna (P) - zakres dopuszczalnych rodzajów działalności do sprecyzowania w planach miejscowych.
      - przetwórstwo rolno-spożywcze, obsługa gospodarki rolnej (RU),
      - zieleń urządzona (ZP), ogrody działkowe (ZD), tereny rolne (R), lasy (ZL),
      - tereny sportu i rekreacji (US), obsługi turystyki (UT),
      - parkingi, zespoły garaży, obiekty obsługi komunikacji (w tym stacje paliw),
      - drogi publiczne i wewnętrzne,
      - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i obsługi komunalnej, w tym kubaturowe urządzenia i sieci infrastruktury technicznej.

2) Zasady zagospodarowania terenów:

   a) obiekty hodowli zwierząt na terenie istniejącej lub planowanej zabudowy wsi należy ograniczać do 40 Dużych Jednostek Przeliczeniowych,

b) dopuszcza się adaptacje istniejących obiektów na funkcje mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe, usługowe lub aktywności gospodarczej zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi z przepisów odrębnych,
c) architektura nowo realizowanej zabudowy winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych,
d) poza granicami stref ochrony konserwatorskiej zabytkowych układów przestrzennych dopuszcza się nowoczesne, współczesne formy architektoniczne nowo realizowanej zabudowy jeżeli z analiz przeprowadzonych na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyniknie zasadność nawiązania do podobnych form architektonicznych występujących na obszarze objętym planem miejscowym lub w jego bliskim otoczeniu,
e) ograniczeniom przed wprowadzaniem nowej zabudowy podlegają tereny znajdujące się w granicach stref ochrony konserwatorskiej zabytkowych układów przestrzennych jeżeli wynika to z uwarunkowań konserwatorskich, tereny położone w zasięgu oddziaływania dróg, linii kolejowych, sieci lub urządzeń infrastruktury technicznej, obszarów i terenów górniczych oraz na obszarach objętych ochroną przyrody.

3) Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:
a) dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, mieszkaniowo - usługowej i usługowej nie wyższej niż 12 m,
b) dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej liczącej nie więcej niż 4 kondygnacje nadziemne, lecz nie wyższej niż 14 m, z uwzględnieniem charakteru i gabarytów zabudowy sąsiadującej; dopuszcza się zmniejszenie wysokości zabudowy w celu dostosowania do indywidualnych cech zabudowy zlokalizowanej w rejonie obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego,
c) dopuszcza się zwiększenie wysokości budowli: obiektów technologicznych oraz konstrukcji masztów,
d) w nowo realizowanych budynkach mieszkalnych należy stosować dachy o regularnym i symetrycznym układzie połaci dachowych, pokrycie dachów ceramiczne lub z materiałów o fakturze i barwie odpowiadającej pokryciu ceramicznemu, z zastrzeżeniem szczególnych wymagań dla zabudowy lokalizowanej w strefach ochrony konserwatorskiej,
d) w nowo realizowanych budynkach usługowych, obsługi rolnictwa lub produkcji dopuszcza się stosowanie dachów płaskich i o nietradycyjnej geometrii i pokryciu, z zastrzeżeniem szczególnych wymagań dla zabudowy lokalizowanej w strefach ochrony konserwatorskiej,
e) wskaźniki wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu:
   - minimalny = 0,01,
   - maksymalny = 0,70,

   z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych.
f) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: do ustalenia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych.

3. MU - strefa rozwoju funkcji mieszkaniowej i usługowej

wyznaczona w obszarze wszystkich miejscowości Gminy Węgliniec.

W jej granicach znajdują się zarówno tereny już zainwestowane, jak i tereny niezabudowane. W strefie tej dopuszcza się alternatywną lokalizację funkcji mieszkaniowych lub usługowych.

Dopuszcza się tu również wprowadzanie innych form aktywności gospodarczej (rzemiosło, nieuciążliwa produkcja).

1) Przeznaczenia terenów:
   a) funkcje dominujące:
      - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (MN),
      - zabudowa mieszkaniowo-usługowa (MNU),
      - zabudowa wielorodzinna (MW),
      - zabudowa zagrodowa (RM),
      - usługi (U) w tym usługi publiczne oraz komercyjne - zakres dopuszczalnych rodzajów działalności do sprecyzowania w planach miejscowych,
      - bazy składy, magazyny, obsługa logistyczna (P),
      - hodowla zwierząt, przetwórstwo rolno-spożywcze, obsługa gospodarki rolnej (RU).
   b) funkcje uzupełniające:
      - tereny sportu i rekreacji (US), obsługi turystyki (UT),
      - zieleń urządzona (ZP), ogrody działkowe (ZD), tereny rolne (R), lasy (ZL),
      - parkingi, zespoły garaży, obiekty obsługi komunikacji (w tym stacje paliw),
      - drogi publiczne i wewnętrzne,
      - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i obsługi komunalnej, w tym kubaturowe urządzenia i sieci infrastruktury technicznej.
2) Zasady zagospodarowania terenów:
   a) obiekty hodowli zwierząt na terenie istniejącej lub planowanej zabudowy wsi należy ograniczać do 40 Dużych Jednostek Przeliczeniowych,
   b) dopuszcza się adaptacje istniejących obiektów na funkcje mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe, usługowe lub aktywności gospodarczej zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi z przepisów odrębnych,
   c) architektura nowo realizowanej zabudowy winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych,
   d) dopuszcza się nowoczesne, współczesne formy architektoniczne nowo realizowanej zabudowy jeżeli z analiz przeprowadzonych na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyniknie zasadność nawiązania do podobnych form architektonicznych występujących na obszarze objętym planem miejscowym lub w jego bliskim otoczeniu,
   e) ograniczeniom przed wprowadzaniem nowej zabudowy podlegają tereny znajdujące się w granicach stref ochrony konserwatorskiej zabytkowych układów przestrzennych jeżeli wynika to z uwarunkowań konserwatorskich, tereny położone w zasięgu oddziaływania dróg, linii kolejowych, sieci lub urządzeń infrastruktury technicznej, obszarów i terenów górniczych oraz na obszarach objętych ochroną przyrody.
3) Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:
   a) dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej nie wyższej niż 12 m.,
   b) dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej liczącej nie więcej niż 4 kondygnacje nadziemne, lecz nie wyższej niż 14 m, z uwzględnieniem charakteru i gabarytów zabudowy sąsiadującej; dopuszcza się zmniejszenie wysokości zabudowy w celu dostosowania do indywidualnych cech zabudowy zlokalizowanej w rejonie obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego,
   c) dopuszcza się realizację zabudowy związanej z aktywnością gospodarczą nie wyższej niż 14 m;
   d) dopuszcza się zwiększenie wysokości budowli: obiektów technologicznych oraz konstrukcji masztów,
   e) w nowo realizowanych budynkach mieszkalnych należy stosować dachy o regularnym i symetrycznym układzie połaci dachowych, pokrycie dachów ceramiczne lub z materia-

łów o fakturze i barwie odpowiadającej pokryciu ceramicznemu, z zastrzeżeniem szczególnych wymagań dla zabudowy lokalizowanej w strefach ochrony konserwatorskiej,

f) wskaźniki wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu:
   - minimalny = 0,01,
   - maksymalny = 0,70,

   z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych.

f) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: do ustalenia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych.

4. MUT - strefa rozwoju funkcji mieszkaniowych i rekreacyjno-wypoczynkowych wyznaczona na obszarze wsi Czerwona Woda.

W strefie tej dopuszcza się alternatywną lokalizację funkcji mieszkaniowych lub rekreacyjno-wypoczynkowych. Dopuszcza się tu również wprowadzanie innych form aktywności gospodarczej (usługi).

1) Przeznaczenia terenów:
   a) funkcje dominujące:
      - tereny sportu i rekreacji (US), obsługi turystyki (UT),
      - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (MN),
      - zabudowa letniskowa (ML),
      - zabudowa mieszkaniowo-usługowa (MN/U),
   b) funkcje uzupełniające:
      - usługi (U) w tym usługi publiczne oraz komercyjne - zakres dopuszczalnych rodzajów działalności do sprecyzowania w planach miejscowych,
      - zieleń urządzona (ZP), tereny rolne (R), lasy (ZL),
      - parkingi publiczne,
      - drogi publiczne i wewnętrzne,
      - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i obsługi komunalnej, w tym kubaturowe urządzenia i sieci infrastruktury technicznej.
2) Zasady zagospodarowania terenów:
   a) architektura nowo realizowanej zabudowy winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych,
   b) dopuszcza się nowoczesne, współczesne formy architektoniczne nowo realizowanej zabudowy jeżeli z analiz przeprowadzonych na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyniknie zasadność nawiązania do podobnych form architektonicznych występujących na obszarze objętym planem miejscowym lub w jego bliskim otoczeniu.
3) Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:
   a) dopuszcza się realizację zabudowy nie wyższej niż 12 m,
   b) dopuszcza się zwiększenie wysokości budowli: obiektów technologicznych oraz konstrukcji masztów,
   c) w nowo realizowanych budynkach należy stosować dachy o regularnym i symetrycznym układzie połaci dachowych, pokrycie dachów ceramiczne lub z materiałów o fakturze i barwie odpowiadającej pokryciu ceramicznemu,
   d) wskaźniki wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu:
      - minimalny = 0,
      - maksymalny = 1,0,

z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych,

d) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: do ustalenia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych.

5. U - strefa rozwoju funkcji usługowej

wyznaczona na obszarze wsi: Piaseczna, Kościelna Wieś.

W strefie tej przyjmuje się dominację funkcji usługowych, w tym obsługi komunikacji (stacje paliw). Dopuszcza się wprowadzanie innych form aktywności gospodarczej (rzemiosło, nieuciążliwa produkcja), a także w ograniczonym zakresie zabudowy mieszkaniowej.

1) Przeznaczenia terenów:
   a) funkcje dominujące:
      - usługi (U), w tym usługi publiczne oraz komercyjne - zakres dopuszczalnych rodzajów działalności do sprecyzowania w planach miejscowych,
      - działalność w zakresie aktywności gospodarczej, produkcji (P), przetwórstwa rolno-spożywczego i obsługi rolnictwa (RU) - zakres dopuszczalnych rodzajów działalności do sprecyzowania w planach miejscowych,
      - wielkopowierzchniowe obiekty handlowe,
      - bazy, składy, magazyny, obsługa logistyczna (P),
      - parkingi, obiekty obsługi komunikacji (w tym stacje paliw),
   b) funkcje uzupełniające:
      - zabudowa zagrodowa (RM),
      - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (MN),
      - zabudowa mieszkaniowo-usługowa (MN/U),
      - tereny sportu i rekreacji (US), obsługi turystyki (UT),
      - zieleń urządzona (ZP), ogrody działkowe (ZD), tereny rolne (R), lasy (ZL),
      - drogi publiczne i wewnętrzne,
      - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i obsługi komunalnej, w tym kubaturowe urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
2) Zasady zagospodarowania terenów:
   a) architektura nowo realizowanej zabudowy winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych; na terenach znajdujących się poza strefami ochrony konserwatorskiej dopuszcza się realizację obiektów o nietradycyjnych formach architektonicznych - parametry zabudowy do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
3) Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:
   a) dopuszcza się realizację zabudowy usługowej, mieszkaniowo-usługowej lub mieszkaniowej nie wyższej niż 12 m,
   b) dopuszcza się realizację zabudowy związanej z aktywnością gospodarczą nie wyższej niż 14 m.;
   c) dopuszcza się zwiększenie wysokości budowli: obiektów technologicznych oraz konstrukcji masztów,
   d) w nowo realizowanych budynkach mieszkalnych należy stosować dachy o regularnym i symetrycznym układzie połaci dachowych, pokrycie dachów ceramiczne lub z materiałów o fakturze i barwie odpowiadającej pokryciu ceramicznemu, z zastrzeżeniem szczególnych wymagań dla zabudowy lokalizowanej w strefach ochrony konserwatorskiej,
   e) wskaźniki wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu:
      - minimalny = 0,

- maksymalny = 0,80,

z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych,

f) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: do ustalenia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych.

6. UP - tereny usług publicznych

wyznaczone na obszarze miasta Węgliniec oraz wsi: Czerwona Woda, Stary Węgliniec, Ruszów.

W strefie tej przyjmuje się dominację funkcji usług publicznych (głównie oświaty). Dopuszcza się wprowadzanie innych rodzajów usług oraz uzupełniająco lub zamiennie funkcji mieszkaniowych.

1) Przeznaczenia terenów:
   a) funkcje dominujące:
      - usługi (U), w tym usługi publiczne (oświata, ochrona zdrowia i opieka społeczna, administracja publiczna, kultura, ochrona przeciwpożarowa) oraz komercyjne - zakres dopuszczalnych rodzajów działalności do sprecyzowania w planach miejscowych),
      - tereny sportu i rekreacji (US),
      - zieleń urządzona (ZP).
   b) funkcje uzupełniające:
      - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (MN),
      - zabudowa mieszkaniowo-usługowa (MN/U),
      - zabudowa wielorodzinna (MW),
      - parkingi publiczne,
      - drogi publiczne i wewnętrzne,
      - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i obsługi komunalnej, w tym kubaturowe urządzenia i sieci infrastruktury technicznej.
2) Zasady zagospodarowania terenów:
   a) dopuszcza się w miarę potrzeb adaptacje istniejących obiektów usług publicznych na funkcje mieszkaniowe lub inne usługowe zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi z przepisów odrębnych,
   b) architektura nowo realizowanej zabudowy winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych. Należy uwzględnić szczególne wymagania dla zabudowy lokalizowanej w strefach ochrony konserwatorskiej,
3) Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:
   a) wskaźniki wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu:
      - minimalny = 0,
      - maksymalny = 0,80,

      z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych,
   b) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: do ustalenia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych.

7. UKr - tereny usług kultu religijnego

obejmujące tereny kościołów lub innych obiektów związanych z kultem religijnym na terenie miasta Węgliniec oraz wsi: Czerwona Woda, Stary Węgliniec, Ruszów.

1) Przeznaczenia terenów:
   a) funkcje dominujące:
      - obiekty kultu religijnego wraz z zagospodarowaniem towarzyszącym,
      - funkcja mieszkaniowa związana z funkcją obiektu kultu religijnego.
   b) funkcje uzupełniające:
      - parkingi,
      - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, w tym kubaturowe urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
2) Zasady zagospodarowania terenów: architektura zabudowy winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych. Należy uwzględnić szczególne wymagania dla zabudowy lokalizowanej w strefach ochrony konserwatorskiej oraz przebudowy obiektów wpisanych do rejestru lub ewidencji zabytków.

8. AG - strefa rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej

wyznaczona na obszarze Węgliniec oraz wsi: Czerwona Woda, Osada Zielonka, Stary Węgliniec, Piaseczna, Jagodzin, Ruszów, Kościelna Wieś, Okrąglica-Rychlinek.

W jej granicach znajdują się zarówno tereny już zainwestowane jak i tereny niezabudowane. W strefie tej przyjmuje się dominację funkcji produkcyjnych i usługowych. Część obiektów zlokalizowanych w granicach tej strefy stanowią obiekty związane z produkcją rolną lub obsługą rolnictwa – dopuszcza się zachowanie ich dotychczasowych funkcji.

1) Przeznaczenia terenów:
   a) funkcje dominujące:
      - działalność w zakresie aktywności gospodarczej: produkcja (P), przetwórstwo rolno-spożywcze (RU) - zakres dopuszczalnych rodzajów działalności do sprecyzowania w planach miejscowych,
      - bazy, składy, magazyny, obsługa logistyczna (P),
      - obiekty i urządzenia służące do produkcji energii odnawialnej o mocy przekraczającej 100 kW na zasadach określonych w rozdz. pt. „Zasady i kierunki rozwoju infrastruktury technicznej”,
      - usługi (U), w tym usługi publiczne oraz komercyjne - zakres dopuszczalnych rodzajów działalności do sprecyzowania w planach miejscowych,
      - wielkopowierzchniowe obiekty handlowe,
      - obsługa gospodarki rolnej (RU),
      - parkingi, obiekty obsługi komunikacji (w tym stacje paliw),
   b) funkcje uzupełniające:
      - zabudowa mieszkaniowo-usługowa (MN/U),
      - zabudowa mieszkaniowa jako mieszkania właściciela lub lokale funkcyjne związane z funkcją dominującą,
      - zabudowa zagrodowa (RM),
      - tereny sportu i rekreacji (US), obsługi turystyki (UT),
      - zieleń urządzona (ZP), ogrody działkowe (ZD), tereny rolne (R), lasy (ZL),
      - wody powierzchniowe (WS),
      - drogi publiczne i wewnętrzne,
      - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i obsługi komunalnej, w tym kubaturowe urządzenia i sieci infrastruktury technicznej.
      - obiekty i urządzenia do produkcji energii odnawialnej o mocy mniejszej niż 100 kW,
2) Zasady zagospodarowania terenów:

Dopuszcza się realizację obiektów o nietradycyjnych formach architektonicznych z zastrzeżeniem szczególnych wymagań dla zabudowy lokalizowanej w strefach ochrony konserwatorskiej. Parametry zabudowy do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:

a) dopuszcza się realizację zabudowy nie wyższej niż 14 m,
b) wskaźniki wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu:
   - minimalny = 0,
   - maksymalny = 0,80, z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych,
c) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: do ustalenia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych.

9. PG - tereny eksploatacji złóż

obejmujące tereny przeznaczone pod powierzchniową eksploatację złóż surowców mineralnych w granicach geodezyjnych wsi: Czerwona Woda, Osada Zielonka.

1) Przeznaczenia terenów
   a) funkcje dominujące:
      - powierzchniowa eksploatacja złóż surowców mineralnych,
      - przetwórstwo eksploatowanych surowców, składy i magazyny,
   b) funkcje uzupełniające:
      - zieleń urządzona (ZP), tereny rolne (R), lasy (ZL),
      - wody powierzchniowe (WS),
      - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, w tym kubaturowe urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
2) Zasady zagospodarowania terenów:
   a) dopuszcza się realizację obiektów o nietradycyjnych formach architektonicznych; parametry zabudowy do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
   b) należy zachować filary ochronne od przylegających dróg publicznych, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz kompleksów leśnych; określenie zasięgu filarów ochronnych (pasów ochronnych) zgodnie z przepisami odrębnymi,
   c) ustala się jako rekultywację terenów poeksploatacyjnych w kierunku: wodnym (w tym hodowla ryb, rekreacja wodna), leśnym, rekreacyjno-wypoczynkowym, rolnym lub leśnym.

10. US - tereny usług sportu i rekreacji

wyznaczone na obszarze miasta Węgliniec oraz wsi: Czerwona Woda, Stary Węgliniec, Piaseczna, Jagodzin, Ruszów.

1) Przeznaczenia terenów:
   a) funkcje dominujące:
      - tereny sportu i rekreacji (US),
      - usługi (U), w tym usługi publiczne oraz komercyjne - zakres dopuszczalnych rodzajów działalności do sprecyzowania w planach miejscowych),
      - parkingi.
   b) funkcje uzupełniające:
      - zieleń urządzona (ZP), tereny rolne (R), lasy (ZL),
      - drogi publiczne i wewnętrzne,

- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i obsługi komunalnej, w tym kubaturowe urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,

2) Zasady zagospodarowania terenów: .
   a) dopuszcza się realizację obiektów o nietradycyjnych formach architektonicznych - z zastrzeżeniem szczególnych wymagań dla zabudowy lokalizowanej w strefach ochrony konserwatorskiej. Parametry zabudowy do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
   b) ograniczeniom przed wprowadzaniem nowej zabudowy podlegają tereny położone na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz na obszarach wymagających ochrony przed zalaniem do momentu wykonania zabezpieczeń przeciwpowodziowych.
3) Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:
   a) wskaźniki wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu:
   - minimalny = 0,
   - maksymalny: do ustalenia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych,
   b) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: do ustalenia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych.

11. USR - strefa rozwoju funkcji rekreacyjno - wypoczynkowych

wyznaczona na terenie wsi Czerwona Woda, Piaseczna, Węgliniec, Zalew Klików.

1) Przeznaczenia terenów:
   a) funkcje dominujące:
   - tereny obsługi turystyki (UT) oraz sportu i rekreacji (US),
   - usługi (U), w tym usługi publiczne oraz komercyjne - zakres dopuszczalnych rodzajów działalności do sprecyzowania w planach miejscowych,
   b) funkcje uzupełniające:
   - zabudowa mieszkaniowo-usługowa (MN/U),
   - zieleń urządzona (ZP), tereny rolne (R), lasy (ZL)
   - parkingi, obiekty obsługi komunikacji,
   - drogi publiczne i wewnętrzne,
   - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i obsługi komunalnej, w tym kubaturowe urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
2) Zasady zagospodarowania terenów: architektura nowo realizowanej zabudowy winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych,
4) Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:
   a) dopuszcza się realizację zabudowy liczącej nie więcej niż 2 kondygnacje nadziemne, lecz nie wyższej niż 10 m,
   b) w nowo realizowanych budynkach należy stosować dachy o regularnym i symetrycznym układzie połaci dachowych, o pokryciu ceramicznym; dopuszcza się stosowanie dachów płaskich i o nietradycyjnej geometrii i pokryciu dachów jeżeli nie koliduje to z warunkami ochrony konserwatorskiej,
   c) wskaźniki wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu:
   - minimalny = 0,
   - maksymalny = 0,3,

   z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych,

d) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: do ustalenia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych.

12. UZL – tereny obsługi gospodarki leśnej

wyznaczone na terenie miasta Węgliniec miejscowości: Ruszów, Jagodzin, Ruszów, Leśniczówka Dębówek.

1) Przeznaczenia terenów:
   a) funkcje dominujące:
      - tereny obsługi gospodarki leśnej (UZL),
      - bazy, składy, magazyny, obsługa logistyczna (P),
   b) funkcje uzupełniające:
      - zabudowa mieszkaniowa (MN),
      - parkingi, obiekty obsługi komunikacji,
      - drogi publiczne i wewnętrzne,
      - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i obsługi komunalnej, w tym kubaturowe urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
2) Zasady zagospodarowania terenów: architektura nowo realizowanej zabudowy winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych,
3) Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:
   a) dopuszcza się realizację zabudowy liczącej nie więcej niż 2 kondygnacje nadziemne, lecz nie wyższej niż 10 m,
   b) w nowo realizowanych budynkach należy stosować dachy o regularnym i symetrycznym układzie połaci dachowych, o pokryciu ceramicznym; dopuszcza się stosowanie dachów płaskich i o nietradycyjnej geometrii i pokryciu dachów jeżeli nie koliduje to z warunkami ochrony konserwatorskiej,
   c) wskaźniki wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu:
      - minimalny = 0,
      - maksymalny = 0,5,

      z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych,
   e) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: do ustalenia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych.

13. ZP - tereny zieleni urządzonej

obejmujące głównie parki wiejskie i zieleń publiczną w miejscowościach: Czerwona Woda, Ruszów, Węgliniec,

1) Przeznaczenia terenów:
   a) funkcje dominujące:
      - zieleń urządzona (ZP),
      - ogrody działkowe (ZD),
   b) funkcje uzupełniające:
      - tereny sportu i rekreacji (US),
      - usługi (U), w tym usługi publiczne oraz komercyjne - zakres dopuszczalnych rodzajów działalności do sprecyzowania w planach miejscowych,
      - parkingi,

- drogi publiczne i wewnętrzne,
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i obsługi komunalnej, w tym kubaturowe urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,

2) Zasady zagospodarowania terenów: architektura nowo realizowanej zabudowy winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych,
3) Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:
   a) dopuszcza się realizację zabudowy liczącej nie więcej niż 2 kondygnacje nadziemne, lecz nie wyższej niż 10 m,
   b) w nowo realizowanych budynkach należy stosować dachy o regularnym i symetrycznym układzie połaci dachowych, o pokryciu ceramicznym; dopuszcza się stosowanie dachów płaskich i o nietradycyjnej geometrii i pokryciu dachów jeżeli nie koliduje to z warunkami ochrony konserwatorskiej,
   c) wskaźniki wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu:
      - minimalny = 0,
      - maksymalny = 0,2,

      z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych,
   f) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: do ustalenia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych.

14. ZC - tereny cmentarzy

wyznaczone na obszarze miasta Węgliniec oraz wsi: Czerwona Woda, Jagodzin, Ruszów, Stary Węgliniec.

Przeznaczenia terenów:

a) funkcje dominujące:
   - tereny cmentarzy (ZC),
   - zieleń urządzona (ZP),
b) funkcje uzupełniające:
   - usługi (U) związane z funkcją cmentarzy,
   - parkingi publiczne,
   - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i obsługi komunalnej, w tym kubaturowe urządzenia i sieci infrastruktury technicznej.

15. Rm - tereny rolne z możliwością zabudowy siedliskowej

1) Przeznaczenia terenów:
   a) funkcje dominujące:
      - tereny rolne (R),
      - zabudowa zagrodowa (RM),
   b) funkcje uzupełniające:
      - zieleń urządzona (ZP), cmentarze (ZC), ogrody działkowe (ZD), lasy (ZL),
      - tereny sportu i rekreacji (US),
      - tereny eksploatacji złóż (PG),
      - wody powierzchniowe (WS),
      - drogi publiczne i wewnętrzne,
      - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i obsługi komunalnej, w tym kubaturowe urządzenia i sieci infrastruktury technicznej i ujęcia wód podziemnych ze stacjami uzdatniania wody ,

2) Zasady zagospodarowania terenów:
   a) dopuszcza się możliwość alternatywnego przeznaczania gruntów rolnych pod zalesienie, cmentarze, zieleń urządzoną lub ogrody działkowe,
   b) dopuszcza się możliwość poszukiwania i eksploatacji złóż kopalin,
   c) dopuszcza się lokalizację infrastruktury związanej z melioracjami i ochroną przeciwpowodziową,
   d) dopuszcza się możliwość lokalizacji napowietrznych i podziemnych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, łączności i telekomunikacji oraz dróg,
   e) należy w maksymalnym stopniu zachować istniejące zbiorniki wodne oraz kompleksy lasów, zadrzewień i zakrzewień,
   f) architektura nowo realizowanej zabudowy winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych,
   g) ograniczeniom przed wprowadzaniem nowej zabudowy podlegają tereny znajdujące się w granicach stref ochrony konserwatorskiej zabytkowych układów przestrzennych jeżeli wynika to z uwarunkowań konserwatorskich, tereny położone w zasięgu oddziaływania dróg, linii kolejowych, sieci lub urządzeń infrastruktury technicznej, obszarów i terenów górniczych oraz na obszarach objętych ochroną przyrody.
4) Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:
   a) dopuszcza się realizację zabudowy nie wyższej niż 12 m, ograniczenia te nie dotyczą obiektów związanych z urządzeniami technologicznymi i infrastrukturą techniczną,
   b) w nowo realizowanych budynkach należy stosować dachy o regularnym i symetrycznym układzie połaci dachowych, pokrycie dachów ceramiczne lub z materiałów o fakturze i barwie odpowiadającej pokryciu ceramicznemu,
   c) w nowo realizowanych budynkach usługowych, obsługi rolnictwa dopuszcza się stosowanie dachów płaskich i o nietradycyjnej geometrii i pokryciu dachów na warunkach określonych w przepisach odrębnych m.in. w zakresie ochrony dóbr kultury,
   d) wskaźniki wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu:
      - minimalny = 0,
      - maksymalny = 0,70,

      z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych,
   g) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: do ustalenia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych.

16. R - tereny rolne z zakazem zabudowy

1) Przeznaczenia terenów:
   a) funkcje dominujące: tereny rolne (R).
   b) funkcje uzupełniające:
      - zieleń urządzona (ZP), cmentarze (ZC), ogrody działkowe (ZD), lasy (ZL),
      - tereny sportu i rekreacji (US),
      - tereny eksploatacji złóż (PG),
      - wody powierzchniowe (WS),
      - drogi publiczne i wewnętrzne,
      - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i obsługi komunalnej, w tym kubaturowe urządzenia i sieci infrastruktury technicznej i ujęcia wód podziemnych ze stacjami uzdatniania wody,
2) Zasady zagospodarowania terenów:

a) dopuszcza się możliwość rozwoju urbanistycznego wsi, tj. przeznaczenia terenów pod funkcje inne niż rolnicze w strefie do 50 m od granic istniejącej i projektowanej w studium zabudowy (odpowiednio do tych funkcji wyznaczonych na rysunku studium),
b) ograniczeniom przed wprowadzaniem nowej zabudowy na warunkach określonych w lit. a podlegają tereny znajdujące się w granicach stref ochrony konserwatorskiej zabytkowych układów przestrzennych jeżeli wynika to z uwarunkowań konserwatorskich, tereny położone w zasięgu oddziaływania dróg, linii kolejowych, sieci lub urządzeń infrastruktury technicznej, obszarów i terenów górniczych oraz na obszarach objętych ochroną przyrody,
c) dopuszcza się możliwość alternatywnego przeznaczania gruntów rolnych pod zalesienie, cmentarze, zieleń urządzoną lub ogrody działkowe,
d) dopuszcza się możliwość poszukiwania i eksploatacji złóż kopalin,
e) dopuszcza się lokalizację infrastruktury związanej z melioracjami i ochroną przeciwpowodziową,
f) dopuszcza się możliwość lokalizacji napowietrznych i podziemnych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, łączności i telekomunikacji oraz dróg,
g) należy w maksymalnym stopniu zachować istniejące zbiorniki wodne oraz kompleksy lasów, zadrzewień i zakrzewień,

17. ZL - tereny leśne.
Funkcje uzupełniające: tereny eksploatacji złóż (PG).
Dopuszcza się możliwość poszukiwania i eksploatacji złóż kopalin.

18. WS - tereny wód powierzchniowych.

19. K - tereny infrastruktury technicznej – oczyszczalnia ścieków. Dopuszcza się możliwość alternatywnego zagospodarowania na cele innych urządzeń infrastruktury technicznej lub lokalizacji obiektów produkcyjnych lub usługowych.

20. W - tereny infrastruktury technicznej – zaopatrzenie w wodę. Zagospodarowanie terenu zgodnie z warunkami określonymi w decyzji ustanawiającej strefę ochronną oraz zgodnie z Prawem wodnym.

21. E - tereny infrastruktury technicznej – tereny urządzeń elektroenergetycznych.
Dopuszcza się możliwość alternatywnego zagospodarowania na cele innych urządzeń infrastruktury technicznej lub lokalizacji obiektów produkcyjnych.

12. G - tereny infrastruktury technicznej – tereny urządzeń zaopatrzenia w gaz.
Dopuszcza się możliwość alternatywnego zagospodarowania na cele innych urządzeń infrastruktury technicznej lub lokalizacji obiektów produkcyjnych.

13. KK - tereny kolejowe
Na rysunku studium tereny kolejowe zostały oznaczone liniowo (torowiska ze względu na ograniczenia wynikające ze skali rysunku studium) oraz kolorem szarym z oznaczeniem KK na obszarze miasta Węgliniec i wsi Ruszów. Tereny te są terenami zamkniętymi wyznaczonymi decyzją Ministra Infrastruktury nr 45 z 17 grudnia 2009 r. (Dziennik Urzędowy Ministra Infrastruktury z 2010 r., Nr 4, poz. 11, z późn. zm.) w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych.
W przypadku wyłączenia poszczególnych działek z funkcji terenów kolejowych dopuszcza się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przeznaczenie ich na cele inwestycyjne np. zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową, usługową, produkcyjną (w tym bazy składy i magazyny), infrastrukturę techniczną i obsługę komunalną (w tym kubaturowe

urządzenia i sieci infrastruktury technicznej), komunikację, tereny rolne, tereny leśne lub zieleń urządzoną.

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody

Na terenie Gminy Węgliniec występują następujące prawne formy ochrony przyrody:

1) Rezerwaty przyrody:
   a) Rezerwat „Torfowisko pod Węglińcem" - rezerwat został utworzony w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych torfowiska przejściowego z pierwotną roślinnością oraz reliktowym stanowiskiem sosny błotnej (Pinus ulginosa). Akt prawny: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 19 września 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 81 z 1959 r., poz. 429).
   b) Rezerwat "Wrzosiec koło Piasecznej" - celem utworzenia rezerwatu było zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych unikalnych torfowisk o charakterze atlantyckim w Borach Dolnośląskich, z kresowym stanowiskiem mszaru wrzoścowego oraz gatunkami roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych wyginięciem. Akt prawny: Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 2 grudnia 2005 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Wrzosiec koło Piasecznej"(Dz. U Woj Dolnośl. z 2005 r., Nr 261, poz.4583).

Na obszarach prawnie chronionych rezerwatów zabronione jest:

a) wycinanie drzew i pobieranie użytków drzewnych,
b) zbiór owoców i nasion drzew i krzewów,
c) zbiór ziół leczniczych oraz innych roślin lub ich części,
d) pozyskiwanie torfu, ściółki leśnej, trawy oraz pasanie zwierząt gospodarskich,
e) niszczenie lub uszkadzanie drzew i innych roślin,
f) niszczenie gleby i pozyskiwanie kopalin,
g) zmiana stosunków wodnych,
h) polowanie, chwytanie, płoszenie i zabijanie dziko żyjących zwierząt,
i) zanieczyszczanie terenu i wzniecanie ognia,
j) umieszczanie tablic, napisów i innych znaków, z wyjątkiem tablic i znaków związanych z ochroną
k) terenu,
l) wznoszenie budowli oraz zakładanie lub budowa urządzeń komunikacyjnych i innych urządzeń
m) technicznych,
n) przebywanie na terenie rezerwatu poza miejscami wyznaczonymi przez konserwatora przyrody.

2) Obszary Natura 2000:
   a) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Uroczyska Borów Dolnośląskich" (kod obszaru PLH020072) – obszar zajmuje powierzchnię 12 227,39 ha, położony jest w zachodniej oraz północno-zachodniej części Borów Dolnośląskich. Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 21 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Na szczególna uwagę zasługują siedliska podmokłe o charakterze priorytetowym (torfowiska wysokie, bory bagienne) oraz wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym. Wśród zwierząt występujących na omawianym terenie wymienić należy jelonka rogacza, trzeplę zieloną czy pachnicę dębową - relikt pierwotnych lasów.
   b) Bory Dolnośląskie (kod obszaru PLB020005) - Bory Dolnośląskie obejmują jeden z największych w Polsce zwartych kompleksów leśnych. Bory leżą w dorzeczu Odry, a główna rzeka regionu jest Bóbr, do którego uchodzą Kwisa, Czerna Wielka i Czerna Mała. Dominują tu ubogie, piaszczyste siedliska borowe. Drzewostan budują bory sosnowe z ubogim runem, które stanowi wrzos i borówki. W piętrze podszytu występują jedynie żarnowiec i jałowiec. Dominującym gatunkiem jest sosna z domieszką dębów, brzozy, buka oraz jodły i

świerka. Na żyźniejszych siedliskach występują płaty borów mieszanych i fragmenty lasów liściastych: buczyn i gradów. Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 19 lęgowych gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. 9 gatunków ptaków zostało umieszczonych na liście ptaków zagrożonych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt. Bory są najważniejszą w południowo-zachodniej części Polski ostoją bielika, cietrzewia i głuszca.

c) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk – Dyrektywa Siedliskowa „Przygiełkowisko koło Gozdnicy" - kod obszaru PLH080055.
Obszar położony w granicach mezoregionu Bory Dolnośląskie. Stanowi on fragment obszaru "Uroczyska Borów Dolnośląskich". Szata roślinna zdominowana jest przez bory sosnowe, występują tam jednak rzadkie w skali kraju zbiorowiska roślinne, związane z ekosystemami wodno-błotnymi i torfowiskowymi W granicach obszaru znajduje się największe w Polsce skupisko przygiełki brunatnej Rhynchospora fusca. Fitocenozy zespołu Rhynchosporetum fuscae są najcenniejsza postacią siedliska 7150. Znajduje się tam również największe w kraju stanowisko ponikła wielołodygowego Eleocharis multicaulis, gatunku charakterystycznego dla siedliska 3130. Te ostatnie reprezentowane są również przez zespoły Ranunculo-Juncetum bulbosi i Sphagnetum cuspidato-obesi. W granicach obiektu występują małopowierzchniowe, dobrze zachowane i typowo wykształcone torfowiska wysokie z wrzoścem bagiennym Erico-Sphagnetum. W płatach tego zespołu stwierdzono występowanie wielu gatunków charakterystycznych klasy Oxycocco-Sphagnetea, przede wszystkim rzadkich przedstawicieli roślin zarodnikowych (pkt. 3.3). Inne zespoły torfowisk wysokich to m.in.: Sphagnetum magellanici, Sphagnetum papillosi i Ledo-Sphagnetum magellanici. Murawy bliśniczkowe rozproszone są zwłaszcza w południowej części obszaru, nie zajmują tam jednak większych powierzchni. Torfowiska przejściowe charakteryzują się stosunkowo małym zróżnicowaniem zbiorowisk roślinnych. Najczęstszym są fitocenozy zespołu Sphagno recurvi-Eriophoretum angustifolii, spotkać tam można rówiez: Sphagno apiculati-Caricetum rostratae, Carici-Agrostietum caninae, Caricetum lasiocarpae oraz niektóre postaci Sphagno tenelli-Rhynchosporetum albae.

W granicach obszarów specjalnej ochrony NATURA 2000 obowiązują szczególne procedury związane z lokalizacją inwestycji określone w przepisach odrębnych, a w szczególności zakaz podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000.
Na obszarach, na których występują stanowiska gatunków chronionych oraz cenne siedliska przyrodnicze docelowe zagospodarowanie terenów winno uwzględnić ograniczenia w celu zachowania ww stanowisk i siedlisk; w ramach tych ograniczeń dopuszcza się pozostawienie w dotychczasowym, ekstensywnym użytkowaniu wybranych terenów.

4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej .

Ze względu na walory kulturowe Gminy Węgliniec poprzez działania konserwatorskie należy dążyć do zachowania dziedzictwa historycznego gminy oraz do odbudowy i rewaloryzacji zabytków architektury i budownictwa. Wszelkie obiekty i obszary uznane za zabytkowe (tj. wpisane do rejestru zabytków) oraz o walorach zabytkowych (ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków), ich ekspozycja oraz wszystkie znaleziska, relikty archeologiczne powinny zostać objęte ochroną. Ochrona ta polega na wprowadzeniu określonych wymagań konserwatorskich obowiązujących inwestorów, czego dokonuje się poprzez objęcie ochroną w postaci konserwatorskiej strefy ochrony układów urbanistycznych lub ruralistycznych (tożsamej w ujęciem obiektu lub terenu w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków).

W zależności od zakresu ochrony konserwatorskiej na terenie Gminy Węgliniec określone zostały następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

1) strefy ochrony konserwatorskiej zabytkowych układów przestrzennych:
   a) wyznaczone na terenie miasta Węgliniec oraz w miejscowościach: Czerwona Woda, Ruszów, Stary Węgliniec, Jagodzin,
      w których obowiązują następujące ustalenia i uwarunkowania konserwatorskie:
      - należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego, tj. rozplanowanie dróg, ulic i placów, przebieg linii zabudowy, kompozycję wnętrz urbanistycznych i ruralistycznych, poszczególne obiekty oraz zespoły zabudowy o walorach historycznych, kompozycję historycznej zieleni,
      - obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu,
      - przy rozbudowach, przebudowach i remontach obiektów w strefie ochrony konserwatorskiej wymagane jest dostosowanie do walorów architektonicznych otoczenia i walorów krajobrazowych wsi; należy stosować materiały elewacyjne zgodne z lokalną historyczną tradycją budowlaną; należy zachowywać starodrzew i dążyć do uzupełnienia alei drzew wzdłuż dróg.
      - nowa zabudowa winna być zharmonizowana z historyczną kompozycją przestrzenno-architektoniczną w zakresie lokalizacji, rozplanowania, skali, ukształtowania bryły, w tym: podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni murów i otworów okiennych i drzwiowych oraz nawiązywać formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji budowlanej,
      - formą, materiałem i wysokością ogrodzeń należy nawiązywać do istniejących historycznych ogrodzeń na terenie miejscowości, wyklucza się możliwość stosowania monolitycznych ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych,
      - należy zachować historyczne, kamienne nawierzchnie ulic, placów i chodników,
      - wszelka działalność inwestycyjna winna uwzględniać istniejące związki przestrzenne i planistyczne,
      - obowiązują działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne w odniesieniu do historycznego układu przestrzennego, obiektów zabytkowych znajdujących się w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków, przyrodniczych elementów krajobrazu oraz historycznej infrastruktury technicznej i układu komunikacyjnego (z uwzględnieniem wymagań współczesnych przepisów odrębnych w zakresie parametrów sieci zaopatrzenia w wodę, odbioru ścieków, zaopatrzenia w gaz, energię elektryczną i telekomunikacji),
      - należy preferować inwestycje, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalania istniejących relacji oraz pod warunkiem, że nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu i obszaru,

- inwestycje związane z modernizacją, rozbudową, przebudową istniejących obiektów wymagają uwzględnienia warunków kształtowania nowej zabudowy w obszarze strefy ochrony konserwatorskiej oraz zasad zachowania ładu przestrzennego; budynek po rozbudowie powinien tworzyć spójną kompozycję z istniejącą częścią,
- nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną,
- należy stosować dachy symetryczne, o kącie nachylenia połaci dachowych powyżej 35°, z dopuszczeniem wzbogacenia form dachu przez wprowadzenie świetlików lub lukarn,
- należy stosować historyczny rodzaj pokrycia dachów dachówką w kolorze ceglastym; w obiektach historycznych, które posiadały inny rodzaj pokrycia niż ceramiczne należy stosować pokrycie historyczne właściwe dla danego obiektu,
- kolorystyka obiektów winna uwzględniać historyczne walory otoczenia oraz rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej danej miejscowości,
- elewacje należy kształtować w nawiązaniu do rozwiązań stosowanych w budynkach historycznych o zachowanych walorach architektonicznych w zakresie podziałów, detalu, kolorystyki, użytych materiałów elewacyjnych – wymagane elewacje tynkowane lub ceglane,
- ustala się zakaz stosowania elewacji z tworzyw sztucznych typu „sidding”,
- ustala się zakaz lokalizacji dominant architektonicznych o gabarytach kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru,
- wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne oraz zagospodarowanie terenów należy realizować zgodnie z wymogami przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków.

2) strefy obserwacji archeologicznej OW - wyznaczone na terenie miasta Węgliniec oraz w miejscowościach: Czerwona Woda, Stary Węgliniec, Piaseczna, Jagodzin, Ruszów i Kościelna Wieś. W granicach stref obserwacji archeologicznej OW wyznaczonych dla miejscowości o wczesnej metryce historycznej oraz dla obszarów intensywnego osadnictwa mezolitycznego, ustala się wymóg przeprowadzania badań archeologicznych zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

3) obiekty wpisane do rejestru zabytków: niezależnie od ustaleń wynikających z położenia w zasięgu granicy strefy ochrony konserwatorskiej, obowiązują następujące ustalenia
   - działania inwestycyjne należy realizować zgodnie z wymogami przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków,
   - obowiązuje priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich,
   - należy dążyć do pełnej rewaloryzacji obiektów oraz ich bezpośredniego otoczenia,
   - należy zachować lub odtworzyć historyczną bryłę; kształt i geometrię dachu oraz zastosowane tradycyjne materiały budowlane i kolorystykę,
   - należy utrzymać, a w zniszczonych fragmentach odtworzyć historyczny detal architektoniczny,
   - należy zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów zgodne z historycznym wizerunkiem budynku; należy utrzymać lub odtworzyć oryginalną stolarkę okien i drzwi.

4) obiekty ujęte w ewidencji zabytków: niezależnie od ustaleń wynikających z położenia w zasięgu granicy strefy ochrony konserwatorskiej, obowiązują następujące ustalenia:
   - należy zachować bryłę, kształt i geometrię dachu oraz zastosowane tradycyjne materiały budowlane,
   - należy utrzymać, a w przypadku zniszczenia odtworzyć historyczny detal architektoniczny,

- należy zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów okiennych zgodnie z historycznym wizerunkiem budynku; należy utrzymać lub odtworzyć wygląd oryginalnej stolarki okiennej i drzwiowej w widoku zewnętrznym,
- w przypadku konieczności przebicia nowych otworów okiennych należy je zharmonizować z zabytkową elewacją budynku,
- należy stosować kolorystykę i materiały nawiązujące do tradycyjnych lokalnych rozwiązań, w tym ceramiczne, tynkowe pokrycie ścian zewnętrznych,
- ustala się zakaz stosowania elewacji z tworzyw sztucznych typu „sidding",
- należy stosować historyczny rodzaj pokrycia dachów dachówką w kolorze ceglastym; w obiektach, które posiadały inny rodzaj pokrycia niż ceramiczne należy stosować pokrycie historyczne właściwe dla danego obiektu,
- elementy elewacyjne instalacji technicznych należy montować z uwzględnieniem wartości zabytkowych obiektu,
- wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne przy obiektach zabytkowych należy realizować zgodnie z wymogami przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków.

4) dla historycznych urządzeń technicznych oraz dzieł inżynieryjnych (lub ich zespołów) niezależnie od ustaleń wynikających z położenia w zasięgu granicy strefy ochrony konserwatorskiej, określa się dodatkowo następujące ustalenia:
   - należy zachować ww urządzenia i obiekty wraz z najbliższym otoczeniem;
   - wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne na ww urządzeniach i obiektach wraz z najbliższym otoczeniem należy realizować zgodnie z wymogami przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków.

5) dla zabytkowych układów zieleni, w tym w szczególności dla: założeń zieleni komponowanej (parki, ogrody, skwery i zieleńce ukształtowane przez człowieka), cmentarzy powstałych przed 1945 r., szpalerów, alej oraz pojedynczych drzew pomnikowych, niezależnie od ustaleń wynikających z położenia w zasięgu granic stref ochrony konserwatorskiej, określa się dodatkowo następujące ustalenia:
   - należy zachować ich funkcje zieleni, z dopuszczeniem rekreacji,
   - założenia należy uporządkować, wskazana jest ich rewaloryzacja,
   - w przypadku szpalerów drzew i alei należy sukcesywnie usuwać chore drzewa i uzupełniać nasadzeniami właściwych gatunków,
   - rewaloryzacja zabytkowych układów zieleni oraz wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne należy realizować zgodnie z wymogami przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków.

6) dla stanowisk archeologicznych obowiązuje wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

7) wszelkie przedmioty pozyskane podczas prac ziemnych lub odkryte jako przypadkowe znalezisko, co do których istnieje przypuszczenie, iż są zabytkiem, podlegają ochronie prawnej zgodnie z przepisami odrębnymi. Postępowanie z przedmiotami lub obiektami o cechach zabytkowych odkrytymi podczas prowadzenia robót budowlanych lub prac ziemnych należy prowadzić z uwzględnieniem obowiązujących przepisów odrębnych.

5. Zasady i kierunki rozwoju układu komunikacyjnego

5.1 **Komunikacja drogowa**

Do najważniejszych zadań w okresie kierunkowym na terenie Gminy Węgliniec zaliczyć należy:

1) Droga krajowa nr 94 – relacji D/Granica Państwa-Jędrzychowice-Bolesławiec-Krzywa-Wrocław-Prądy-Nogowczyce-Gliwice-Katowice-Chrzanów-Kraków-Tarnów-Rzeszów-Jarosław-Radymno-Korczowa-Granica Państwa/U – zachowanie parametrów drogi klasy głównej ruchu przyspieszonego (KDGP)
2) Drogi wojewódzkie:
   a) nr 296 - relacji Kożuchów (DW283) - Żagań - Iłowa - gr. województwa - Kościelna Wieś - Ruszów – Stary Węgliniec - Węgliniec - A4 (węzeł Godzieszów) - Henryków Lubański - Lubań (DK30) – zachowanie parametrów drogi klasy głównej KDG,
      - na rysunku studium zaznaczono orientacyjne przebiegi postulowanych obejść drogowych drogi nr 296 w miejscowościach Czerwona Woda, Węgliniec, Stary Węgliniec, Ruszów, Kościelna Wieś, uwzględnione w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
      - w celu zachowania możliwości realizacji obejść drogowych tereny znajdujące się na ich trasie należy przeznaczać na cele rolne lub leśne z zakazem zabudowy,
      - dopuszcza się modernizację drogi nr 296 w obecnych granicach pasa drogowego,
   b) nr 350 - relacji Łęknica (DK12) - Przewóz - (po DK27) - Gozdnica - gr. województwa - Ruszów - (po DW296) - Osiecznica - Kliczków - Bolesławiec (DK94) – zachowanie parametrów drogi klasy głównej KDG,
   c) nr 351 - relacji Jagodzin (DW296) - Pieńsk - Zgorzelec - Jędrzychowice - (DK94) – zachowanie parametrów drogi klasy głównej KDG j.

Pozostałe drogi publiczne: powiatowe i gminne, o funkcjach i parametrach dróg zbiorczych, lokalnych i dojazdowych(KDZ, KDL i KDD) wymagają działań modernizacyjnych w miarę możliwości finansowych ich zarządców. Do szczególnie istotnych zadań w tym zakresie należy podnoszenie parametrów dróg do odpowiednich klas technicznych przez poszerzanie jezdni, utwardzanie poboczy, korekty geometrii zakrętów.

Linie rozgraniczające istniejących i projektowanych odcinków dróg publicznych winny osiągać co najmniej minimalne szerokości określone w obowiązujących przepisach ustawy o drogach publicznych, wynikające z ich docelowych funkcji.
W szczególnych przypadkach, zwłaszcza wśród istniejącego zainwestowania na terenie poszczególnych wsi Gminy Węgliniec oraz w miejscach o trudnych warunkach terenowych, dopuszcza się zmniejszanie minimalnych szerokości linii rozgraniczających dróg po przeanalizowaniu możliwości realizacji poszczególnych elementów zagospodarowania związanego z funkcją drogi oraz z projektowanymi urządzeniami infrastruktury technicznej, warunków etapowego i docelowego odwodnienia drogi, sposobu rozwiązań wysokościowych, wpływu istniejącego wartościowego zadrzewienia oraz po określeniu podstawowych uwarunkowań hydrogeologicznych i geotechnicznych (np. nośności gruntów).
Przebieg oznaczonych na rysunku pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego” projektowanych odcinków dróg publicznych ze względu na skalę mapy topograficznej i brak powiązania z ewidencją gruntów jest orientacyjny, do doprecyzowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub na etapie decyzji lokalizacyjnych, wydawanych zgodnie z przepisami odrębnymi.

5.2 **Komunikacja kolejowa**

Przez teren Gminy Węgliniec przebiegają następujące linie kolejowe:

1) Nr 278 (E-30, CE-30/C-59/1)– Węgliniec – Zgorzelec: linia magistralna, państwowa. Linia o priorytecie pasażerskim.
2) Nr 279 Lubań – Węgliniec: pierwszorzędna. Linia o priorytecie towarowym.
3) Nr 282 (E-30) Miłkowice – Węgliniec –Żary: linia magistralna, państwowa. Linia o priorytecie pasażerskim.
4) Nr 295 Węgliniec – Bielawa Dolna: pierwszorzędna, państwowa. Linia o priorytecie towarowym.
5) Nr 339 Ruszów – Gozdnica – linie nieczynna.
6) Nr 975 Węgliniec SKP – Węgliniec WG: pierwszorzędna.

Ponadto na terenie Gminy Węgliniec znajdują się odcinki rozebranych linii kolejowych: Węgliniec-Zielonka (bocznica kolejowa) i Węgliniec Dworzec Mały – Czerwona Woda.

Studium przewiduje zachowanie istniejących czynnych linii kolejowych oraz funkcji węzła kolejowego w Węglińcu. Dopuszcza się reaktywacje nieczynnych odcinków linii kolejowych.
W odniesieniu zlikwidowanych odcinków torowisk kolejowych i obiektów kolejowych występujących na terenie Gminy Węgliniec dopuszcza się w opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, przeznaczyć je na cele inwestycyjne np. zabudowę mieszkaniową (adaptacje istniejącej zabudowy), mieszkaniowo-usługową, usługową, produkcyjną (w tym bazy, składy i magazyny), infrastrukturę techniczną i obsługę komunalną, komunikację, tereny rolne, tereny leśne lub zieleń urządzoną.

6. Zasady i kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

Ustalenia studium nie określają rozwiązań technicznych elementów systemów inżynieryjnego wyposażenia gminy. Podejmowane w tym zakresie inwestycje należy poprzedzić specjalistycznymi, branżowymi dokumentacjami technicznymi, dla których ustalenia studium należy traktować jako warunki wyjściowe .

6.1 Zaopatrzenie w wodę

Działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi a także innych odbiorców oraz zbiorowego odprowadzania ścieków prowadzi Zakład Usług Komunalnych w Węglińcu.
Odbiorcy na terenie miasta i gminy Węgliniec są zaopatrywani w wodę za pomocą sieci wodociągowej zasilanej z ujęć wody zlokalizowanych na terenie gminy.
Woda na potrzeby mieszkańców pobierana jest z 3 ujęć wody w miejscowościach: Węgliniec, Czerwona Woda, Ruszów. W Zielonce znajduje się hydrofornia (istniejąca studnia głębinowa do likwidacji)..

Opracowana na zlecenie Gminy Węgliniec „Koncepcja modernizacji stacji uzdatniania wody znajdujących się na terenie Gminy Węgliniec”, opracowanie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Wód i Ziemi POWIZ Sp. z o.o., Wrocław 2007, przewiduje następujące działania w zakresie infrastruktury komunalnej związanej z urządzeniami kanalizacyjnymi:

1) Wariant I (docelowy, modernizacja kompleksowa): przewidujący budowę w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących SUW w Węglińcu i Ruszowie nowych SUW, pracujących w oparciu o dobrane kierunkowo nowoczesne technologie i urządzenia stacyjne. Realizacja tego wariantu ma zapewnić miastu i gminie w horyzoncie, co najmniej kilkudziesięciu kolejnych lat niezawodne zaopatrzenie w wodę pitną o wymaganych parametrach i ograniczyć obsługę SUW do okresowego dozorowania ich pracy, wymaganych przeglądów i planowych remon-

tów. Wariant ten umożliwi bezkolizyjną i etapową realizację inwestycji bez konieczności długotrwałych przerw w dostawie wody.

2) Wariant II – w odróżnieniu od wariantu I przewiduje modernizacji SUW Węgliniec w dotychczasowej lokalizacji (wieża z 1928 r.).
3) Wariant III (modernizacja częściowa) - umożliwi jedynie tymczasowe uzyskanie poprawy parametrów wody pitnej, uwzględnia potrzebę wymiany wyeksploatowanych urządzeń stacyjnych i armatury oraz wprowadzenie energooszczędnych układów pompowych, zasilania i sterowania.

Wybór ostatecznego wariantu związany będzie z analizą ekonomiczną w tym w szczególności z możliwością pozyskania środków zewnętrznych na realizację inwestycji.

W najbliższych latach przewiduje się następujące działania w zakresie infrastruktury komunalnej związanej z zaopatrzeniem w wodę:

1) modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Węglińcu i Ruszowie.
2) rozbudowa ujęcia wody w Węglińcu w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostawy wody,
3) modernizacja i rozbudowa istniejących sieci w celu zaopatrzenia terenów istniejącej i planowanej zabudowy,
4) budowa sieci przesyłowych Węgliniec – Czerwona Woda – Zielonka,
5) docelowo wyłączenie z eksploatacji SUW Czerwona Woda i studni ujęcia wody w Zielonce.

Przewiduje się sukcesywną, w miarę możliwości finansowych i technicznych, rozbudowę sieci wodociągowej. Na terenach oddalonych od istniejącej sieci wodociągowej, dla których realizacja sieci przesyłowej będzie nieopłacalna ekonomicznie i technologicznie dopuszcza się realizacje indywidualnych ujęć wody, zgodnie z wymaganiami przepisów odrębnych.

6.2 Gospodarka ściekowa

Opracowana na zlecenie Gminy Węgliniec „Koncepcja sanitacji Gminy Węgliniec", opracowanie Sygma Business Consulting, Wrocław 2007 - 2008, wskazała 5 wariantów rozwiązań w zakresie infrastruktury komunalnej związanej z urządzeniami kanalizacyjnymi:

1) Wariant I – odprowadzenie ścieków ze wszystkich miejscowości gminy do oczyszczalni ścieków w Węglińcu.
2) Wariant II - odprowadzenie ścieków z Czerwonej Wody, Zielonki i Starego Węglińca do oczyszczalni ścieków w Węglińcu oraz budowa nowej oczyszczalni ścieków w Kościelnej Wsi z odprowadzeniem do niej ścieków z Piasecznej, Jagodzina, Ruszowa, Okrąglicy, Polany i Kościelnej Wsi.
3) Wariant III – odprowadzenie ścieków z Czerwonej Wody, Zielonki, Starego Węglińca do oczyszczalni ścieków w Węglińcu i budowa 2 nowych oczyszczalni ścieków w Kościelnej Wsi (z odprowadzeniem ścieków z Ruszowa, Okrąglicy, Polany i Kościelnej Wsi) oraz w Jagodzinie (z odprowadzeniem do niej ścieków z Piasecznej i Jagodzina),
4) Wariant IV – stanowiący modyfikację wariantu III - nie przewiduje budowy kolektorów tranzytowych z najmniejszych miejscowości: Okrąglicy, i polany do kościelnej wsi; proponuje zakończenie kanalizacji w tych miejscowościach zbiornikami na ścieki, z których ścieki będą przewożone do oczyszczalni w Kościelnej wsi.
5) Wariant V – zakłada budowę 4 lokalnych oczyszczalni ścieków w: Kościelnej Wsi (dla Ruszowa i Kościelnej wsi), w Jagodzinie (dla Piasecznej i Jagodzina), w Starym Węglińcu (dla Starego Węglińca), w Czerwonej Wodzie (dla Czerwonej Wody). Kanalizacja w Zielonce zakończona zbiornikiem na ścieki (obecnie w Zielonce wybudowano lokalna oczyszczalnię ścieków). W wariancie tym nie przewiduje się budowy kanalizacji w Okrąglicy i Polanie, lecz rozwiązanie gospodarki ściekowej przez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.

Wybór ostatecznego wariantu związany będzie z analizą ekonomiczną w tym w szczególności z możliwością pozyskania środków zewnętrznych na realizację inwestycji.

W zakresie zagospodarowania ścieków przemysłowych należy dążyć do ich unieszkodliwiania na terenie własnym inwestora i w miarę możliwości do stosowania obiegu zamkniętego procesów produkcyjnych. Oczyszczanie ścieków przemysłowych odbywać się będzie poprzez system lokalnych oczyszczalni usytuowanych w miejscach powstawania takich zanieczyszczeń (zakłady produkcyjne). Dopuszcza się budowę grawitacyjnych i tłocznych kolektorów kanalizacji, przepompowni ścieków, oczyszczalni ścieków oraz innych urządzeń związanych z gospodarką ściekami przemysłowymi.

Przewiduje się sukcesywną, w miarę możliwości finansowych i technicznych, rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej. Na terenach oddalonych od istniejącej sieci kanalizacyjnej, dla których realizacja sieci grawitacyjnej lub tłocznej będzie nieopłacalna ekonomicznie i technologicznie dopuszcza się realizacje indywidualnych urządzeń gromadzenia i utylizacji ścieków, zgodnie z wymaganiami przepisów odrębnych. W studium wyznaczone zostały tereny niezbędne do realizacji urządzeń związanych z zagospodarowaniem i utylizacją ścieków (pompownie i oczyszczalnie ścieków).

6.3 Wody opadowe i roztopowe

W zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych dopuszcza się możliwość budowy sieci kanalizacji deszczowej z odprowadzeniem wód deszczowych do naturalnych odbiorników (cieków wodnych) po ich podczyszczeniu. Cieki te powinny być systematycznie konserwowane i modernizowane przez ich oczyszczanie i wzmacnianie skarp. W ramach potrzeb istniejący układ cieków wodnych może być rozbudowywany.
Jako odbiorniki wód opadowych i roztopowych z terenów sąsiadujących o innych funkcjach, nie mogą być wykorzystywane:

a) rowy odwadniające drogi kołowe,
b) rowy odwadniające tereny kolejowe.

Dopuszcza się przebudowę, zarurowanie lub wykonywanie nowych odcinków urządzeń melioracji wodnych, zgodnie z wymaganiami przepisów odrębnych.

6.4 Gospodarka odpadami

Odpady komunalne z Gminy Węgliniec są zbierane przez uprawniony podmiot i są składowane na wysypisku w Lubaniu, na bazie którego powstało Regionalne Centrum Gospodarki Odpadami. Na terenie gminy jest prowadzona selektywna zbiórka odpadów komunalnych zgodnie z wymaganiami przepisów odrębnych i gminnych.

6.5 Zaopatrzenie w gaz

Na terenie Gminy Węgliniec znajdują się gazowe sieci przesyłowe oraz obiekty z nimi związane. Przez teren gminy przebiegają następujące sieci przesyłowe:

4) gazociąg wysokiego ciśnienia DN 700 PN 8,4 MPa relacji węzeł Lasów–tłocznia Jeleniów.
5) gazociąg wysokiego ciśnienia DN 500 PN 8,4 MPa relacji Granica Państwa–Jeleniów-Dziwiszów.
6) gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200 PN 6,3 MPa relacji Zgorzelec-węzeł Jeleniów.

Na terenie Gminy Węgliniec pomimo przebiegających przez jej teren sieci gazowych nie ma dystrybucyjnej sieci gazowniczej, a tym samym mieszkańcy są zmuszeni do korzystania z gazu płynnego w butlach lub zbiornikach indywidualnych.

Zaopatrzenie gminy Węgliniec w gaz ziemny powinno być poprzedzone analizą, z której wynikać będzie zasadność realizacji inwestycji (uzyskanie opłacalnych wskaźników ekonomicznych).
Realizacja sieci gazowej, po stwierdzeniu opłacalności inwestowania, wymaga uzyskania technicznych warunków przyłączenia i podpisania umowy przyłączeniowej zgodnie z wymogami przepisów odrębnych. Przewiduje się budowę gazociągu zaopatrującego w gaz miasto Węgliniec.
Strefy kontrolowane od sieci gazowych zgodnie z przepisami odrębnymi.
Na terenie całej gminy, w tym na terenach projektowanej zabudowy mieszkaniowej zlokalizowanej poza zasięgiem istniejącej obecnie sieci gazowej dopuszcza się korzystanie z indywidualnych instalacji i zbiorników w gaz płynny.

6.6 Zaopatrzenie w energię elektryczną

Na terenie Gminy Węgliniec przewiduje się w odniesieniu do sieci i urządzeń elektroenergetycznych:

1) napowietrzna linia elektroenergetyczna najwyższych napięć NN 220 kV relacji Mikułowa – Leśniów (D-221) – przewiduje się utrzymanie istniejącej linii NN 220 kV oraz jej modernizację i przebudowę na linię 400 kV, względnie na linię wielotorową wielonapięciową
2) napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Pieńsk – Czerwona Woda (LS-329) - przewiduje się utrzymanie istniejącej linii WN 110 kV oraz jej modernizację,
3) Główny Punkt zasilania (GPZ) w Czerwonej Wodzie - przewiduje się utrzymanie obiektu oraz jego modernizację,
4) zaleca się docelowo kablowanie napowietrznych odcinków sieci elektroenergetycznej niskiego napięcia, zwłaszcza wśród istniejącej zabudowy,

Ogólny stan techniczny sieci elektroenergetycznej na terenie Gminy Węgliniec jest dobry.

Kierunki rozwoju Gminy Węgliniec określone w studium zarówno w warstwie komercyjnej (usługi, przemysł i produkcja) jak i w indywidualnej (mieszkalnictwo) spowodują niewątpliwe wzrost zapotrzebowania na media. Potencjalny wzrost jest efektem wyznaczenia nowych obszarów pod aktywność gospodarczą oraz wzrostu, w stosunku do istniejącej zabudowy, wielkości terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.
W zależności od potrzeb dopuszcza się budowę i rozbudowę sieci i urządzeń infrastruktury technicznej o innych lokalizacjach i przebiegach niż zapisane w studium.
Wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych 220 kV(400 kV) i 110 kV należy ustalić pasy technologiczne (np. strefy ochronne, strefy ograniczeń zabudowy i zagospodarowania terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub strefy ograniczonego użytkowania w trybie określonym w przepisach odrębnych) o szerokościach zgodnych z przepisami odrębnymi. Zaleca się stosowanie pasów technologicznych o szerokościach:

a) po 25 metrów po obu stronach mierząc od osi linii 400 kV,
b) po 15 metrów po obu stronach mierząc od osi linii 110 kV,
c) po 5 metrów po obu stronach mierząc od osi linii 20 kV.

W pasach technologicznych zaleca się ustalić ograniczenia polegające na:

a) zakazie lokalizacji nowych obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi,
b) zakazie lokalizacji budowli zwierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem,
c) ograniczeniu możliwości tworzenia hałd, nasypów oraz sadzenia roślinności wysokiej (drzew) i zalesień pod linią.

Dopuszcza się inne sformułowania ustaleń w zakresie ograniczeń w zabudowie i zagospodarowaniu terenów zgodnie z przepisami odrębnymi.

W przypadku ustanowienia, zgodnie z przepisami o ochronie środowiska, obszarów organicznego użytkowania, ich ustalenia należy uwzględniać przy opracowywaniu planów miejscowych oraz innych dokumentów planistycznych.

6.7 Telekomunikacja

Na terenie Gminy Węgliniec znajdują się stacje bazowe głównych sieci telefonii komórkowych, zlokalizowane w Ruszowie (2), Jagodzinie, Piasecznej i w Węglińcu (3).

Przewiduje się dalszy rozwój telekomunikacyjnej sieci kablowej, w tym sieci zapewniającej szerokopasmowy dostęp do internetu. Dopuszcza się również rozwój bezprzewodowej łączności i telekomunikacji, w tym bezprzewodowego dostępu do internetu.

6.8 Gospodarka cieplna

Na terenie Gminy Węgliniec nie występuje scentralizowany system ciepłowniczy. Zabudowa bazuje na indywidualnych źródłach zaopatrzenia w ciepło.

Przewiduje się nadal zaopatrzenie w ciepło z indywidualnych źródeł zaopatrzenia w ciepło, a w zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej funkcjonowanie lokalnych kotłowni. Dopuszcza się również tworzenie lokalnych kotłowni zaopatrujących w ciepło zespoły budynków mieszkalnych jednorodzinnych i obiekty usługowe.

W perspektywie najbliższych lat nie przewiduje się budowy scentralizowanego systemu ciepłowniczego na terenie miasta Węgliniec.

6.9 Odnawialne źródła energii

Odnawialne źródła energii stanowią alternatywę dla tradycyjnych pierwotnych nieodnawialnych nośników energii (paliw kopalnych). Ich zasoby uzupełniają się w naturalnych procesach, co praktycznie pozwala traktować je jako niewyczerpalne. Ponadto pozyskiwanie energii z tych źródeł jest, w porównaniu do źródeł tradycyjnych (kopalnych), bardziej przyjazne środowisku naturalnemu. Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii w znacznym stopniu zmniejsza szkodliwe oddziaływanie energetyki na środowisko naturalne, głównie poprzez ograniczenie emisji szkodliwych substancji, zwłaszcza gazów cieplarnianych.

Założenia do rozwoju energetyki odnawialnej określone w dokumencie rządowym zatytułowanym „Strategia rozwoju energetyki odnawialnej" (przyjętym przez Sejm w dniu 23 sierpnia 2001r.) oraz w dokumentach: „Polityka energetyczna Polski do roku 2030" (przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009r.) i w „Programie dla elektroenergetyki" (przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 28 marca 2006r.) przyjęły, że celem strategicznym polityki państwa jest zwiększanie wykorzystania zasobów energii odnawialnej, tak aby udział tej energii w finalnym zużyciu energii brutto osiągnął w 2020r. 15%.

W opracowaniu pt. „Aktualizacja Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim 2011" (Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne, Wrocław 2011), przyjętym uchwałą nr 2082/IV/12 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 3 kwietnia 2012 r., obszar Gminy Węgliniec znajduje się w granicach obszarów wysokiego ryzyka lokalizacji elektrowni wiatrowych (kategoria II). Są to w szczególności:

- obszary ważne dla ptaków,
- obszary szczególnie cenne dla nietoperzy,
- strefy zintegrowanej ochrony walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych (wyznaczona w projekcie PZPWD) obejmująca – oprócz parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków kulturowych wchodzących w skład kategorii I, wszystkie pozostałe formy ochrony o charakterze wielkoprzestrzennym, takie jak: parki krajobrazowe wraz z otulinami, obszary chronionego krajobrazu oraz obszary sieci NATURA 2000 (SOO, OSO i projektowane), w której ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych powinna mieć charakter nadrzędny w stosunku do pozostałych działań.

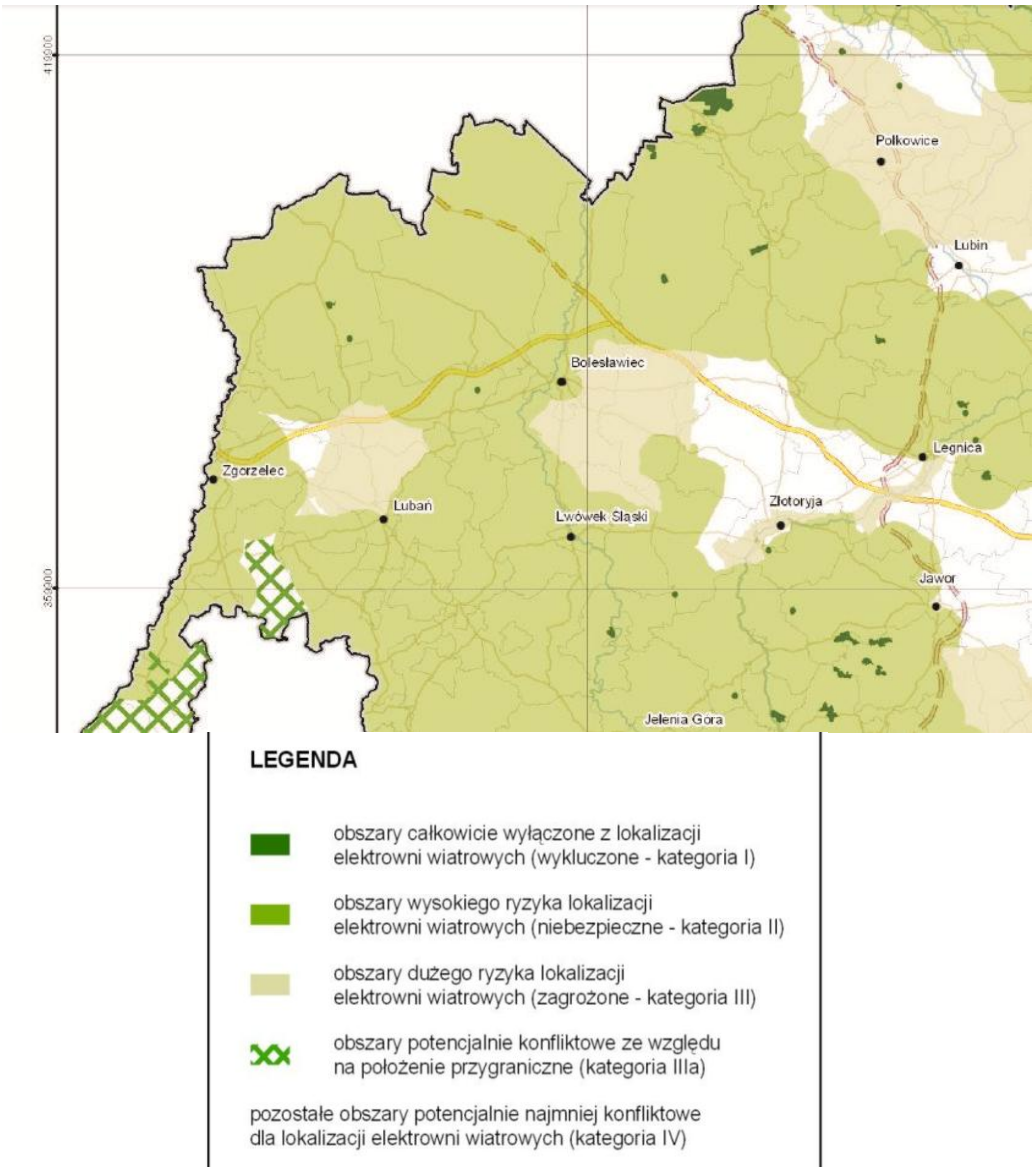

Ryc. 13 Obszary ograniczeń lokalizacji elektrowni i parków wiatrowych
Aktualizacja Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim 2011" (Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne, Wrocław 2011)

Na terenie Gminy Węgliniec aktualnie brak działających urządzeń i instalacji wykorzystujących w skali przemysłowej odnawialne źródła energii.

Art. 10 ust 2a ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015r. poz. 199) nałożył obowiązek wyznaczenia obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Ze względu na istniejące lokalne uwarunkowania dopuszcza się na terenie Gminy Węgliniec lokalizację obiektów i urządzeń służących do produkcji energii odnawialnej na następujących zasadach:

1) obiekty i urządzenia o mocy mniejszej niż 100 kW: na terenie całej gminy,
2) obiekty i urządzenia o mocy większej niż 100 kW:
   a) ustala się zakaz lokalizacji turbin elektrowni wiatrowych o mocy większej niż 100 kW na terenie całej gminy;

b) w granicach terenów AG (strefa rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej) oznaczonych na rysunku studium dopuszcza się:
   - lokalizację zespołów ogniw fotowoltaicznych jako samodzielne instalacje do produkcji energii elektrycznej lub jako urządzenia lokalizowane na dachach obiektów produkcyjnych lub usługowych,
   - lokalizację instalacji do produkcji energii z biomasy,
   - biogazownie lokalizowane w odległościach nie mniejszych niż 500 m od granic terenów istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej (M), mieszkaniowo-usługowej (MU) i usług publicznych (UP),
   - lokalizację obiektów i urządzeń wykorzystujących energię geotermalną.

c) w granicach pozostałych terenów AG (strefa rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej) dopuszcza się:
   - lokalizację instalacji do produkcji energii z biomasy,
   - lokalizację obiektów i urządzeń wykorzystujących energię geotermalną.

Na rysunku studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego" wyznacza się obszary rozmieszczenia obiektów i urządzeń służących do produkcji energii odnawialnej o mocy przekraczającej 100 kW z wykorzystaniem zespołów ogniw fotowoltaicznych, których granice są jednocześnie granicami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.
W strefach ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu dopuszcza się zagospodarowanie terenów zgodnie z ustaleniami studium dla strefy rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej (AG).

Ze względu na stosunkowo małe zasoby wodne i niekorzystne charakterystyki wód płynących przez teren Gminy Węgliniec nie przewiduje się wskazania lokalizacji elektrowni wykorzystujących energię kinetyczną wód. Największa rzeka na terenie gminy, Czerna Mała, praktycznie na całym odcinku płynie przez lasy i obszary objęte ochroną przyrodniczą, co stanowi ograniczenie dla rozwoju tej formy pozyskiwania energii.

7. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Jako inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym wyznacza się obszary przeznaczone pod usługi publiczne, usługi oświaty, ochrony zdrowia, publiczne tereny sportu i rekreacji oraz drogi publiczne i infrastrukturę techniczną.

8. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Na terenie Gminy Węgliniec nie występują zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym ujęte w programach, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

9. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planów miejscowych

Praktyczna realizacja zadań własnych gminy w zakresie gospodarki przestrzennej, wynikających z ustawy o samorządzie gminnym, następuje na drodze stanowienia i egzekwowania przepisów prawa lokalnego jakimi są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Przed podjęciem decyzji o przystąpieniu do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany należy przeprowadzić analizę odnośnie granic terenu podlegającego opracowaniu w kontekście najbliższego otoczenia, jego związków w zakresie infrastruktury technicznej, komunikacji oraz potencjalnego oddziaływania. W takiej analizie samorząd lokalny powinien również uwzględnić skutki finansowo-prawne uchwalenia planu związane np. z koniecznością wykupu na wniosek dotychczasowych właścicieli gruntów przeznaczonych na cele publiczne (drogi, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej) oraz wynikające z obowiązku doprowadzenia podstawowych sieci uzbrojenia (wodociąg, kanalizacja sanitarna, energia elektryczna).

Obowiązujące przepisy określają sytuacje, w których sporządzanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe:

- Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości
  Nie przewiduje się wyznaczenia obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.
  W przypadku zaistnienia sytuacji wymagającej określenia obszarów wymagających przeprowadzenia procedury scalenia i podziału nieruchomości, należy je wyznaczyć w procedurze sporządzenia planu miejscowego.
- Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m^2 (*ze zmianą wprowadzoną przez art. 12 ustawy z dnia 11 maja 2007 r. o tworzeniu i działaniu wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (Dz. U. Nr 127, poz. 880), która weszła w życie z dniem 18 września 2007 r.; utraciła moc z dniem 11 lipca 2008 r. na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lipca 2008 r., sygn. akt K 46/07 (Dz. U. Nr 123, poz. 803).*
  Obszarami, na których dopuszcza się lokalizowanie wielkopowierzchniowych obiektów handlowych są: tereny strefy rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej (AG), tereny strefy rozwoju dominującej funkcji usługowej (U), tereny strefy rozwoju wielofunkcyjnej zabudowy miejskiej (MM) i tereny strefy rozwoju zabudowy mieszkaniowo-usługowej (MU). Definicję wielkopowierzchniowego obiektu handlowego oraz warunki lokalizacji takiego obiektu określają obowiązujące aktualne przepisy odrębne.
- Obszary przestrzeni publicznej
  Zgodnie z definicją ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015r. poz.199) obszarem przestrzeni publicznej jest obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb, poprawy jakości życia i integracji mieszkańców gminy.
  Na obszarze Gminy Węgliniec są to przede wszystkim obszary, na których odbywają się imprezy publiczne takie jak: festyny, koncerty, a także miejsca wypoczynku i aktywnej rekre-

acji. Obszarami spełniającymi powyższe postulaty są tereny gminne: place, parki, skwery, szkoły i ośrodki kultury z przyległymi terenami zielonymi oraz tereny sportu i rekreacji.

- Obszary wymagające uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntu rolnego na cele nierolnicze - w przypadkach, jeżeli planowana zmiana przeznaczenia lub zagospodarowania terenów obejmuje grunty rolne o klasach bonitacyjnych I - III lub grunty leśne. Wystąpienie ze stosownym wnioskiem do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (grunty rolne), do Ministra Ochrony Środowiska (grunty leśne stanowiące własność Skarbu Państwa) lub marszałka województwa (grunty leśne nie stanowiące własności Skarbu Państwa) może nastąpić w ramach opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
  Decyzję o przystąpieniu do sporządzania w/w planu lub zmiany obowiązującego planu podejmuje Rada Miejska.
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się obowiązkowo dla obszarów, na których utworzono park kulturowy.

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

10.1 Rolnicza przestrzeń produkcyjna.

1) Na terenach rolnych oznaczonych symbolami Rm dopuszcza się możliwość lokalizacji inwestycji kubaturowych związanych z prowadzoną działalnością rolniczą, w tym: budynków gospodarczych oraz innych urządzeń i obiektów służących wyłącznie produkcji rolniczej, obiektów hodowli zwierząt i ryb (stawy rybne) oraz obiektów przetwórstwa rolno-spożywczego, budynków mieszkalnych w zabudowie zagrodowej.
2) Na terenach rolnych oznaczonych symbolami Rm dopuszcza się możliwość lokalizacji zabudowy związanej z hodowlą zwierząt o obsadzie większej niż 60 Dużych Jednostek Przeliczeniowych, z zastrzeżeniem ograniczeń wynikających z położenia w granicach obszaru NATURA 2000, stref ochronnych ujęć wody, udokumentowanych złóż kopalin i terenów oraz obszarów górniczych.
3) Na terenach rolnych oznaczonych symbolami Rm dopuszcza się możliwość przeznaczania gruntów rolnych pod cmentarze, zieleń urządzoną, boiska sportowe lub ogrody działkowe
4) W strefie granicznej między terenami rolnymi oznaczonymi symbolami Rm przeznaczonymi pod funkcje nierolnicze dopuszcza się możliwość rozwoju urbanistycznego wsi tj. przeznaczenia terenów pod funkcje inne niż rolnicze w strefie do 50 m od granic istniejącej i projektowanej w studium zabudowy i odpowiednio do tych funkcji wyznaczonych na rysunku studium.
5) W granicach terenów rolnych oznaczonych symbolami R ustala się zakaz lokalizacji zabudowy kubaturowej.
6) Na terenach rolnych oznaczonych symbolami Rm i R dopuszcza się możliwość poszukiwania i eksploatacji złóż kopalin, zgodnie z wymaganiami przepisów odrębnych, z zastrzeżeniem ograniczeń wynikających z położenia w granicach obszaru NATURA 2000.
7) Na terenach rolnych oznaczonych symbolami Rm i R dopuszcza się lokalizację infrastruktury związanej z melioracjami i ochroną przeciwpowodziową oraz hodowlą ryb.
8) Na terenach rolnych oznaczonych symbolami Rm i R dopuszcza się możliwość lokalizacji napowietrznych i podziemnych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, łączności i telekomunikacji oraz dróg.
9) Na terenach rolnych oznaczonych symbolami Rm i R należy w maksymalnym stopniu zachować istniejące zbiorniki wodne oraz kompleksy lasów, zadrzewień i zakrzewień.
10) Na terenach rolnych oznaczonych symbolami Rm i R dopuszcza się zalesianie gruntów rolnych preferując:
    a) tereny łączące istniejące kompleksy leśne, spełniające funkcje tras migracji zwierząt,
    b) tereny wzdłuż najważniejszych działów wodnych,
    c) tereny przylegające do cieków.

10.2 Leśna przestrzeń produkcyjna.

Znaczny obszar Gminy Węgliniec zajmują lasy będące własnością Skarbu Państwa, znajdujące się w zarządzie: Nadleśnictwa Węgliniec, Nadleśnictwa Ruszów i Nadleśnictwa Pieńsk. Jednostki te zarządzają powierzonymi terenami leśnymi na podstawie sporządzanych planów urządzeniowych lasu:

1) Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Węgliniec na lata 2015 - 2024 – zatwierdzony decyzją Ministra Środowiska nr DLP-I-611-68/32218/15/ŁP z dnia 26.08.2015 r.
2) Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Ruszów na okres od 1 styczna 2005 r. do 31 grudnia 2014 r. – zatwierdzony decyzją Ministra Środowiska nr DL.lp-611-52/05 z dnia 25.08.2005 r.
3) Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Pieńsk na okres od 1 styczna 2006 r. do 31 grudnia 2015 r. – zatwierdzony decyzją Ministra Środowiska nr DLOPiK-L-lp-611-51/06 z dnia 19.06.2006 r.

11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

11.1 Ochrona przeciwpowodziowa

Na terenie Gminy Węgliniec nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Wprawdzie na terenie Gminy występują dość licznie miejsca ze stale podwyższonym poziomem wód gruntowych sprzyjające powstawaniu miejsc podmokłych, lecz są to na ogół tereny położone wśród lasów. Na ich bazie tworzą się szczególnie cenne i charakterystyczne ekosystemy. Stanowią one źródło cennej bioróżonorodności i podlegają ochronie przed zmianą takich stosunków gruntowo-wodnych.

11.2 Obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych

Ruchami masowymi są procesy zachodzące w obrębie stoków działające zgodnie z siłą grawitacji polegające na przemieszczeniu materiału po powierzchni pochylonej pod wpływem ciężaru mas ziemnych. Osuwisko to nagłe przemieszczenie mas ziemnych i mas skalnych podłoża spowodowane siłami przyrody lub działalnością człowieka. Osuwiska występują na nachylonych powierzchniach (stokach i zboczach dolin) i związane są z zaburzeniem równowagi mas, wynikającymi z rozluźnienia struktury (zwietrzenie), podcięcia przez rzekę, przepojeniem przez wodę opadową lub roztopową (wzrost obciążenia lub upłynnienie gruntu) lub też sztucznym podkopaniem lub obciążeniem stoku.
Źródłem informacji o występowaniu osuwisk jest dostępna na stronie internetowej Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie „Inwentaryzacja osuwisk oraz zasady i kryteria wyznaczania obszarów predysponowanych do występowania i rozwoju ruchów masowych w Polsce Pozakarpackiej". Wyniki inwentaryzacji osuwisk z lat 2003 - 2005 wskazują, że na terenie Gminy Węgliniec nie ma obecnie czynnych osuwisk stwarzających zagrożenie.

12. Obszary eksploatacji kopalin, dla których wyznacza się filary ochronne

Na terenie Gminy Węgliniec znajdują się następujące złoża surowców naturalnych eksploatowanych. Są to surowce ilaste ceramiki budowlanej, kwarcoplast, kruszywa, żwiry, kaolin. Należą do nich:

1. złoże „Czerwona Woda" w miejscowości Czerwona Woda (kod w systemie MIDAS KN1203, proponowana zmiana kodu PF1203) – iły kamionkowe.
   - użytkownik: Bolesławieckie Zakłady Materiałów Ogniotrwałych sp. o. o.,
   - koncesja na wydobywanie nr 105/92 z dnia 9.12.1992 r. wydana przez MOŚZNiL,
   - termin ważności koncesji: 31.12.2037 r.
   - obszar i teren górniczy: „Łucjan".
   - kierunek rekultywacji: leśno-wodny.
2. złoże „Czerwona Woda" w miejscowości Czerwona Woda (kod w systemie MIDAS KA 1095,) – kaolin (złoże pozabilansowe).
   - użytkownik: ----------
   - koncesja na wydobywanie ----------,
   - termin ważności koncesji: ----------.
   - obszar i teren górniczy: „Zofia".
   - kierunek rekultywacji: ……..
3. złoże „Zebrzydowa Zachód I" w miejscowości Osada Zielonka (kod w systemie MIDAS GC10336) – gliny ceramiczne kamionkowe) – z granicą poszerzonego udokumentowanego złoża.
   - użytkownik: EKOCERAMIKA sp. o. o.,
   - koncesja na wydobywanie nr 5/E/2006 z dnia 19.06.2006 r. wydana przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego, w brzmieniu ustalonym w decyzji Marszałka Województwa Dolnośląskiego nr 36/2014 z dnia 3.11.2014 r.

- termin ważności koncesji: 31.12.2040 r.
- obszar i teren górniczy „Zebrzydowa Zachód I”.
- kierunek rekultywacji: leśny.

4. złoże „Kaławsk Południe” w miejscowości Osada Zielonka (kod w systemie MIDAS GK5100) – iły kamionkowe.
   - użytkownik: ----------.,
   - koncesja na wydobywanie: brak
   - termin ważności koncesji:: ----------
   - obszar i teren górniczy: ----------
   - kierunek rekultywacji: leśny.
5. złoże „Kaławsk Południe” w miejscowości Zielonka (kod w systemie MIDAS kod Wb5100) – węgiel brunatny.
   - użytkownik: ----------.,
   - koncesja na wydobywanie: brak..
   - termin ważności koncesji:: ----------
   - obszar i teren górniczy: ----------
   - złoże zostało zdjęte z zasobów bilansowych ze względu na niską jakość surowca.
6. złoże „Kaławsk – szyb główny” w miejscowości Zielonka (kod w systemie MIDAS Wb419) – węgiel brunatny.
   - użytkownik: ----------.,
   - koncesja na wydobywanie: brak..
   - termin ważności koncesji:: ----------
   - obszar i teren górniczy: ----------
   - złoże zdjęte z zasobów bilansowych.
7. złoże „Kamienna” w miejscowości Kościelna Wieś (kod w systemie MIDAS IB2004) – surowiec ilasty.
   - użytkownik: ----------.,
   - koncesja na wydobywanie: brak.
   - termin ważności koncesji:: ----------
   - obszar i teren górniczy: ----------
   - złoże zdjęte z zasobów bilansowych (eksploatacje prowadzono do końca lat 60-tych.
8. złoże „Rychlinek” w miejscowości Okraglica - surowiec ilasty.
   - użytkownik: ----------.,
   - koncesja na wydobywanie: brak.
   - termin ważności koncesji:: ----------
   - obszar i teren górniczy: ----------
   - złoże zdjęte z zasobów bilansowych.

Występujące na terenie Gminy Węgliniec złoża węgla brunatnego ze względu na niską jakość surowca i brak zbytu nie są przewidywane do eksploatacji.
Filary ochronne związane z eksploatacja ww złóż należy wyznaczać zgodnie przepisami odrębnymi.

13. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Do obszarów wymagających przekształceń i rehabilitacji zaliczyć należy:

1) tereny poeksploatacyjne złóż surowców naturalnych – po zakończeniu eksploatacji wyrobiska należy zrekultywować w kierunku leśnym lub wodnym,
2) tereny nieczynnych linii kolejowych nie stanowiących terenów zamkniętych – dopuszcza się ich przeznaczenie na cele komunikacyjne np. ścieżki rowerowe, drogi publiczne, ciągi infrastruktury technicznej lub włączanie ich do funkcji terenów sąsiadujących.

14. Obszary pomników zagłady

Na terenie Gminy Węgliniec nie występują obiekty ani obszary pomników zagłady, wymagające wprowadzenia stref ochronnych i ustalenia szczególnych zasad prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 1999r. Nr 41, poz. 412, z późn. zm.).

15. Tereny zamknięte

Zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2005r. Nr 240, poz. 2027, z późn. zm.) tereny zamknięte są to tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych.

Na terenie Gminy Węgliniec znajdują się tereny zamknięte, stanowiące tereny komunikacji kolejowej, wyznaczone decyzją nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014r. (Dziennik Urzędowy Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 27.03.2014r. Nr 14, poz. 25) w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych.

Strefy ochronne terenów zamkniętych na terenie Gminy Węgliniec należy wyznaczać zgodnie z wymaganiami obowiązujących przepisów odrębnych, dotyczących odległości zabudowy i ograniczeń w zagospodarowaniu terenów położonych przy liniach kolejowych.

W przypadku wyłączenia poszczególnych działek z granic terenów zamkniętych dopuszcza się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przeznaczenie ich na cele inwestycyjne np. zabudowę mieszkaniową (adaptacja istniejącej zabudowy), mieszkaniowo-usługową, usługową, produkcyjną (w tym bazy, składy i magazyny), infrastrukturę techniczną i obsługę komunalną, komunikację, tereny rolne, tereny leśne lub zieleń urządzoną.

16. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym

Zgodnie z definicją ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015r. poz. 199.) obszarem funkcjonalnym jest obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych, stanowiący zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju. Ze względu na brak powyższych uwarunkowań na terenie Gminy Węgliniec nie wyznacza się obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

IV. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Politykę przestrzenną Gminy Węgliniec określało dotychczas studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Węgliniec, przyjęte przez Radę Gminy i Miasta Węgliniec uchwałą 46/VIII/03 z dnia 8 maja 2003 r. opracowane na podstawie ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139, z późniejszymi zmianami). Po 10 latach funkcjonowania studium, ze względu na zmianę przepisów prawnych w zakresie planowania przestrzennego oraz z uwagi na postępujące zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej Rada Gminy i Miasta Węgliniec podjęła uchwałę nr 517/XXIV/13 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Węgliniec, obejmującej obszar Gminy Węgliniec w granicach administracyjnych.
W związku z § 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2013 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta oraz zmiany siedziby władz gminy (Dz. U. z 2013 r., poz. 869) wprowadzającym zmiany granic Gminy Węgliniec i Gminy Pieńsk przez włączenie do dotychczasowego obszaru gminy Węgliniec części obszaru obrębu ewidencyjnego Dłużyna Górna z Gminy Pieńsk uchwałą nr 750/XXXVII/14 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 28 października 2014 r. w sprawie włączenia terenów położonych w obrębie Czerwona Woda do uchwały nr 517/XXIV/13 Rady Miejskiej w Węglińcu z dnia 28 maja 2013 r. włączono do granic obszaru objętego zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Węgliniec tereny położone w obrębie Czerwona Woda.

Celem niniejszej zmiany studium jest dostosowanie polityki przestrzennej gminy do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz pojawienie się nowych problemów społecznych i gospodarczych.
„Studium..” składa się z dwóch podstawowych części:
Część I – uwarunkowania rozwoju gminy (w formie opisowej), stanowiące ocenę stanu zagospodarowania obszaru gminy, jej potencjału oraz ograniczeń w możliwościach rozwoju.
Część II – kierunków zagospodarowania przestrzennego (w formie ustaleń o charakterze strategicznym), stanowiących podstawowe narzędzie do koordynacji sposobów realizacji polityki przestrzennej gminy (głównie za pomocą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego); dyspozycje dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzennego przedstawiono również w formie graficznej na planszy podstawowej pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego” w skali 1:10 000.
Na rysunku studium pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego” oznaczono strefy rozwoju przestrzennego podzielone na następujące kategorie funkcji dominujących:

1. MM - strefa rozwoju wielofunkcyjnej zabudowy miejskiej,
2. M - strefa rozwoju funkcji mieszkaniowej,
3. MU - strefa rozwoju funkcji mieszkaniowej i usługowej,
4. MUT - strefa rozwoju funkcji mieszkaniowych i rekreacyjno-wypoczynkowych,
5. U - strefa rozwoju funkcji usługowej,
6. UP - tereny usług publicznych,
7. UKr - tereny usług kultu religijnego,
8. AG - strefa rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej,
9. PG - tereny eksploatacji złóż,
10. US - tereny usług sportu i rekreacji,
11. USR - strefa rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych,
12. UZL – tereny obsługi gospodarki leśnej
13. ZP - tereny zieleni urządzonej,
14. ZC - tereny cmentarzy,
15. Rm - tereny rolne z możliwością zabudowy siedliskowej
16. R - tereny rolne z zakazem zabudowy

17. ZL - tereny leśne,
18. WS - tereny wód powierzchniowych,
19. K - tereny infrastruktury technicznej – oczyszczalnia ścieków,
20. W - tereny infrastruktury technicznej – zaopatrzenie w wodę,
21. E - tereny infrastruktury technicznej – tereny urządzeń elektroenergetycznych,
22. G - tereny infrastruktury technicznej – tereny urządzeń zaopatrzenia w gaz,
23. KK - tereny kolejowe,
24. tereny komunikacji drogowej:
    1) KDGP – droga główna ruchu przyspieszonego,
    2) KDG – droga główna,
    3) KDZ – droga zbiorcza,

Rozwiązania przyjęte w studium umożliwiają rozwój Gminy Węgliniec przez przedstawienie szerokiej oferty dla potencjalnych inwestorów umożliwiającej inwestowanie na terenach produkcyjno-usługowych oraz wskazanie obszarów rozwoju budownictwa mieszkaniowego w poszczególnych miejscowościach gminy. Obszary rozwoju zabudowy poszczególnych miejscowości zostały skorelowane z równolegle opracowywanymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
W niniejszym opracowaniu uwzględniono obszary ochrony przyrody, w szczególności obszary sieci NATURA 2000 wraz z zasadami ich ochrony.
Zaktualizowane zostały również zasady ochrony dziedzictwa kulturowego na bazie nowych wniosków złożonych przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków odnoszą się do obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków, obszarów wskazanych do objęcia strefami ochrony konserwatorskiej oraz zlokalizowanych stanowisk archeologicznych. W stosunku do studium z 2003 r. znacznie wzrosła liczba udokumentowanych stanowisk archeologicznych.
Nowym elementem wynikającym z zaktualizowanych przepisów w zakresie planowania przestrzennego jest wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. Na terenie Gminy Węgliniec lokalizację obiektów i urządzeń o mocy mniejszej niż 100 kW dopuszczono na terenie całej gminy, natomiast lokalizację obiektów i urządzeń o mocy większej niż 100 kW dopuszczono w granicach wskazanych terenów AG (strefa rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej), przy czym ustalono zakaz lokalizacji turbin elektrowni wiatrowych o mocy większej niż 100 kW na terenie całej Gminy Węgliniec.
Podstawową przesłanką przy sporządzaniu niniejszej zmiany studium było utrzymanie ciągłości planistycznej w ustaleniach kierunków zmian, odniesionej do rozwiązań zapisanych w studium z 2003 r. Zasada ta odnosi się w szczególności ujęcia rozwoju przestrzennego gminy w postaci stref dominującej funkcji podstawowej, ze wskazaniem szerokiego wachlarza dopuszczalnych funkcji uzupełniających. Założeniem takiej formy zapisu ustaleń studium jest elastyczne reagowanie w odniesieniu do zmieniających się warunków zewnętrznych inwestowania, przy jednoczesnym jednoznacznym określeniu barier i wymagań dla nowych inwestycji.
W zakresie kierunków rozwoju systemów komunikacji ustalenia zmiany studium dotyczą głównie potencjalnej budowy obejść drogowych na drodze wojewódzkiej nr 296 w miejscowościach Czerwona Woda, Węgliniec, Stary Węgliniec, Ruszów, Kościelna Wieś, uwzględnione w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
Ustalenia zmiany studium zapewniają zabezpieczenie znacznych terenów pod rozwój mieszkalnictwa, przy jednoczesnym uwzględnieniu możliwości ich docelowego uzbrojenia. Za ważne uznano zapewnienie równowagi pomiędzy postępującym zainwestowaniem terenów a ochroną wartości ekologicznych i kulturowych. W celu ich zapewnienia ustalono zasady ochrony dóbr kultury, wprowadzono ustalenia pozwalające na kontrolę nad zainwestowaniem terenów rolnych.

Ustalenia studium zapewniają niezbędny rozwój infrastruktury, wskazując jednocześnie ten element jako potencjalne ograniczenie tempa rozwoju zabudowy (konieczność poniesienia znacznych nakładów na rozbudowę systemów zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków, budowę dróg gminnych itp.).
Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, ze zmianami) do niniejszej zmiany studium sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U z 2015 r. poz. 199, ze zmianami) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego. Niemniej waga tego dokumentu jest szczególnie istotna ponieważ zgodnie z art. 17 pkt. 4 cyt. ustawy ustalenia studium są wiążące przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium stanowiące akt kierownictwa wewnętrznego jest wyrazem woli lokalnego samorządu w zakresie rozwoju przestrzennego i gospodarczego. Studium to jest również dokumentem, na którego etapie następuje koordynacja działań z samorządami szczebla powiatowego i wojewódzkiego oraz administracją rządową.
Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Węgliniec opracowany został zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U z 2015 r. poz. 199, ze zmianami), a w szczególności uzyskał niezbędne uzgodnienia i opinie właściwych organów i jednostek zgodnie z art. 11 ust 7 i 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W przygotowanym projekcie zmiany studium uwzględnione zostały wnioski złożone przez właściwe organy i jednostki.
Informacje o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko ogłoszono zgodnie z art. 11 pkt 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U z 2015 r. poz. 199, ze zmianami) oraz art. 39 ust. 1 pkt 2, w związku z art. 46 pkt 2 i art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, ze zmianami) przez ogłoszenie w prasie oraz przez obwieszczenie wywieszone na tablicach ogłoszeń.
Wyłożenie projektu zmiany studium miało miejsce w Urzędzie Gminy i Miasta Węgliniec w dniach od 8 do 29 lipca 2015 r. Termin składania uwag do projektu zmiany studium określono do dnia 19 sierpnia 2015 r
W trakcie wyłożenia, w dniu 27 lipca 2015 r., zorganizowana została dyskusja publiczna. Podczas dyskusji nie wniesiono żadnych uwag i wniosków do projektu zmiany studium oraz prognozy oddziaływania na środowisko. W terminie do dnia 19 sierpnia 2015 r. nie zostały złożone żadne uwagi do projektu zmiany studium oraz prognozy oddziaływania na środowisko.

V. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgliniec została opracowania na podstawie uchwały nr 996/XLII/18 Rady Miejskiej Węglińca z dnia 26 czerwca 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgliniec dla terenu położonego w obrębie Stary Węgliniec w zakresie naniesienia granicy poszerzenia udokumentowanego złoża iłów kamionkowych „Zebrzydowa-Zachód 1" oraz wskazania terenu eksploatacji złoża kopaliny. W związku z powyższym na rysunku zmiany studium wprowadzono poszerzone granice udokumentowanego złoża kopaliny. Dla obszaru w granicach poszerzonego udokumentowanego złoża iłów kamionkowych „Zebrzydowa Zachód" wprowadzono funkcję PG – tereny eksploatacji złóż. Ponieważ przedmiotem zmiany studium jest naniesienie granicy poszerzenia udokumentowanego złoża iłów kamionkowych „Zebrzydowa-Zachód 1" oraz wskazanie terenu eksploatacji złoża kopaliny nie jest konieczne wykonanie bilansu chłonności terenów mieszkaniowych, produkcyjnych lub usługowych, ponieważ przedmiotowa zmiana studium nie przewiduje lokalizacji takich nowych terenów ani poszerzenia istniejących.